

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	4
1.1. PODSTAWA PRAWNA, CEL I ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA.....	4
1.2. POWIĄZANIE OPRACOWANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	7
1.3. METODYKA I FORMA OPRACOWANIA.....	8
1.4. ZAWARTOŚĆ, CEL, USTALENIA PROJEKTU PLANU.....	8
1.4.1. OCHRONA ŚRODOWISKA, PRZYRODY, KRAJOBRAZU.....	10
1.4.2. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ.....	12
1.4.3. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI.....	13
II. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA	13
2.1. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE.....	13
2.2. ELEMENTY ABIOTYCZNE GMINY.....	14
2.2.1. POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE GMINY.....	14
2.2.2. TEKTONIKA I BUDOWA GEOLOGICZNA GMINY.....	15
2.2.3. HIPSOMETRIA GMINY.....	15
2.2.4. RZEŻBA TERENU GMINY.....	15
2.2.5. POŁOŻENIE PRZYRODNICZO-ROLNICZE I POKRYWA GLEBOWA.....	16
2.2.6. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE.....	16
2.2.7. WARUNKI KLIMATYCZNE.....	19
2.3. ELEMENTY BIOTYCZNE GMINY.....	19
2.3.1. SZATA ROŚLINNA.....	19
2.3.2. FAUNA.....	22
2.4. LASY I GOSPODARKA LEŚNA GMINY.....	24
2.5. KORYTARZE EKOLOGICZNE.....	24
2.6. WALORY KRAJOBRAZOWE.....	27
2.7. JAKOŚĆ I ŹRÓDŁA ZAGROŻEŃ ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO - WSKAZANIE I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW PROBLEMYCH.....	27
2.7.1. OBSZARY ZAGROŻONE UCIAŻLIWOŚCIĄ AKUSTYCZNĄ.....	27
2.7.2. OBSZARY ZAGROŻONE ZANIECZYSZCZENIEM POWIETRZA.....	28
2.7.3. OBSZARY ZAGROŻONE PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM.....	29
2.7.4. OBSZARY ZANIECZYSZCZEŃ WÓD PODZIEMNYCH.....	30
2.7.5. OBSZARY ZANIECZYSZCZEŃ WÓD POWIERZCHNIOWYCH.....	30
2.7.6. OBSZARY DEGRADACJI LASÓW.....	32
2.7.7. OBSZARY DEGRADACJI POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB.....	32
2.7.8. OBSZARY DEGRADACJI ŚRODOWISKA ZWIĄZANE ZE SKŁADOWISKAMI ODPADÓW.....	32
2.7.9. OBSZARY ZDEGRADOWANE PRZEZ PRZEMYSŁ.....	33
2.7.10. OBSZARY NIENADAJĄCE SIĘ DO DALSZEGO ROLNICZEGO WYKORZYSTANIA.....	33
2.7.11. OBSZARY ZAGROŻONE POWAŻNYMI AWARIAMI, W TYM AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI.....	33
2.8. WSKAZANIE I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW PRZESTRZENI CHRONIONEJ.....	33
2.8.1. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN.....	33
2.8.2. OBSZARY I TERENY GÓRNICZE.....	34
2.8.3. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ.....	34
2.8.4. STREFY OCHRONNE UJEĆ WÓD PODZIEMNYCH.....	34
2.8.5. OBSZAR OCHRONNY GZWP NR 407.....	35

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

2.8.7. OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY.....	37
2.8.8. LASY OCHRONNE.....	40
2.8.9. UŻYTKI ROLNE KLAS I-III.....	41
III. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAPISÓW PROJEKTU PLANU	42
IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY.....	42
V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU ORAZ SPOSOBY W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	44
VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	48
6.1. ODDZIAŁYWANIA NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI.....	50
6.2. ODDZIAŁYWANIA NA WODY.....	51
6.3. ODDZIAŁYWANIA NA POWIETRZE.....	51
6.4. ODDZIAŁYWANIA NA KLIMAT.....	52
6.5. ODDZIAŁYWANIA NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, SZATĘ ROŚLINNĄ I FAUNĘ.....	52
6.6. ODDZIAŁYWANIA NA OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE.....	53
6.7. ODDZIAŁYWANIA NA KRAJOBRAZ	55
6.8. ODDZIAŁYWANIA A ZASOBY NATURALNE	56
6.9. ODDZIAŁYWANIA NA LUDZI.....	56
6.10. ODDZIAŁYWANIA NA ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	56
VII. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	57
VIII. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	57
IX. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	62
X. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOŚĆ JEJ PRZEPROWADZENIA.....	63
XI. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	64
XII. ZAŁĄCZNIKI	66
XIII. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	66

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

SPIS MAP

1. Lokalizacja zbiorników wodnych w obrębie ewid. Skruda
2. Lokalizacja zbiorników wodnych w obrębie ewid. Stoczek
3. Mapa przebiegu korytarzy ekologicznych na obszarze objętym projektem planu
4. Lokalizacja obszaru chronionego w obrębie projektu planu
5. Lokalizacja udokumentowanych złóż torfu w obrębie projektu planu
6. Granice objęte projektem planu w obrębie ewid. Skruda
7. Granice objęte projektem planu w obrębie ewid. Stoczek

SPIS TABEL

1. Zestawienie obrębów ewidencyjnych objętych projektem planu w gminie Czemierniki
2. Jednolite części wód powierzchniowych oraz ocena stanu ich wód w latach 2014-2019
3. Udokumentowane złoża kopalin
4. Obszary i tereny górnicze na obszarze objętym projektem planu
5. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków
6. Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar
7. Propozycje monitoringów środowiska

I. WPROWADZENIE

1.1. Podstawa prawna, cel i zawartość opracowania

Każda gmina ma za zadanie podejmowanie określonych działań, które prowadzą do zaspokojenia zbiorowych potrzeb wspólnoty. Działania te nazywane są zadaniami własnymi gminy i są one wyraźnie opisane w art. 7 ustawy o samorządzie gminnym. Na pierwszym miejscu spośród wymienionych zadań znajduje się zaspokajanie potrzeb z zakresu "ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej".

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy jest aktem prawa miejscowego przyjętym uchwałą Rady Gminy. Określa on zasady i reguły kształtowania polityki przestrzennej jednostki samorządu terytorialnego w sposób umożliwiający maksymalne, rozsądne korzystanie z wszelkiego rodzaju zasobów tak, aby umożliwić rozwój gospodarczy, społeczny i kulturowy przy zachowaniu zasad ochrony środowiska. Zadaniem Planu jest ochrona praw i interesów obywateli przy jednoczesnym zabezpieczeniu interesów wspólnoty samorządowej w zakresie zagospodarowania przestrzeni.

Obowiązek sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Formalno-prawną podstawę opracowań stanowią również:

- 1) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. – o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 741 z późn.zm.) (art. 17 pkt 4),
- 2) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 z późn.zm.) (art. 72),
- 3) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. – o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1098 z późn.zm.),
- 4) Uchwała Nr XXXIII/179 /2021 Rady Gminy Czemierniki z dnia 31 sierpnia 2021 r., w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek,
- 5) projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów wydobywania torfu we wsi Skruda i Stoczek, którego sporządzenie wynika z Uchwały Nr XXXIII/179/2021 Rady Gminy Czemierniki z dnia 31 sierpnia 2021r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek.

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, służący eliminowaniu lub łagodzeniu ewentualnych konfliktów przyrodniczo - przestrzennych. Formuła dokumentu pozwala, by we wszystkich fazach planowania uwzględniać wzajemne relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi, a przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi.

Zasadniczym celem prognozy, opracowywanej dla potrzeb projektu planu jest:

- **określenie dotychczasowego stanu, jakości oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego w granicach objętych projektem planu,**
- **identyfikacja, charakterystyka oraz ocena potencjalnych oddziaływań na elementy środowiska, wynikających z realizacji ustaleń projektu planu,**
- **zapropozowanie rozwiązań mających na celu zapobieganie oraz ograniczenie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogą być rezultatem realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego projektu planu.**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Zakres prognozy obejmuje elementy określone w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (dalej: Ustawy).

W świetle powyższego, prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnianiu wymagań, o których mowa w art. 74a ust 2, stanowiące załącznik do prognozy;
- g) datę sporządzenia prognozy, imię nazwisko i podpis autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

W prognozie uwzględniono również zapisy art. 52 ustawy:

- a) informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.
- b) w prognozie oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 51 ust. 1, uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Zgodnie z brzmieniem art. 53 ustawy zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z właściwymi organami, które wymienione są w art. 57 i art. 58:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie – pismo nr WST I.411.30.2021.WD z dnia 27 października 2021 r.,
- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Radzynie Podlaskim – pismo nr ONS.NZ.7040.42.2021 z dnia 3 listopada 2021 r.

Niniejsza prognoza została opracowana dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek, którego sporządzenie wynika z Uchwały Nr XXXIII/179/2021 Rady Gminy Czemierniki z dnia 31 sierpnia 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek.

W prognozie uwzględniono ocenę stanu funkcjonowania środowiska przyrodniczego, skutki i zasięg wpływu ustaleń projektu planu, zagrożenia jakie wynikają z projektowanego przeznaczenia terenów oraz sposobów ich ograniczenia.

Przyjęcie nowego planu na obszarze objętym prognozą będzie przebiegać dwuetapowo z uwagi na charakter terenów objętych zmianą zagospodarowania przestrzennego.

Dokument Prognozy był sporządzany równoległe z projektem planu. Projektanci oraz autorzy prognozy konsultowali wszelkie kwestie związane z potencjalnym oddziaływaniem planowanego zagospodarowania, a następnie wspólnie podejmowali decyzje oraz kształtowali ostateczne zapisy ustaleń projektu.

Projekt planu ustala przeznaczenia dla następujących terenów oznaczonych symbolami:

PG - obszary i tereny górnicze (obręb Skruda: 1PG, 2PG, obręb Stoczek: 1PG)

KDW – tereny komunikacji samochodowej, rowerowej i pieszej (obręb Skruda: 1KDW)

Teren objęty projektem planu obejmuje łączną powierzchnię 100,6908 ha, z czego:

- 1) obręb Skruda: 55,9961 ha:
- funkcja terenu KDW obejmuje powierzchnię 0,1772 ha,
 - funkcja terenu 1PG obejmuje powierzchnię 8,7126 ha,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

- funkcja terenu 2PG obejmuje powierzchnię 47,1063 ha
- 2) obręb Stoczek: 44,6947 ha:
 - funkcja terenu 1PG obejmuje powierzchnię 44,6947 ha.

Główny cel projektowanego planu to dostosowanie zapisów planu do potrzeb inwestycyjnych, z uwzględnieniem celów oraz kierunków polityki przestrzennej regionu oraz uwarunkowań wynikających ze stanu środowiska i dotychczasowego zagospodarowania terenu.

Użyte w opracowaniu **skrótów i wyrażenia**, oznaczają:

- ustawa o oś – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- projekt Planu – należy przez to rozumieć projekt opracowany dla terenów określonych w Uchwale Nr XXXIII/179/2021 Rady Gminy Czemierniki z dnia 31 sierpnia 2021r.,
- SUIKZP – należy przez to rozumieć Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

1.2. Powiązanie opracowania z innymi dokumentami

Projekt planu stanowi dokument planistyczny sporządzony dla części obszaru gminy Czemierniki (terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek). Zawartość tekstowa oraz kartograficzna projektu planu w części wynika z innych dokumentów (planistycznych, strategicznych), których treści na podstawie obowiązujących przepisów zostały zaimplementowane do planu.

Poniżej przedstawiono najważniejsze dokumentacje, z którymi projekt planu znajduje się w powiązaniu:

- z ustaleniami prognozy oddziaływania na środowisko dla SUIKZP Gminy Czemierniki,
- ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czemierniki przyjętym Uchwałą Nr XXXIX/212/2022 Rady Gminy Czemierniki z dnia 14 lutego 2022r.,
- z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Czemierniki przyjętym Uchwałą Nr VIII/48/2003 Rady Gminy Czemierniki z dnia 18 lipca 2003 (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego Nr 131, poz. 3010 z dnia 19 września 2003 r.),
- z aktualizacją opracowania ekofizjograficznego podstawowego z 2021 r. –sporządzonego na potrzeby SUIKZP gminy Czemierniki,
- ze Strategią rozwoju lokalnego gminy Czemierniki na lata 2016-2022 przyjętą uchwałą Nr XII/65/2015 Rady Gminy Czemierniki z dnia 30 grudnia 2015 r.,
- z Programem Ochrony Środowiska dla gminy Czemierniki na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku przyjętym uchwałą Nr XXIX/171/2017 Rady Gminy Czemierniki z dnia 28 grudnia 2017 r.,
- z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjętym Uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015r.,
- z Planem gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022 przyjętym Uchwałą Nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2016 r.,
- z Programem ochrony środowiska dla województwa lubelskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027 przyjętym uchwałą Nr XII/201/2019 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 3 grudnia 2019 r.,
- ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 przyjętą Uchwałą Nr XXIV/406/2021/ Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 r.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

1.3. Metodyka i forma opracowania

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi opisanymi w dokumentach charakteryzujących strukturę przyrodniczą Gminy Czemierniki. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w kontekście stopnia szczegółowości ustaleń projektu planu.

Podczas prognozowania oddziaływań ustaleń projektu na środowisko **za podstawowe źródła informacji służyły:**

- prognoza oddziaływania na środowisko dla SUIKZP z października 2021 r.,
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czemierniki z 2021 r.,
- dokumentacja dotychczas sporządzona na potrzeby opracowań środowiskowych (m. in. opracowania ekofizjograficzne z 2009 i 2021 r.),
- plany i programy gminne (m.in. program ochrony środowiska na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024),
- materiały kartograficzne,
- obowiązujące akty prawne.

Opracowanie sporządzone zostało w formie papierowej oraz elektronicznej utrwalonej na nośniku elektronicznym.

1.4. Zawartość, cel, ustalenia projektu planu

Zgodnie z obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ma na celu ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawarto w projekcie tekstu uchwały oraz na projekcie rysunku planu.

Projekt planu obejmuje teren wsi Skruda i Stoczek, na których zostało udokumentowane występowanie złóż surowców naturalnych - torfu.

Dotychczas w granicach administracyjnych wsi Stoczek, teren powierzchniowej eksploatacji oznaczony symbolem:

- **Z177PE** (Zał. Nr 23, 23A, 23B, 23C, 23D, 23E, 23F, 23G do planu : działki Nr 1310, 1311, 1312, 1313, 1314, 1315, 1316, 1317, 1318, 1319, 1320, 1321, 1322, 1323)
- **Z178PE** (Zał. Nr 23 i 23H do planu: działki Nr 998, 999, 1000, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033, 1034, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, 1138, 1139, 1140, 1141, 1142, 1143, 1144, 1145, 1146, 1147, 1148, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165/1, 1165/2, 1166, 1167, 1168, 1169, 1170, 1171, 1172, 1173, 1174, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079, 1080, 1081, 1082, 1083,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

1084, 1085, 1086, 1087, 1088, 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1094, 1095, 1096, 1097, 1098, 1099, 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1109, 1110, 1111/1, 1111/2, 1112, 1113, 1114, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1121, 1122, 1123, 1124, 1125, 1126, 1127, 1128, 1129, 1130, 1131, 1132, 1133, 1175)

i zajmował łączną powierzchnię ok 132 ha.

Dla części wyżej wskazanych terenów oznaczono wodny kierunek rekultywacji.

Natomiast w granicach administracyjnych wsi Skruda, tereny powierzchniowej eksploatacji w dotychczas obowiązującym planie nie były uwzględnione.

Projekt planu miejscowego zakłada zaktualizowanie i wyznaczenie nowych obszarów i terenów górniczych o podstawowym przeznaczeniu – eksploatacja torfu, oznaczonych symbolem PG – w dolinie Tyśmienicy, w miejscowościach Skruda i Stoczek, w granicach określonych na rysunku do projektu planu.

Ponadto, w projekcie planu przewidziano:

- 1) w obrębie Skruda (na obszarze objętym rysunkiem planu):
 - na obszarze oznaczonym symbolem PG – przeznaczenie dopuszczalne: drogi wewnętrzne technologiczne, miejsca postojowe, place,
 - na obszarze oznaczonym symbolem KDW – przeznaczenie podstawowe: tereny komunikacji samochodowej, rowerowej, pieszej.
- 2) w obrębie Stoczek (na obszarze objętym rysunkiem planu):
 - na obszarze oznaczonym symbolem PG – przeznaczenie dopuszczalne: drogi wewnętrzne technologiczne, miejsca postojowe, place.

Projekt planu, dla którego opracowana została niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko ma na celu:

- ochronę walorów wszystkich elementów środowiska przyrodniczego, a więc: lasów, dobrych gleb, wód powierzchniowych i podziemnych, a także powietrza atmosferycznego,
- rozwój usług związanych z obsługą rolnictwa,
- zmianę zapisów obowiązującego planu polegającą na zwiększeniu udziału terenów objętych powierzchniową eksploatacją: obejmujących zwiększenie udziału terenów wydobywania dla potrzeb gospodarczych udokumentowanych złóż torfu.

W SUIKZP Gminy Czemierniki założono przeznaczenie obszarów / terenów do pełnienia poszczególnych funkcji objętych projektem planu:

PE – obszary eksploatacji surowców.

W projekcie planu objęto tereny lokalizacji następujących terenów:

PG – obszary i tereny górnicze.

Na obszarze objętym projektem planu nie występują i nie przewiduje się lokalizacji zakładów o zwiększonym (ZZR) lub dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnych awarii.

Nie przewidziano również na terenie objętym projektem planu lokalizacji instalacji zastępczych ani innych obiektów związanych z gospodarką odpadami.

Zasady systemu gospodarki odpadami, w tym odpadami komunalnymi określa Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022 (WPGO 2022) uchwalony przez Sejmik Województwa Lubelskiego w dniu 2 grudnia 2016 r. Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie objętym projektem planu będzie się opierała na zasadach określonych w wyżej wymienionym dokumencie.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Niniejsze opracowanie oraz projekt planu są spójne z zapisami SUIKZP dla Gminy Czemierniki, którego sporządzenie wynika z Uchwały Nr XIV/66/2019 Rady Gminy Czemierniki z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czemierniki.

1.4.1. Ochrona środowiska, przyrody, krajobrazu.

Kierunki kształtowania struktury ekologicznej gminy.

W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czemierniki, głównym założeniem jest zapewnienie harmonii pomiędzy zagospodarowaniem terenu z przyrodą w nawiązaniu do predyspozycji naturalnych terenu.

Podczas tworzenia dokumentu za priorytetowe uznano:

- a) właściwe w aspekcie stabilności krajobrazu - ukierunkowanie zmian w strukturze ekologicznej gminy, a także rozwój tzw. Systemu Przyrodniczego Gminy,
- b) objęcie ochroną prawną najcenniejszych obszarów i obiektów przyrodniczych,
- c) ochronę i kształtowanie różnorodności biologicznej środowiska, również podczas gospodarowania zasobami naturalnymi,
- d) poprawę stanu sanitarnego środowiska i rekultywację jego zdegradowanych fragmentów.

Kierunki kształtowania systemu ekologicznego gminy.

Działania najbardziej pożądane i możliwe do zastosowania na obszarze objętym projektem planu powinny polegać na:

- a) ochronie dolin rzecznych,
- b) likwidacji obiektów mogących pogarszać stan środowiska a tkwiących w systemie ekologicznym (głównie dzikich składowisk odpadów),
- c) rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

W odniesieniu do terenów o szczególnych walorach bioróżnorodności generalna strategia działań powinna polegać na:

- a) zachowaniu stosunków ekologicznych w stanie jak najmniej zmienionym,
- b) podnoszeniu walorów bioróżnorodności środowiska poprzez podtrzymywanie (nieprzeszkadzanie) takich procesów sukcesji ekologicznej, które przejawiają się w pojawianiu się w ekosystemach gatunków rodzimych, dla których zaistniała możliwość powstania nisz ekologicznych.

Wszelkie działania podejmowane dla ochrony różnorodności biologicznej powinny również uwzględniać podnoszenie walorów przyrodniczych terenów przekształconych górniczo – wyjściowo ubogich przyrodniczo, ale które posiadają predyspozycje do kształtowania i zwiększania różnorodności biologicznej.

Na terenie objętym projektem planu tego typu tereny stanowią przede wszystkim wyrobiska poeksploatacyjne torfu. Rekultywacja tych terenów po zakończeniu eksploatacji oraz ich dalsze użytkowanie powinny odbywać się w sposób ułatwiający zasiedlaniu ich przez florę i faunę i sprzyjający zachowaniu różnorodności biologicznej.

Zasady ochrony i zagospodarowania przestrzennego obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

W granicach terenu objętego projektem planu znajduje się chroniony Obszar Natura 2000 Dolina Tyśmienicy PLB060004 – Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO).

Dla powyższego obszaru obowiązują właściwe przepisy odrębne, który nakaz zachowania jest niezależny od ustaleń planu.

Projekt planu uwzględnia projektowany w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (2015) Tyśmienicki Obszar Chronionego Krajobrazu.

Zasady ochrony i zagospodarowania przestrzennego obszarów o podwyższonym potencjale ekologicznym wymagającym ochrony planistycznej.

W projekcie planu ochroną planistyczną objęto te elementy struktury przyrodniczej obszaru, które decydują o funkcjonowaniu środowiska bądź wspomagają je i wprowadza się związane z tym aspektem ekologicznych uwarunkowań zagospodarowania, specjalne formy ochrony planistycznej o szczególnych zasadach użytkowania terenu są to: System Przyrodniczy Gminy oraz przebiegające przez teren objęty opracowaniem Korytarze Ekologiczne.

System przyrodniczy Gminy (SPG) to ekologicznie aktywny, ciągły przestrzennie układ, na który składają się zarówno elementy o randze krajowej i regionalnej (wojewódzkiej), jak i lokalnej. Głównym elementem struktury krajobrazu na obszarze objętym projektem planu jest dolina Tyśmienicy.

Ponadto system współtworzą:

- mniejsze płaty leśne,
- małe dolinki rzeczne i suche obniżenia dolinne umożliwiające komunikację ekologiczną i kształtowanie nowych powiązań przyrodniczych,
- strefy ochrony warunków siedliskowych lasu.

W systemie przyrodniczym gminy wykluczono:

- lokalizację wszelkich inwestycji w formie zabudowy kubaturowej mogących destabilizować równowagę ekologiczną i dysharmonizować krajobraz,
- składowanie odpadów (bytowych, przemysłowych), a także lokalizację wylewisk i grzebowisk zwierząt,
- odprowadzanie ścieków do wód i gruntu.

W obrębie korytarzy ekologicznych w związku z ochroną drożności powiązań ekologicznych ustalono wymogi mające zastosowanie do obszaru objętego projektem planu:

- zakaz szczelnej obudowy korytarza pasmami osadniczymi,
- wprowadzenie wzdłuż cieków wolnych od upraw polowych pasów pokrytych naturalną roślinnością,
- wykluczenia inwestowania kubaturowego w strefie dolin rzecznych,
- ustalono kierunek rekultywacji sprzyjający migracji gatunków.

Zasady gospodarowania zasobami naturalnymi oraz kierunki ochrony jakości środowiska i jego rekultywacji.

Zasady ochrony i gospodarowania zasobami surowców mineralnych.

SUiKZP Gminy Czemierniki nakazuje prowadzenie eksploatacji ściśle z warunkami koncesji, określającymi zasady regionalnej gospodarki złożem.

W SUiKZP Gminy Czemierniki ustalono również następujące zasady i kierunki eksploatacji oraz rekultywacji złóż torfu zlokalizowanych w dolinie Tyśmienicy w obszarze Natura 2000:

- 1) wydobywanie torfów nie powinno w sposób znacząco negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000,
- 2) przygotowanie złoża do wydobywania tj. usunięcie roślinności należy prowadzić poza okresem lęgowym ptaków,
- 3) w trakcie wydobywania torfu należy stosować rozwiązania minimalizujące potencjalnie negatywne oddziaływania na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

- 4) po zakończeniu eksploatacji rekultywację należy przeprowadzić z uwzględnieniem zastosowania rozwiązań korzystnych dla gatunków ptaków, które są przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000:
 - a) rekultywacja wyrobisk w kierunku zbiorników wodnych,
 - b) formowanie łagodnych brzegów wyrobiska i pozostawienie płycizn przybrzeżnych w celu przyspieszenia procesu tworzenia się zbiorowisk szuwarowych, które są siedliskiem wielu gatunków zwierząt w tym ptaków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000,
 - c) formowanie niewyrównanego dna (pozostawienie małych wzniesień i zagłębień) w celu urozmaicenia tworzenia się mikrosiedlisk zarówno na dnie zbiorników jak i na płyciznach,
 - d) tworzenie wysp na zbiornikach i utrzymywanie na nich roślinności zielnej (koszenie, odkrzaczenie) jako potencjalnych miejsc rozrodu ptaków wodno-błotnych,
- 5) prowadzenie ekstensywnego użytkowania rybackiego zbiorników, w tym zakaz zarybiania gatunkami ryb, które uznane są za inwazyjne,
- 6) ograniczenie użytkowania zbiorników poeksploatacyjnych, które mogłyby negatywnie wpływać na różnorodność biologiczną:
 - a) w celu zachowania sprzyjającego klimatu akustycznego zakaz poruszania się po zbiornikach jednostkami pływającymi wyposażonymi w silniki spalinowe, z wyłączeniem czynności służących: utrzymaniu zbiorników, ochronie przeciwpowodziowej, ochronie zdrowia i życia ludzi, ochronie przyrody,
 - b) zakaz prowadzenia innych form użytkowania, które mogłyby wpływać negatywnie na różnorodność biologiczną,
- 7) dopuszczenie nieuciążliwych form rekreacji, wypoczynku i turystyki:
 - a) ekstensywne wędkarstwo brzegowe lub z jednostek pływających niewyposażonych w silniki spalinowe i inne urządzenia generujące hałas i emitujące zanieczyszczenia,
 - b) wycieczki piesze, rowerowe, konne na wyznaczonych szlakach pomiędzy zbiornikami,
 - c) inne formy rekreacji, wypoczynku i turystyki, które nie będą wpływać negatywnie na różnorodność biologiczną np. obserwacje przyrodnicze (birdwatching itp.).

Zasady ochrony i gospodarowania zasobami wodnymi.

- 1) obowiązek ochrony dolin rzecznych poprzez zakaz takiego ich zagospodarowania, które mogłyby osłabić ich zdolności retencyjne,
- 2) wyznaczenie pasa ochronnego cieków (o szerokości 20m dla rzeki Tyśmienica),
- 3) zakaz usuwania zieleni łąkowej,
- 4) obowiązek ochrony systemów melioracyjnych z dopuszczeniem możliwości odbudowy tych jego elementów, które służą nawodnieniom,
- 5) obowiązek ochrony wszystkich mokradeł, w tym zwłaszcza torfowisk, ze względu na ich wyjątkowe znaczenie w stabilizowaniu równowagi hydrologicznej.

1.4.2. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

W granicach terenu objętego projektem planu, tj. w obrębach ewidencyjnych Skruda i Stoczek występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Zgodnie z brzmieniem art. 77 ust. 1 pkt 3 tiret a) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania, a także lokalizowania nowych cmentarzy.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Uwzględniając powyższe, w SUIKZP Gminy Czemierniki ustalono następujące zasady zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią:

- 1) zakaz składowania odpadów,
- 2) zakaz nowej zabudowy,
- 3) dopuszczenie budowy urządzeń melioracyjnych z nakazem ich utrzymania i prawidłowego funkcjonowania,
- 4) dopuszczenie lokalizacji urządzeń i budowli hydrotechnicznych i służących ochronie przeciwpowodziowej i ochronie przyrody,
- 5) dopuszczenie budowy liniowych elementów infrastruktury technicznej, takich jak linie elektroenergetyczne, wodociągi, kolektory ściekowe, gazociągi, ropociągi,
- 6) nakaz likwidacji obiektów mogących zanieczyścić środowisko.

1.4.3. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

Na terenie objętym projektem planu nie zidentyfikowano obecnie obszarów wymagających rehabilitacji i przekształceń planistycznych lub remediacji.

Po zakończeniu eksploatacji rekultywacją powinny zostać objęte wszystkie tereny poddane wydobywaniu kopaliny. Prawidłowo przeprowadzona rekultywacja, polega na przywróceniu wartości użytkowych i funkcji środowiskotwórczych terenu. Tereny poeksploatacyjne należy rekultywować zgodnie z kierunkiem i w terminie określonym w decyzjach administracyjnych. Rekultywacja gruntów i zagospodarowanie terenów po działalności górniczej winny być prowadzone zgodnie z ustaleniami przepisów odrębnych. Na podstawie przepisów odrębnych wydawane są decyzje administracyjne dotyczące terenów wskazanych do rekultywacji.

W planie tereny wymagające rekultywacji należy rozumieć jako wszystkie tereny oznaczone symbolem PG – obszary i tereny górnicze o przeznaczeniu podstawowym eksploatacja torfu, dla których eksploatacja surowca została zakończona.

Sposób rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych powinien być przeprowadzony z uwzględnieniem konieczności podnoszenia walorów przyrodniczych terenów przekształconych w wyniku prac wydobywczych. Tego rodzaju tereny są wyjściowo ubogie przyrodniczo, ale często posiadają predyspozycje do kształtowania i zwiększania różnorodności biologicznej. Na terenie objętym projektem planu tego typu tereny stanowią przede wszystkim wyrobiska poeksploatacyjne torfu w Dolinie Tyśmienicy. Rekultywacja tych terenów po zakończeniu eksploatacji kopaliny, a także ich dalsze użytkowanie powinny być przeprowadzane w sposób ułatwiający zasiedlanie ich przez florę i faunę i sprzyjający zachowaniu różnorodności biologicznej, a przede wszystkim w sposób korzystny dla przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 Dolina Tyśmienicy.

II. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA

2.1. Informacje ogólne o gminie

Gmina wiejska Czemierniki posiada łączną powierzchnię 10 749 ha, a położona jest w północno-centralnej części województwa lubelskiego w powiecie radzyńskim. Czemierniki to gmina wiejska o powierzchni 10749 ha (GUS 2019).

Z terenem gminy sąsiaduje:

- od północy – miasto Radzyń Podlaski i gmina wiejska Radzyń Podlaski,
- od wschodu – gmina Wołyn i Siemień,
- od południa – gmina Ostrówek,
- od zachodu – gmina Borki.

Wsie Skruda i Stoczek stanowią dwa z jedenastu obrębów ewidencyjnych gminy.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Lp.	Kod	Nazwa	Powierzchnia (m ²)	Powierzchnia (ha)
1	061503_2.0008	Skruda	3735104	373,51
2	061503_2.0009	Stoczek	12651811	1265,18

Tabela Nr 1 – Zestawienie obrębów ewidencyjnych objętych projektem planu w gminie Czemierniki
(źródło: Państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny)

Zdecydowanie dominującym typem użytkowania terenu w gminie Czemierniki są użytki rolne – 70,03%, wśród których największy udział mają grunty orne – 45,41 % powierzchni gminy. Trwałe użytki zielone (łąki i pastwiska) pokrywają łącznie 19,68% gminy i są skoncentrowane przede wszystkim w dolinie Tyśmienicy i jej dopływów.

Lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione to 26,05% gminy. Bardzo niewielki udział mają grunty pod wodami – 0,59% i są to przede wszystkim wody płynące. Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią niewielki odsetek – 2,42%.

2.2. Elementy abiotyczne gminy

2.2.1. Położenie fizycznogeograficzne gminy

Gmina posiada kształt rombu zorientowanego w kierunkach północ-południe.

Rozciągłość południkowa gminy wynosi ok. 17,5 km, a równoleżnikowa prawie 13 km. Środek geometryczny gminy znajduje się ok. 60 m na zachód od posesji przy ul. Parczewskiej 16 w Czemiernikach. Najdalej wysuniętymi punktami gminy są:

- na północ: 51,747799 N
- na południe: 51,5910855 N
- na wschód: 22,726629 E
- na zachód: 22,536127 E

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną Kondrackiego (2002 aktualizacja Solon i inni 2018), obszar gminy położony jest w następujących jednostkach:

- megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa (3)
- provincia: Niż Środkowoeuropejski (31)
- podprovincia: Niziny Środkowopolskie (318)
- makroregion: Nizina Południowopodlaska (318.9)
- mezoregion: Równina Łukowska (318.96)
Pradolina Wieprza (318.97)
Wysoczyzna Lubartowska (318.98)

Gmina położona jest w granicach megaregionu Pozaalpejska Europa Środkowa (3), prowincji Nizy Środkowoeuropejskiego (31), podprovincji Niziny Środkowopolskie (318), w makroregionie Nizina Południowopodlaska (318.9) (zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną J. Kondrackiego (2000) poprawioną przez J. Solon i inni (2018)).

Teren gminy położony jest w granicach trzech mezoregionów. Zdecydowanie największa jej część, południowa i centralna, położona jest na Wysoczyźnie Lubartowskiej (318.98). Skrajnie północna część zlokalizowana jest na Równinie Łukowskiej (318.96). Wymienione mezoregiony rozdziela Pradolina Wieprza (318.97), która w gminie Czemierniki ma szerokość ok. 1,5-2 km i rozciąga się z północnego wschodu na południowy zachód.

Równina Łukowska (318.96) to płaski, piaszczysty obszar w strefie odpływu wód lodowcowo-rzecznych zlodowacenia warciańskiego, który pochyla się w kierunku południowo-wschodnim

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

od 170 do 140 m n.p.m. Ze względu na mało urodzajne, piaszczyste gleby bielicoziemne region odznacza się stosunkowo dużym zalesieniem.

Pradolina Wieprza (318.97) obejmuje dolny bieg tej rzeki oraz jej dopływu Tyśmienicy, łączący się na północ z Zakłęsłością Łomaską. Pradolina ma ok. 70 km długości, 4-6 km szerokości. W czasie zlodowacenia warciańskiego odprowadzała wody glaciofluwalne do dorzecza Prypeci. Krajobrazem naturalnym mezoregionu jest równina zalewowa będąca jednym z gatunków krajobrazu akumulacyjnego den dolin. Jej konstytutywnymi cechami są: płytkie wody podziemne i okresowe zalewy, dominacja mad, a także przewaga siedlisk łągowych (Richling, Dąbrowski 1995).

Wysoczyzna Lubartowska (318.98) położona jest pomiędzy Pradolina Wieprza na północy, a lessową krawędzią Wyżyny Lubelskiej na południu. Przedstawia zdenudowaną powierzchnię morenową ze zwirowymi ostańcami osiagającą wysokości 160-180 m (kulminacje do 200 m). Krajobrazem naturalnym Wysoczyzny Lubartowskiej jest, będący jednym z gatunków krajobrazu peryglacialnego, krajobraz równiny, miejscami przechodzący w falisty. Ten gatunek krajobrazu wyróżnia się: w hydrosferze – zróżnicowana głębokością wód podziemnych z rzadką siecią powierzchniową, w pedosferze – dominacją gleb rdzawych i bielicy, natomiast w roślinności potencjalnej – przewagą siedlisk borów mieszanych i grądów.

2.2.2. Tektonika i budowa geologiczna gminy

Teren gminy Czemierniki leży w peryferycznej części prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej, tj. w obrębie jej skłonu graniczącego od strony południowo zachodniej z inną główną jednostką geologiczno-strukturalną o nazwie rów lubelski (Żelichowski 1970).

Obszar gminy znajduje się w strefie pogranicza dwóch subjednostek platformy: zrębu Łukowa i Sławatycz oraz obniżenia parczewskiego.

Dużym rozprzestrzenieniem w granicach gminy odznaczają się torfy. Występują w dolinie Tyśmienicy na całej jej długości w granicach gminy. Dominują torfy turzycowo-trzcinowe i trzcinowe, mniejszą powierzchnię zajmują torfy turzycowe i turzycowo-mszyste. Miąższość torfów sięga 4 m.

2.2.3. Hipsometria gminy

Południowa część gminy jest najwyżej wyniesiona nad poziom morza. Kulminacja o rzędnej 170,6 m n.p.m. występuje na lokalnym wododziale przebiegającym na północny zachód od miejscowości Stójka. Z tego rejonu powierzchnia topograficzna gminy stopniowo obniża się ku okalającej gminę od wschodu, północy i zachodu dolinie Tyśmienicy. Najniżej nad poziom morza, bo na wysokości 131,7 m, jest położona skarpa brzegowa koryta Tyśmienicy w rejonie miejscowości Podgaje w skrajnie zachodniej części gminy. Deniwelacja w skali gminy wynosi więc 38,9 m, natomiast maksymalne deniwelacje w skali lokalnej występują w strefie krawędziowej doliny Tyśmienicy, gdzie sięgają 15-18 m na dystansie około 0,5 km.

2.2.4. Rzeźba terenu gminy

Rzeźbę obszaru gminy określić można mianem rzeźby staroglacjalnej z uwagi na fakt, iż posiada wyraźnie piętno polodowcowe. Najbardziej jej wyrazistym elementem jest dolina Tyśmienicy, należąca w części zachodniej i północnej gminy do Pradoliny Wieprza, a w części wschodniej do Wysoczyzny Lubartowskiej. Jej szerokość stopniowo rośnie z biegiem rzeki do 1,5 km w przekroju Stara Wieś – Jezioro, przez 1,8 km w przekroju Skoki – Niewęgłosz do 2 km w przekroju Bełcząc – Tchórzew. Wypełniona jest głównie osadami akumulacji organicznej, rzadziej madami ilastymi i piaszczystymi. W dolinie wyodrębnia się dwie główne terasy holoceniowe: zalewowa niższa o szerokości około 80 m, zbudowana głównie z piasków drobno-

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

i średnioziarnistych z przewarstwieniami mad, namułów i piasków próchnicznych oraz zalewowa wyższa, zbudowana na ogół z torfu o miąższości do 4 m.

We wschodniej części gminy dużą powierzchnię w strefie przydolnej stanowią terasy kemowe plejstosceńskie o szerokości od 1 do 3 km. Są one lekko nachylone ku dolinie i wynoszą się ponad jej dno o 3 do 5 m. Ich powierzchnia jest urozmaicona zagłębieniami po martwym lodzie. Przechodzą one w sposób ciągły w równinę wodnolodowcową.

Najbardziej rozprzestrzenioną formą geomorfologiczną w gminie są równiny wodnolodowcowe. Związane są z recesją stadiału maksymalnego zlodowacenia środkowopolskiego. Ponieważ zbudowane są z luźnych piasków i piasków ze żwirami odznaczają się niewielkimi deniwelacjami. Utwory te wypełniają obniżenia wyrównując nierówności podłoża.

Ponad równiny wyniesione są wysoczyzny morenowe. Zbudowane są z glin zwałowych i opadają długimi, połogami stokami w kierunku doliny Tyśmienicy. Największe powierzchnie zajmują w rejonie miejscowości Czemierniki, Bełcząc i Skoki. Rozcięte są bądź podmokłymi dolinkami, bądź suchymi dolinkami erozyjno-denudacyjnymi, a tylko incydentalnie (Bełcząc) krótkimi wąwozami.

Na terenie gminy występują też geomorfologiczne formy drugorzędne dość rozległe pagóry kemowe (w północnej części gminy) i drobne pagórki kemowe (o wysokościach 3-5 m w okolicach m. Stoczek i Stójka).

2.2.5. Położenie przyrodniczo-rolnicze i pokrywa glebowa

Gmina Czemierniki we wschodniej części należy do regionu o nazwie Równina Parczewska. Występują tu utwory pyłowe o wodnym pochodzeniu, z których wytworzone zostały gleby podmokłe, w znacznym stopniu łąkowe.

Teren gminy Czemierniki, generalnie stanowią gleby wykształcone z piasków słabogliniastych i gliniastych na przepuszczalnych piaskach luźnych, rzadziej glinach. Wyraźną przewagę powierzchniową nad glebami brunatnymi właściwymi (stosunkowo najczęściej występującymi w południowej części gminy) i brunatnymi wylugowanymi (w zasadzie występują tylko na gruntach miejscowości Niewęgłosz) posiadają gleby bielcowe i pseudobielcowe. Są one rozpowszechnione w obszarze całej pozadoliny (wysoczyznowej) części gminy. Użytkowane są jako grunty orne bądź znajdują się pod lasami. W dolinach żłobiących wysoczyznę polodowcową wykształciły się czarne ziemie właściwe, rzadziej – czarne ziemie zdegradowane i gleby szare. Są to gleby lekkie, nadmiernie uwilgotnione. Największe arealy zajmują na gruntach miejscowości Czemierniki i Skoki. Dolinę Tyśmienicy wypełniają gleby torfowe i torfowo-murszowe wykształcone z torfów niskich.

2.2.6. Wody powierzchniowe i podziemne

Zgodnie z regionalizacją hydrograficzną Lubelszczyzny (Michalczyk i Wilgat 1998) skrajnie wschodnia część gminy położona jest w obszarze jednostki hydrograficznej o nazwie Polesie Lubelskie Północne. Region ten charakteryzuje niekorzystny bilans wodny z uwagi na małe opady (poniżej 550 mm) i duże parowanie, które sprawiają, że odpływ mały (nieco ponad 100 mm) i nieregularny, należy do najmniejszych na międzyrzeczu Wisły i Bugu. Natomiast sieć wodna jest tu najgęstsza (choć ta cecha na terenie gminy nie jest zauważalna).

Wody podziemne.

Teren objęty projektem planu zlokalizowany jest w lubelsko-podlaskim regionie hydrogeologicznym.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Główny poziom wodonośny stanowią osady górnej kredy, natomiast drugorzędnymi utwory trzeciorzędu (na terenie gminy nie tworzą warstwy wodonośnej) i czwartorzędu. Pierwszy z poziomów charakteryzuje się krążeniem w systemie porowo-szczelinowym. Warstwę wodonośną tworzą margle, opoki i wapienie górnego mastrychtu znajdujące się na głębokości od 20 do 100 m. Z reguły zwierciadło wód tego poziomu ma charakter napięty.

Czwartorzędowy poziom wodonośny związany jest z osadami piaszczystymi różnej miąższości, a wody krążą w nim w systemie porowym. Poziom ten jest dwudzielny. Pierwszy z nich, górny, nadglinowy, ma charakter wierzchówkowy. Gdy występuje tuż pod powierzchnią, tj. na głębokości do 0,5 m, tworzą się trwałe podmokłości. Najwięcej jest ich w dolinie Tyśmienicy, szczególnie po wschodniej stronie gminy. Zwierciadło tego poziomu jest swobodne i współkształtne z powierzchnią topograficzną. Najpłycej, do głębokości 1 m, występuje w dolinie Tyśmienicy, natomiast najgłębiej do 10 m, występuje na wierzchołku w północnej i południowej części gminy. Poziom dolny występuje w osadach piaszczystożwirowych na głębokości 20-35 m, często pod warstwą glin zwałowych, a jego zwierciadło najczęściej bywa napięte.

Zgodnie z Atlasem Hydrologicznym Polski (Paczyński red. 1995 – zmodyfikowany) gmina Czemierniki położona jest w Prowincji niżowej, w regionie lubelsko-podlaskim (IX).

Zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną Polski w regionów wodnych (Nowicki, Sadurski 2007) gmina położona jest w Prowincji Wisły, w Regionie Środkowej Wisły, w Subregionie Wyżynnym.

Według aktualnie obowiązującego (lata 2016-2021) podziału wód podziemnych na jednolite części wód podziemnych (JCWPd) opracowanego przez Państwowy Instytut Geologiczny, obszar objęty projektem planu położony jest w całości w jednostce nr 75 PLGW200075 o powierzchni 4251,4 km².

Cechy charakterystyczne JCWPd nr 75:

- stratygrafia: Q, Ng+Pg, Cr
- litologia: piaski i wapienie
- typ geochemiczny utworów skalnych: krzemionkowy/węglanowy
- rodzaj utworów budujących warstwę wodonośną: porowe szczelinowe
- średni współczynnik filtracji (m/s): 10⁻⁴ – 10⁻⁵
- średnia miąższość utworów wodonośnych: >40
- liczba poziomów wodonośnych: 1 – 3
- charakterystyka nakładu warstwy wodonośnej: w równowadze utwory przepuszczalne i słabo przepuszczalne.

Teren objęty projektem planu znajduje się w zasięgu Głównego Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP): Niecka lubelska (Chełm – Zamość) nr 407.

Jest to zbiornik porowo-szczelinowy, głównej rangi o powierzchni 9051km². Główny poziom wodonośny występuje w utworach górnokredowych. Jego wody sięgają głębokości od 100 do 150 m p.p.t. Lokalnie występują również płytsze związane najczęściej hydraulicznie z poziomem kredowym (paleogeński, neogeński i czwartorzędowy). Zasoby szacunkowe oceniane są na 1099,6 tys. m³/dobę. Wydajność potencjalna typowego ujęcia wody w utworach górnokredowych na NE od linii Bełcząc – Czemierniki – Skoki, szacowana jest jako bardzo duża, a na SW od tej linii – jako duża (Jeziński, Skrzypczyk 1995). Wody górnokredowe traktowane są jako główny poziom użytkowy. Ujmują go trzy studnie głębinowe w Czemiernikach o głębokości 70, 80 i 90 m; zasoby eksploatacyjne ujęcia wynoszą 165 m³/h. W innych miejscowościach gminy wydajność jest zmienna, ale na ogół wysoka. Na przeważającym obszarze GZWP nr 407 stwierdzono dobry stan chemiczny wód podziemnych (klasy I–III) jedynie w tensyjnych strefach dyslokacyjnych rozciągających się pomiędzy linią Zamość–Tomaszów Lubelski, a granicą państwa wyznaczono obszar występowania wód o słabym stanie chemicznym (klasy IV–V). Składnikami obniżającymi klasy jakości są głównie: potas, cynk, nikiel i kadm. Wody

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

podziemne GZWP nr 407 są na jego terenie podstawowym i jedynym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Całkowita wielkość poboru wód podziemnych z ujęć zlokalizowanych w granicach zbiornika w 2013 r. wyniosła ok. 26719 tys. m³/rok, co stanowi ok. 6,7% szacunkowych zasobów dyspozycyjnych.

Do ustaleń położenia na tle JCWPd i GZWP wykorzystano dane z systemu MIDAS z Centralnej Bazy Danych Geologicznych (CBDG) Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego PIG-PIB.

Wody powierzchniowe.

Wody płynące.

Obszar całej gminy Czemierniki jest w całości położony w dorzeczu Tyśmienicy – rzeki III rzędu, uchodzącej do Wieprza w rejonie Kocka. Tyśmienica opływa gminę od wschodu, zachodu i północy szerokim łukiem, zbierając z reguły krótkie dopływy z wysoczyzn polodowcowych, a także wody z systemu melioracyjnego, zajmującego całą dolinę. Największym prawobocznym dopływem Tyśmienicy w granicach terenu gminy Czemierniki jest Stara Piwonia, której ujściowy odcinek na dystansie 2 km stanowi granicę gminy. Już poza granicami gminy uchodzą do Tyśmienicy dwa inne jej prawoboczne dopływy: Białka – na południowy zachód od miejscowości Lichty oraz Bystrzyca, której ujście znajduje się na wysokości miejscowości Bełcząc. Lewoboczne dopływy Tyśmienicy to bezimienne strugi.

W klasyfikacji rzek pod względem abiotycznym (geologicznym) Tyśmienica reprezentuje, podobnie jak Bystrzyca, typ średniej rzeki przepływającej przez obszary będące pod wpływem procesów torfotwórczych, Białka reprezentuje typ rzeki nizinnej piaszczysto-gliniastej, natomiast pozostałe ciek – typ potoku nizinnej piaszczystego.

Dla Tyśmienicy charakterystyczna jest duża nieregularność odpływu; miesięczne współczynniki odpływu wahają się w granicach 0,52-1,52, a współczynnik nieregularności wynosi 3,0 (Wilgat 1998). Możliwości retencyjne zlewni są bardzo małe (o wiele mniejsze od zlewni rzek wyżynnych). Szczególnie jest to widoczne w czasie wzmożonych opadów lub podczas topnienia śniegów, kiedy rzeka występuje z brzegów, rozlewając się szeroko w dolinie i zalewając znaczny areał użytków rolnych. Ten niski wskaźnik retencyjności wynika głównie z nieprzepuszczalnego płytkiego podłoża w dolinach oraz bardzo małych spadków. W okresie suchych lat niektóre strugi wysychają.

Rzeki gminy posiadają reżim niwalny (śnieżny), silnie wykształcony (Paczyński 1995).

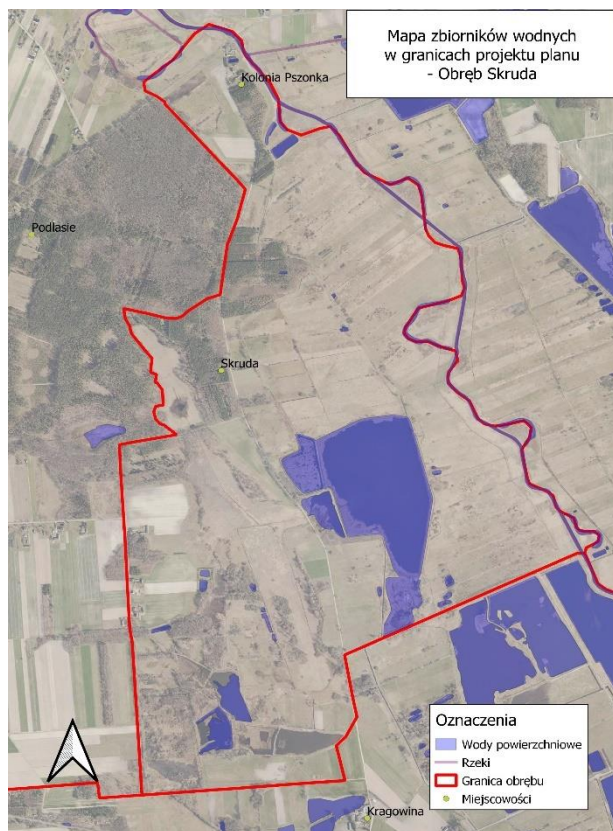
W kilku rejonach gminy woda stagnuje na powierzchni. Są to albo torfianki, szczególnie liczne w dolinie Tyśmienicy w rejonie Bełcząca, albo tzw. zbiorniki astatyczne, dość małe i płytkie, cechujące się dużymi zmianami poziomu wody. Spotykane są najczęściej w izolowanych zagłębieniach bezodpływowych typu ewapotranspiracyjnego. Największe z nich występują w Czemiernikach i Brzezinach.

Wody stojące.

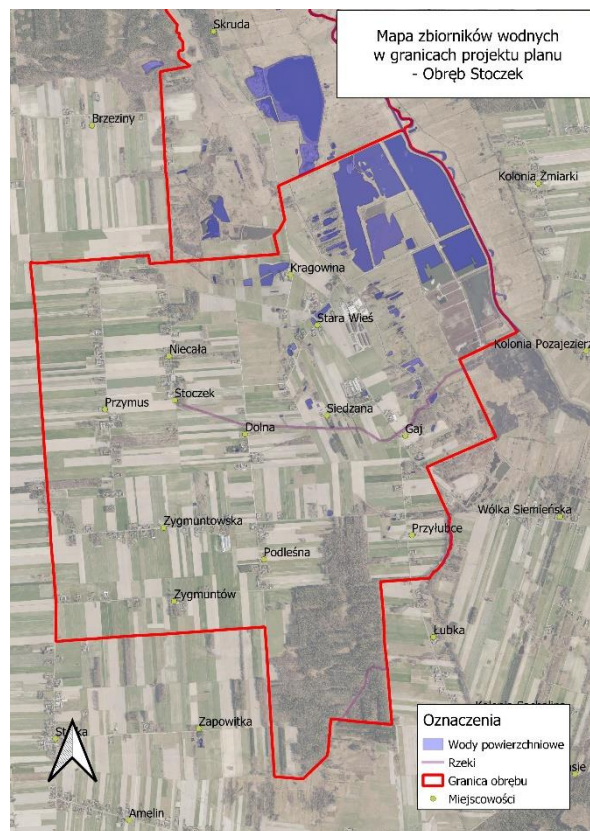
Po analizie materiałów kartograficznych (Baza danych obiektów topograficznych BDOT 10k) szacuje się, że w na terenie całej gminy Czemierniki zlokalizowanych jest ok. 650 zbiorników wodnych. Zdecydowana większość zbiorników to małe prywatne przydomowe stawy lub małe torfianki.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Do największych zbiorników wodnych (pochodzenia antropogenicznego) na terenie gminy należą zbiorniki w wyrobiskach po przemysłowej eksploatacji torfu w obrębie Stoczek (ok. 70 ha), stawy rybne w miejscowości Skruda (ok. 30 ha) oraz stawy rybne w Stoczku (ok. 9 ha).



Mapa Nr 1 – Lokalizacja zbiorników wodnych w obrębie ewid. Skruda



Mapa Nr 2 – Lokalizacja zbiorników wodnych w obrębie ewid. Stoczek

2.2.7. Warunki klimatyczne

Obszar Stoczka (zbocza wschodnie) odznacza się korzystnymi warunkami klimatycznymi. Nasłonecznienie jest tu dobre, a przewietrzanie umiarkowane.

Natomiast podmokła dolina Tyśmienicy oraz podmokłe zagłębienia bezodpływowe odznaczają się niekorzystnymi warunkami klimatycznymi. Dla terenów tych charakterystyczne są wyraźnie gorsze wskaźniki termiczno-wilgotnościowe oraz duża częstość występowania mgieł i oparów mgielnych.

2.3. Elementy biotyczne gminy

2.3.1. Szata roślinna

Jak zauważono w prognozie oddziaływania na środowisko do SUIKZP, potencjalna roślinność naturalna to hipotetyczny stan roślinności, opisany fitosocjologicznymi jednostkami zbiorowisk roślinnych, jaki mógłby być osiągnięty na drodze naturalnej sukcesji pierwotnej lub wtórnej, gdyby oddziaływania człowieka zostały wyeliminowane, a właściwa dla danego regionu roślinność mogła w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez zróżnicowane siedliska. Zakłada się przy tym, że stan ten rozpoznaje się dla aktualnego zróżnicowania siedlisk, uwzględniając zmiany w siedliskach, jakie spowodowała dotychczasowa działalność człowieka. Skutkiem tego pojęcie „potencjalnej roślinności naturalnej” nie jest tożsame z pojęciem „roślinności pierwotnej”. Zakłada się także pominięcie czynnika czasu, koniecznego dla realizacji procesów sukcesyjnych w warunkach realnych. Z tych powodów „potencjalna roślinność

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

naturalna” nie jest prognozowanym stanem roślinności w przyszłości, lecz opisuje aktualny potencjał biologiczny siedlisk. Potencjalną roślinność naturalną określa się na podstawie rozpoznania rzeczywistych zbiorowisk roślinnych tworzących tzw. „dynamiczne kręgi zbiorowisk roślinnych” oraz bezpośredniej i pośredniej analizy siedliska abiotycznego. Na tej drodze dedukuje się najbardziej prawdopodobny stan zbiorowiska finalnego naturalnej sukcesji, określane jako „zbiorowisko potencjalne”. Zbiorowiska potencjalne identyfikowane są z jednostkami podziału typologicznego (najczęściej z zespołami, czyli asocjacjami) rozpoznanymi fitosocjologicznie w danym regionie (Matuszkiewicz 2008).

Aktualną potencjalną roślinność naturalną w granicach gminy Czemierniki, tworzą:

- 1) olsy porzeczkowe *Carici elagatae-Alnetum* na glebach torfowych z wysokim poziomem wód gruntowych, bądź zasilany wodami opadowymi, szczególnie na obrzeżach doliny Tyśmienicy oraz w bezodpływowych nieckach terenu,
- 2) łągi olszowo-jesionowe *Fraxino-Alnetum* na siedliskach lekko zabagnionych, na terenach płaskich w dolinach wolno płynących cieków wodnych, szczególnie w dolinie Tyśmienicy oraz w dolinkach jej większych dopływów na terenach wysoczyznowych,
- 3) grądy subkontynentalne wielogatunkowe *Tilio-Carpinetum* lasy lipowo-dębowo-grabowe obejmujące różną skalę żyzności, w gminie Czemierniki na żyznych glebach Równiny Łukowskiej Wysoczyzny Lubartowskiej oraz na wzniesieniach mineralnych w dolinie Tyśmienicy,
- 4) świetliste dąbrowy subkontynentalne *Potentillo albae-Quercetum typicum*, na siedliskach przepuszczalnych z głębokim poziomem wód gruntowych, na nachylonych zboczach w obrębie wysoczyzn,
- 5) kontynentalne bory mieszane *Quercu-Pinetum* na glebach bielcowych, na umiarkowanie żyznym podłożu piaszczysto-gliniasty w obrębie wysoczyzn.

Poddając analizie roślinność rzeczywistą występującą na tym terenie, zwraca się uwagę, że gmina Czemierniki na przeważającej części powierzchni ma charakter rolniczy. Na terenach wysoczyznowych dominują grunty orne, a w dolinie Tyśmienicy łąki. Tylko południowa część gminy i częściowo centralna jest zalesiona. Na gruntach rolniczo użytkowanych na wysoczyznach przeważa roślinność antropogeniczna, a w dolinach półnaturalna i naturalna. Na gruntach leśnych przeważa roślinność półnaturalna i lokalnie naturalna.

Przestrzenne rozmieszczenie głównych zbiorowisk roślinnych zależy przede wszystkim od ukształtowania powierzchni terenu, warunków hydrologicznych i użytkowania gruntów. Tereny bogate pod względem florystycznym występują głównie w dolinie Tyśmienicy oraz w dużym kompleksie leśnym na południu gminy.

Na obszarze objętym projektem planu, występują zbiorowiska związane z podmokłymi i żyznymi siedliskami. Należą do nich łągi jesionowo-olszowe (*Fraxino-Alnetum*) i olsy porzeczkowe (*Ribeso nigri-Alnetum*). Pierwsze z nich występują nielicznie wyłącznie w całej dolinie Tyśmienicy, drugie – również w dolinkach jej dopływów.

Na siedliskach wilgotnych występują zbiorowiska zaroślowe. Wzdłuż koryta Tyśmienicy i rowów melioracyjnych często występują zbiorowiska wiklin nadrzecznych (*Salicetum triandroviminalis*), natomiast na nieużytkowanych łąkach świadectwem postępującej sukcesji ekologicznej są łożowiska (*Salicetum pentandro-cinerae*) z krzewiastymi wierzbami.

Zbiorowiska wodne występują w wodach o różnej głębokości, to jest w stawach, oczkach wodnych pochodzenia naturalnego i sztucznego, korytach rzecznych oraz rowach melioracyjnych. Są ważnym składnikiem nieleśnej roślinności naturalnej. Klasę zbiorowisk pleustonowych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

(Lemnetea) pływających na powierzchni reprezentują zespoły: spirodeli wielokorzeniowej (Spirodeletum polyrhizae) i rzęs (Lemnetum trisulcae) tworzące pływające „kożuchy” na powierzchni zbiorników wodnych. Występują one na niektórych stawach oraz rowach melioracyjnych.

Klasa zbiorowisk zakorzenionych roślin wodnych (Potametea) występuje w zbiornikach wodnych. Najbardziej barwną fitocenozą jest tu zespół grzybieni białych i grążela żółtego (Nupharo-Nymphaetum albae). W rowach melioracyjnych, mniejszych ciekach wodnych i stawach pospolity jest zespół moczarki kanadyjskiej (Elodeetum canadensis). Zbiorniki wodne są siedliskiem zespołów rdestu ziemnowodnego (Polyponetum natantis) i rogatka sztywnego (Ceratophylletum demersi). Nitrofilne zbiorowiska mulistych brzegów rzek i zbiorników wodnych (klasa Bidentetea tripartiti) reprezentują zespoły rdestów i uczepów (Polygono-Bidentetum) i zespół rzepienia włoskiego i komos (Xanthio riparii-Chenopodietum).

Zbiorowiska szuwarowe (Klasa Phragmitetea) obejmuje kilka typów ekologicznych grup zbiorowisk roślinnych. Jedną z grup są szuwały właściwe (związek Phragmition), zaś drugą szuwały wielkoturzczykowe (związek Magnocaricion). Zespoły przybrzeżnych szuwarów właściwych występują przede wszystkim w dolinach rzek oraz na obrzeżach większych niecek i stawów. Najczęściej spotykanymi, na terenie gminy, zespołami z tej grupy fitocenozy są szuwały: trzciny pospolitej (Phragmitetum australis), manny mielec (Glycerietum maximae), pałki szerokolistnej (Typhetum latifoliae), pałki wąskolistnej (Typhetum angustifoliae), strzałki wodnej (Sagittario-Sparganietum emersi). Zbiorowiska ze związku szuwarów wielkoturzczykowych zajmują powierzchnie w obniżeniach terenu.

Do trwałych użytków zielonych zalicza się głównie łąki i w mniejszym stopniu pastwiska na siedliskach żyzniejszych niż piaski. Spotyka się je przede wszystkim w Dolinie Tyśmienicy i w dolinkach mniejszych cieków wodnych, także w lokalnych obniżeniach terenu, gdzie uprawa rolna nie zawsze jest opłacalna. Największe powierzchnie zbiorowisk łąkowych z klasy Molinio-Arrhenatheretea znajdują się w dolinie Tyśmienicy. Często utrzymują się jeszcze ekstensywnie formy ich użytkowania, czemu sprzyja mocne rozdrobnienie działek.

Zbiorowiska okrajkowe reprezentuje na terenie objętym projektem planu grupa fitocenozy nitrofilnych, naturalnych zbiorowisk ziół i pnączy (Convolvuletalia sepium), która wykształca się w ekotonowych układach przestrzennych nad brzegami zbiorników wodnych lub w innych trwale mokrych miejscach. Przedstawicielami tej grupy zbiorowisk na terenie gminy są: zespół kianianki pospolitej i kielisznika zaroślowego (Cuscuto-Calystegietum sepium), zespół rudbekii nagiej i nawłoci (Rudbeckio-Solidaginetum), zespół pokrzywy i kielisznika (Urtico-Calystegietum sepium) i zespół sadźca konopiastego (Calystegio-Eupatorietum). Występują one najczęściej w dolinie rzeki Tyśmienicy i dolinkach mniejszych cieków, a także w nieckach terenu, na obrzeżach wilgotnych lasów i zarośli.

Areał zbiorowisk synantropijnych obejmuje obszary pól uprawnych i tereny silnie przeobrażone przez człowieka (osiedla ludzkie, drogi, zręby itp.). Roślinnością spontaniczną są tu wybitnie synantropijne fitocenozy; zbiorowiska chwastów segetalnych i ruderalnych z klas Stellarietea mediae, Artemisietea, Agropyreteae intermedio-repentis.

We florze gminy nie stwierdzono gatunków rzadkich w skali kraju. Najwięcej gatunków rzadkich w skali regionalnej spotyka się we florze leśnej oraz łąkowej torfowiskowej. W zbiornikach wodnych w dolinie Tyśmienicy występuje objęta ochroną paproć wodna salwinia pływająca (Salvinia natans).

2.3.2. Fauna

Fauna doliny rzeki Tyśmienica oraz kompleksów leśnych jest bogata w gatunki bezkręgowców jak i kręgowców. Na terenie gminy można również wyróżnić środowiska zbiorników wodnych. Są to przede wszystkim stawy oraz wyrobiska powstałe w wyniku eksploatacji torfu. Większość z nich zlokalizowana jest w dolinie Tyśmienicy. Zbiorniki są tworami sztucznymi. Po zaprzestaniu eksploatacji ulegają one sukcesji wtórnej (powstaje roślinność wodna oraz szuwarowa i przybrzeżna) i są zasiedlane przez zwierzęta wodne oraz ziemno-wodne.

Wieś Skruda jest zajęta przez obszar ochronny Natura 2000 Dolina Tyśmienicy w przeważającej części. We wsi Stoczek, obszar ochronny zajmuje północno - wschodnią część obszaru, a w przeważającej większości, teren obejmuje rozproszona zabudowa zagrodowa oraz grunty użytkowane rolniczo. W południowej części wsi występują tereny leśne, nie objęte dodatkową ochroną przyrodniczą, na podstawie przepisów odrębnych.

Bezkręgowce.

Na terenie gminy Czemierniki najcenniejsze gatunki bezkręgowców występują w dolinie Tyśmienicy. Należą do nich motyle związane z wilgotnymi łąkami, a także bezkręgowce wodne lub związane z wodami. Dostycę pospolicie występuje kilka gatunków trzmieli, które objęte są częściowo ochroną gatunkową. Do bezkręgowców objętych ochroną częściową zalicza się ślimak winniczek (*Helix pomatia*) występujący pospolicie w różnych środowiskach z preferencją środowisk o dużej wilgotności.

Minogi i ryby.

W latach 60-tych XX wieku w rzece Tyśmienica i jej zakolach stwierdzono występowanie 23 gatunków ryb (Danilkiewicz 1965): szczupak pospolity, lin, kiełb pospolity, karp, karaś pospolity, leszcz, krąp, kleń, jaź, różanka pospolita*, ukleja pospolita, płoć, wzdrenga, piskorz*, śliz pospolity*, koza pospolita*, sum pospolity, sumik karłowaty, węgorz europejski, miętus pospolity, ciernik, okoń pospolity, jazgarz.

Należy przypuszczać, że aktualny skład gatunkowy ichtiofauny w gminie uległ zmianie. Prawdopodobne jest, że Tyśmienica i jej dopływy zostały zasiedlone przez minoga ukraińskiego. Występować mogą również gatunki obce, które rozszerzają swój zasięg w Polsce: trawianka i czebaczek amurski.

W torfiankach w dolinie Tyśmienicy występuje strzebla błotna – gatunek chroniony ściśle, który figuruje w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej oraz został wpisany do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt jako gatunek bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożony. Stanowisko tego gatunku w okolicach miejscowości Bełczac jest włączone do Państwowego Monitoringu Środowiska.

* – gatunki objęte ochroną częściową na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Płazy i gady.

W Polsce wszystkie gatunki płazów objęte są ochroną częściową lub ścisłą.

W dolinie Tyśmienicy w miejscowości Stoczek stwierdzono występowanie żółwia błotnego, który objęty jest ochroną ścisłą - figuruje on w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej oraz został wpisany do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt jako gatunek bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożony.

W dolinie Tyśmienicy oraz na jej krawędziach występują siedliska najbardziej dogodne dla płazów i gadów. Dobrze zachowane siedliska gadów stanowią również kompleksy leśne.

Można przypuszczać, że na terenie gminy Czemierniki, w szczególności na terenach zlokalizowanych w obrębie objętym projektem planu, występuje zdecydowana większość

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

gatunków płazów i gadów zasiedlających niżowy obszar Polski: traszka grzebieniasta, traszka zwyczajna, kumak nizinny, grzebiuszka ziemna, ropucha szara, ropucha zielona, rzekotka drzewna, żaba trawna, żaba moczarowa, żaba wodna, żaba jeziorkowa i żaba śmieszka.

Z gromady gadów możliwe jest występowanie pospolitych gatunków: padalca zwyczajnego, jaszczurki zwinki, jaszczurki żyworodnej, zaskrońca zwyczajnego i żmii zygzakowatej, które objęte są ochroną częściową.

Ptaki.

Z „Atlasu ptaków lęgowych Lubelszczyzny” (Wójciak i inni 2005) wynika, że na terenie gminy Czemierniki i w jej sąsiedztwie latach 1986-2005 występowało 135-143 gatunków ptaków lęgowych.

Generalnie, na obszarze gminy Czemierniki, największą powierzchnię zajmują otwarte wysoczyznowe tereny rolnicze, na których dominują grunty orne. Najbardziej typowymi dla tego środowiska lęgowymi gatunkami ptaków są: przepiórka, kuropatwa, gąsior, pliszka żółta, potrzyszcz, trznadel, ortolan, skowronek i pokląskwa. W uprawach zbóż ozimych stosunkowo licznie gniazduje – błotniak łąkowy.

Z luźną zabudową wiejską i tą bardziej zwartą, ściśle związane są gatunki synantropijne, które bardzo rzadko gniazdują w innych środowiskach: gołąb miejski, jerzyk, bocian biały, kawka, wróbel, mazurek, pliszka siwa, oknówka i dymówka.

Znacznie bardziej zróżnicowane pod względem składu gatunkowego są lasy. Na terenie gminy przeważają lasy, w których dominującym w drzewostanie gatunkami są dąb i sosna. W lasach gniazduje kilkadziesiąt gatunków ptaków. Dominującą grupą systematyczną są wróblowe. Do typowych gatunków leśnych należą: lelek, słonka, jastrząb, puszczyk, dzięcioł zielony, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł duży, świergotek drzewny, zięba, grubodziób, sosnówka, czubotka, sikora uboga, czarnogłówka, modraszka, bogatka, świstunka leśna, pełzacz leśny, kowalik, strzyżek, paszkot. W lasach sąsiadujących z doliną Tyśmienicy odnotowano gniazdowanie rzadkich gatunków takich jak: puchacz i orlik krzykliwy (Michalczyk i Piec 2017).

Nie ulega wątpliwości, że najciekawszym, najcenniejszym i budzącym największe zainteresowanie ornitologów terenem na obszarze gminy Czemierniki jest dolina Tyśmienicy, która została objęta ochroną w ramach sieci obszarów Natura 2000. W dolinie występują gatunki ptaków związane z korytem rzeki, starorzeczami, szuwarami, kompleksami trwałych użytków zielonych i zbiornikami wodnymi. W dolinie gniazduje kilkadziesiąt gatunków ptaków. Z korytem rzeki związane są: zimorodek i brzegówka. W szuwarach porastających brzegi rzeki, starorzeczy i zbiorników wodnych gniazdują: perkoz dwuczuby, perkoz rdzawoszyi, bąk, bączek, łabędź niemy, gęgawa, krakwa, cyraneczka, krzyżówka, cyranka, głowienka, czernica, błotniak stawowy, zielonka, wodnik, kokoszka, łyska, potrzos, rokitniczka, trzciniak, trzcinniczek i wąsatka. Na stawach i zbiornikach powstałych w wyniku eksploatacji torfu gniazdują: śmieszka, rybitwa rzeczna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna. Warunkiem gniazdowania tych gatunków jest obecność izolowanych od lądu wysp lub koźuchów zwartej roślinności wodnej np. grążeli żółtych. Wspomniane zbiorniki (zlokalizowane m. in. w Skrudzie) są również ważnym miejscem odpoczynku i żerowania migrujących ptaków wodno-błotnych. Bardzo często pojawiają się na nich rzadkie gatunki ptaków i z tego powodu owe zbiorniki są chętnie odwiedzane przez osoby zainteresowane obserwacją ptaków. Wilgotne i podmokłe zadrzewienia i zakrzaczenia to miejsce występowania dziwoni, remiza i słowika szarego. Rozległe kompleksy łąkowo-szuwarowe to siedliska: derkacza, kropiatki, czajki, kszycy, dubelta, rycyka, kulika wielkiego i krwawodzioba.

Ze względu na swoje wysokie walory ornitologiczne stan awifauny lęgowej doliny Tyśmienicy został wielokrotnie udokumentowany. Pierwsze inwentaryzacje ornitologiczne prowadzone były w końcu lat 80-tych i na początku 90-tych XX w. (Buczek 1987, Buczek i Jaszcz 1993, Buczek

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

1994). Bardziej aktualne inwentaryzacje, które odzwierciedlają dzisiejszy stan awifauny doliny i na których oparto opis zawarty w niniejszym rozdziale zostały przeprowadzone po roku 2010. W roku 2012 wykonano inwentaryzację ptaków (Bednarz i Szewczyk) na podstawie, której sporządzono Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Tyśmienicy. W roku 2016 z ramienia Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków inwentaryzacje przeprowadzono na trzech najcenniejszych fragmentach doliny. W roku 2018 na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie uzupełniono stan wiedzy na temat przedmiotów ochrony obszaru (Bajdak, Stachyra, Szewczyk). Inwentaryzacją objęto następujące gatunki: wąsatka, perkoz rdzawoszyi, gęgawa, świstun, krakwa, cyranka. W gminie Czemierniki prace terenowe prowadzono m. in. na terenie objętym projektem planu, tj. na stawach w Skrudzie i wyrobiskach w Stoczku.

Ssaki.

Znaczna część ssaków występujących na terenie gminy związana jest ze środowiskiem wilgotnym, podmokłym i wodnym. W tego typu środowiska obfituje dolina Tyśmienicy. Występowanie niektórych gatunków takich jak: rzęsorek rzeczek, bóbr europejski, piżmak, wydra i norka amerykańska, jest ściśle związane ze środowiskiem wodnym. Inne takie jak: karczownik ziemnowodny, badylarka, czy też łoś preferują w swoich arealach występowanie siedlisk wilgotnych i podmokłych.

Najsłabiej rozpoznaną grupą ssaków w gminie Czemierniki są nietoperze. Może ich występować nawet kilkanaście gatunków. Zasadzają one różne siedliska. Łącznie na terenie gminy może występować nawet ponad 50 gatunków ssaków.

2.4. Lasy i gospodarka leśna gminy

Generalnie na obszarze gminy, lasy skoncentrowane są przede wszystkim wzdłuż południowo-zachodniej i południowej granicy gminy, w centralnej części gminy pomiędzy doliną Tyśmienicy i miejscowością Czemierniki oraz w mniejszym stopniu w skrajnie północnym fragmencie gminy na północ od Starej Wsi i przy wschodniej granicy na południowy zachód od miejscowości Stoczek. Mniejsze fragmenty terenów zalesionych rozproszone są w całej gminie.

Zgodnie z danymi za rok 2019 udostępnionymi przez Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego dotyczących leśnictwa, lesistość gminy wynosi 24,7% i jest na poziomie zbliżonym do województwa lubelskiego – 23,3%. Natomiast lesistość gminy jest wyraźnie niższa od lesistości kraju, która w roku 2019 wynosiła 29,6%.

Na terenie objętym projektem planu tereny leśne nie występują.

2.5. Korytarze ekologiczne

Najnowsza koncepcja korytarzy ekologicznych z roku 2005, została zaktualizowana w Instytucie Badań Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży w roku 2012.

Szczegółowość opracowania pozwala na wykorzystanie go w celach planistycznych na poziomie gminy, dlatego koncepcja ta została użyta w niniejszym opracowaniu.

W świetle zapisów obowiązującej ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody korytarze ekologiczne nie są w Polsce objęte ochroną prawną, nie są więc obszarami chronionymi. Jednak ten sam akt prawny w art. 3 mówi, że cele ochrony przyrody są realizowane m.in. przez opracowywanie szlaków migracyjnych gatunków chronionych. Korytarze ekologiczne (migracyjne) należy, więc uznać za ważne narzędzie wspomagające ochronę przyrody w naszym kraju.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Warto podkreślić, że wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych zapewnia zachowanie funkcjonalnej łączności w warunkach powszechnej obecnie fragmentacji środowiska. Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami. Wszystkie obszary regionalnej sieci ekologicznej pełnią jednocześnie rolę ważnych przestrzeni stabilizujących funkcjonowanie środowiska i kształtujących warunki ekologiczne życia mieszkańców, będąc niejednokrotnie także obszarami o wysokich walorach rekreacyjno-turystycznych. Decydują też o estetycznych walorach krajobrazu, a więc elementem często dotychczas pomijanym.

Powinny one stanowić swoistą bazę w przestrzennym projektowaniu rozwoju trwałego i zrównoważonego regionu, jako podstawy ekologicznej tego rozwoju.

Utrzymanie istnienia obszarów i powiązań w sieci ekologicznej, a także ich odtwarzanie zależy od integracji szeregu działań w przestrzeni regionu. Podstawę stanowią działania planistyczne, uwzględniające trwałe wykorzystanie zasobów przyrodniczych i dostosowywane w rozsądnych granicach do potrzeb ochrony tych zasobów oraz biorące pod uwagę wszystkie aspekty prawne, organizacyjne, społeczno-gospodarcze i fizjograficzne.

Opracowanie sieci korytarzy migracyjnych (ekologicznych) ma na celu:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych,
- zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochronę i odbudowę różnorodności biologicznej zarówno na obszarach Natura 2000, jak i innych terenach o dużej wartości przyrodniczej
- umożliwienie migracji zwierząt i roślin w skali kraju i Europy,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków

W wykorzystanej w niniejszym opracowaniu koncepcji wyróżniono dwa typy korytarzy ekologicznych: główne o znaczeniu międzynarodowym oraz uzupełniające o znaczeniu krajowym.

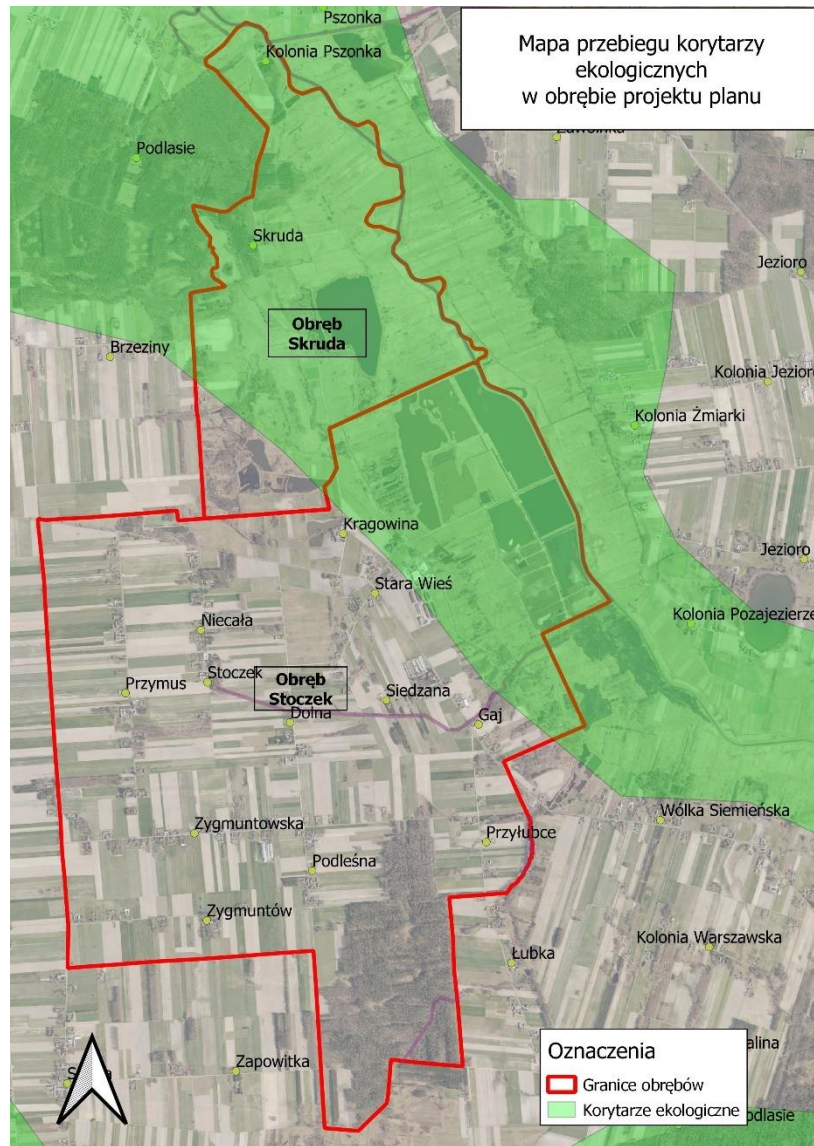
Obszar gminy Czemierniki ze względu na:

- znaczny udział zielonych terenów otwartych - ok. 95% powierzchni gminy (niezabudowane użytki rolne, grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, grunty pod wodami),
- występowanie doliny średniej wielkości rzeki nizinnej - Tyśmienica,
- występowanie zwartych kompleksów leśnych - pomiędzy miejscowością Czemierniki i doliną Tyśmienicy, wzdłuż południowej i południowo-zachodniej granicy gminy w miejscowościach Stójka, Wygnanów i Bełcząc,
- mały udział terenów zabudowanych i zurbanizowanych - ok. 5% powierzchni gminy,
- brak istotnych barier w postaci infrastruktury drogowej (wygradzone autostrady i drogi szybkiego ruchu),

pełni funkcję korytarzy ekologicznych, na znacznej części swojej powierzchni.

Zgodnie z delimitacją korytarzy ekologicznych przeprowadzonej przez IBS PAN (2012) przez gminę Czemierniki dwoma pasami przebiega korytarz główny (międzynarodowy) Dolina Dolnego Wieprza GKPdC-3A.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek



Mapa Nr 3 - Mapa przebiegu korytarzy ekologicznych na obszarze objętym projektem planu

Przez teren objęty planem przebiega korytarz ekologiczny obejmujący dolinę Tyśmienicy oraz kompleks leśny położony na północ od miejscowości Czemierniki, a także tereny rolnicze z miejscowością Skoki, pomiędzy tym kompleksem i doliną rzeki.

Teren obrębu wsi Skruda zajmuje powierzchnię 373,51 ha. Korytarz ekologiczny w całym obrębie zajmuje powierzchnię 325,85 ha, co stanowi ponad 87 % powierzchni całego obszaru w tej jednostce ewidencyjnej.

Teren obrębu wsi Stoczek zajmuje powierzchnię 1 265,18 ha. Korytarz ekologiczny w obrębie zajmuje 270,80 ha, co stanowi ponad 27% powierzchni całkowitej obrębu.

Prawidłowe funkcjonowanie korytarzy ekologicznych w znacznym stopniu opiera się o dobrze zachowane tereny leśne, które połączone są ze sobą niezabudowanymi dolinami rzeczными i przestrzeniami terenów rolniczych. Dążąc do utrzymania ciągłości korytarzy ekologicznych należy prowadzić zrównoważoną formę gospodarowania na tych terenach. Zalecane jest zalesianie nieużytków leżących na otwartych terenach rolniczych pomiędzy

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

terenami leśnymi. Tego typu zalesienia prowadzić będą do łączenia się niewielkich rozproszonych lasów w większe ciągi i kompleksy leśne.

Zagrożeniami dla korytarzy ekologicznych jest przede wszystkim budowa dróg, a w szczególności wygradzonych dróg szybkiego ruchu i autostrad. Ciągi komunikacyjne stanowią barierę ekologiczną i utrudniają, a niekiedy uniemożliwiają zwierzętom swobodną migrację. Środkiem minimalizującym negatywny wpływ dróg na korytarze ekologiczne jest budowa przejść dla małych, średnich i dużych zwierząt zarówno pod jak i nad drogami. Przejścia takie powinny się znajdować w miejscach szczególnie narażonych na kolizję ze zwierzętami, a ich rozplanowanie i wykonanie powinny być poprzedzone szczegółowymi badaniami i stosownym raportem. Zwarta zabudowa

w obrębie korytarzy ekologicznych nie powinna dochodzić do właściwej doliny rzeki lub pomniejszego cieku wodnego.

Na terenie objętym projektem planu nie przewiduje się prowadzenia wyżej wskazanej działalności. Obszar objęty eksploatacją surowców zostanie poddany rekultywacji w kierunku rolnym ze zbiornikami wodnymi, co nie będzie powodować zagrożenia dla funkcjonowania korytarza ekologicznego.

2.6. Walory krajobrazowe

Krajobraz przyrodniczy.

Jak już wskazano, teren całej gminy Czemierniki jest obszarem typowo rolniczym. Jednak pomimo prowadzenia intensywnej i wielowiekowej uprawy rolnej, która w gminie Czemierniki doprowadziła do silnego przekształcenia krajobrazu, zachowały się dość rozległe tereny o krajobrazie przyrodniczym, tj. takim, w którym przestrzenną przewagę posiadają mało zmienione przez człowieka przyrodnicze składniki krajobrazu. Należą do nich te ekosystemy, których funkcjonowanie regulują procesy naturalne, a także formy rzeźby niezmienione, bądź słabo zmienione przez człowieka. Taki krajobraz reprezentuje dolina Tyśmienicy, do czasów melioracji trudno dostępna dla człowieka i stąd mało dla niego atrakcyjna pod względem rolniczym. Regulacja stosunków wodnych w dolinie nieco zmieniła jej krajobraz, ale tylko w takim stopniu, który umożliwia określenie go mianem półnaturalnego, tzn. zbliżonego do naturalnego. Charakterystyczne piętno nadają mu łąki, najczęściej wilgotne, urozmaicone zadrzewieniami (łęgowymi olszowymi), starorzeczami, również torfiankami, które pomimo, że mają genezę antropogeniczną, wskutek sukcesji naturalnej upodobiły się do zbiorników naturalnych. Nieco mniejsze walory krajobrazowe reprezentują łąki świeże dość intensywnie użytkowane, z małą ilością zadrzewień i zarośli oraz krajobrazy leśne w obszarach poza dolinnych.

Monotonii krajobrazu rolniczego zapobiegają takie elementy przyrodnicze jak zadrzewienia śródpolne i pagórki kemowe, a także pasma łąk i pastwisk w dolinkach epizodycznych strug.

Podkreślić należy, że największa modyfikacja krajobrazu nastąpiła w obszarze wydobywania kopalni. Z uwagi na skalę wydobywania, krajobraz na tym terenie można określić jako znacznie przekształcony.

2.7. Jakość i źródła zagrożeń środowiska przyrodniczego - wskazanie i charakterystyka obszarów problemowych

2.7.1. Obszary zagrożone uciążliwością akustyczną

Obszar objęty projektem planu stanowi tereny występowania surowców mineralnych, na których obowiązuje zakaz zabudowy. Hałas wynikający z pracy kopalni, przy prawidłowej jej eksploatacji, nie powinien znacznie oddziaływać na zabudowę mieszkaniową wsi Skruda i Stoczek. Zabudowa obu miejscowości ma charakter wiejski – jest rozproszona lub względnie luźna. Na terenie objętym projektem planu nie występują inne zakłady mogące wpływać na klimat

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

akustyczny okolicy. Największym podmiotem jest kopalnia torfu w miejscowości Stoczek należąca do przedsiębiorstwa „Wokas”.

Z występowaniem terenu górniczego wiąże się hałas komunikacyjny, związany na tym terenie zwłaszcza z ruchem środków transportowych. Na obszarze gminy Czemierniki i jej sąsiedztwie nie występują linie kolejowe oraz lotniska. Głównym źródłem hałasu jest hałas drogowy związany z transportem urobku odbywający się drogami powiatowymi i gminnymi. Najbardziej na hałas narażone są tereny zabudowy zlokalizowane wzdłuż szlaków komunikacyjnych. Uciążliwość i szkodliwość hałasu komunikacyjnego są zazwyczaj ignorowane przez ludzi, o czym świadczy rozwój budownictwa mieszkalnego wzdłuż dróg, również wzdłuż dróg o największym ruchu samochodowym.

2.7.2. Obszary zagrożone zanieczyszczeniem powietrza

Stan jakości powietrza w gminie Czemierniki przedstawia Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim – raport za rok 2018 wykonana przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie.

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. W województwie lubelskim wyróżnia się 2 strefy: Aglomerację Lubelską i strefę lubelską.

Ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi podlegają 2 strefy, ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę roślin - 1 strefa.

Obszar gminy Czemierniki położony jest w strefie lubelskiej – PL0602.

Podkreślić należy, że strefa lubelska jest rozległa i zróżnicowana i pomimo wyłączenia głównej aglomeracji w województwie (Lublin) zawiera w sobie miasta z przemysłem (Biała Podlaska, Chełm, Puławy, Zamość), a także obszary wiejskie, pozbawione przemysłu. Tworzą ją więc obszary z centrami emisji zanieczyszczeń takimi jak np. elektrociepłownie oraz tereny, gdzie niemal brak emitorów zanieczyszczeń. Zlokalizowana najbliżej gminy stacja pomiarowa znajduje się w Radzynie Podlaskim przy ul. Sitkowskiego 1b.

W roku 2018 w strefie lubelskiej, do której należy cały obszar gminy Czemierniki odnotowano:

- a) przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu O₃ w całej strefie (udział mieszkańców – 100%),
- b) przekroczenie 24- godz. stężenia pyłu PM₁₀ (udział strefy – 2,9%, udział mieszkańców 3,5%),
- c) przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM_{2,5} faza II (udział strefy – 0,5%, udział mieszkańców – 0,6%),
- d) przekroczenie poziomów docelowych benzo(a)pirenu (udział strefy – 12,3%, udział mieszkańców – 14,9%).

W samej gminie Czemierniki odnotowano jedynie przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu O₃ oraz poziomu docelowego B(a)P (PM₁₀).

Za przyczynę przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu O₃ upatruje się napływ zanieczyszczeń powietrza spoza granic kraju (transgraniczny charakter zanieczyszczenia) oraz oddziaływania naturalnych źródeł emisji lub zjawisk nie związanych z działalnością człowieka, oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni, elektrowni zlokalizowanych w pobliżu oraz warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu.

Przyczynami przekroczeń poziomu docelowego B(a)P (PM₁₀) są przede wszystkim emisje związane z indywidualnym ogrzewaniem budynków. W gminie dominuje budownictwo

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

indywidualne i nie funkcjonuje rozwinięty system zbiorczej sieci ciepłowniczej. Brak jest dostępu do gazu sieciowego. Z powyższych powodów potrzeby grzewcze pokrywane są w całości przez lokalne kotłownie i indywidualne urządzenia grzewcze. Głównym paliwem jest węgiel kamienny, którego spalanie powoduje znaczącą emisję zanieczyszczeń do atmosfery. Zwiększona emisja B(a)P (PM10) odbywa się w okresie grzewczym (szczególnie zimowym).

2.7.3. Obszary zagrożone promieniowaniem elektromagnetycznym

Promieniowanie elektromagnetyczne to emisja zaburzenia energetycznego wywołanego przepływem prądu elektrycznego lub zmianą ładunków w źródle. Zaburzenie polega na fakcie, że zmiana pola magnetycznego (elektrycznego) z określoną częstotliwością, wywołuje zmianę z tą samą częstotliwością pola elektrycznego (magnetycznego).

Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska pola elektromagnetyczne definiuje się jako pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwości od 0Hz do 300 GHz. Z uwagi na sposób oddziaływania promieniowania na materię widmo promieniowania elektromagnetycznego można podzielić na promieniowanie jonizujące i niejonizujące.

Wpływ pola elektromagnetycznego na człowieka i środowisko uzależniony jest od wysokości natężenia (lub gęstości mocy) oraz częstotliwości drgań. Dlatego wartość poziomów dopuszczalnych jest określana w pasmach częstotliwości. Wartości dopuszczalnych poziomów są podane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448).

Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w województwie prowadzona jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie. W latach 2017 – 2019 na terenie województwa lubelskiego pomiary wykonywane były w 135 punktach pomiarowych, po 45 punktów rocznie rozmieszczonych równomiernie na trzech typach obszarów dostępnych dla ludności, tj.:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys.,
- w pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Na terenie całej gminy Czemierniki nie został wyznaczony żaden punkt pomiarowy, natomiast w pozostałej części powiatu radzyńskiego 5, z których dwa znajdują się miście Radzyń Podlaski, a trzy zlokalizowane są na terenach wiejskich. Analiza wyników pomiarów wykazała, że występujące w środowisku poziomy pól elektromagnetycznych są mniejsze od poziomów dopuszczalnych (dopuszczalny poziom w zależności od częstotliwości zawiera się w przedziale od 7 V/m do 20 V/m).

W ramach monitoringu zostały również przeprowadzone pomiary pól elektromagnetycznych w otoczeniu stacji bazowych i innych instalacji emitujących PEM wysokiej częstotliwości. Najbliżej zlokalizowanym względem terenu gminy Czemierniki urządzeniem była Stacja bazowa telefonii komórkowej Polkomtel Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością BT 11272 Radzyń Podlaski przy ul. Kockiej 16. Pomiary przeprowadzone 2018.07.07 wykazały maksymalną wartość na poziomie terenu 1,92 V/m, co nie stanowi naruszeń przepisów o ochronie środowiska.

Przez teren gminy Czemierniki nie przebiegają linie elektroenergetyczne wysokie i najwyższego napięcia. Głównymi źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego w gminie są dwie stacje bazowe zlokalizowane poza obszarem objętym projektem planu. Pierwsza znajduje się na terenie oczyszczalni ścieków w Czemiernikach, a druga zlokalizowana jest

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

na południe od miejscowości Skoki. Obie znajdują się w odległości ok. 200 od najbliższych zabudowań mieszkalnych.

Podsumowując można stwierdzić, że na terenie objętym projektem planu nie występuje zagrożenie związane z promieniowaniem elektromagnetycznym.

2.7.4. Obszary zanieczyszczeń wód podziemnych

W świetle obecnie obowiązującego podziału wód podziemnych na jednolite części wód podziemnych (JCWPd), teren objęty projektem planu w całości położony jest w jednostce nr 75 PLGW200075.

Prowadzony monitoring wód podziemnych ma na celu zebranie informacji o stanie chemicznym wód, monitorowanie jego zmian, a także sygnalizacja zagrożeń na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych związanych z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego, określonego przez Ramową Dyrektywę Wodną (RDW).

Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, w roku 2016 i 2019 przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych.

(Raport z oceny stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach - stan na 2019 rok, Raport o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2016).

Ocenę jakości wód podziemnych dla jednostki nr 75 w roku 2016 i 2019 przeprowadzono na 14 punktach, z których żaden nie był zlokalizowany w obszarze objętym projektem planu. Najbliższej gminy (do 15 km od granic) zlokalizowane były punkty nr: 59, 167, 834, 1513, 1574, 1651 i 2062.

Jakość wód w poszczególnych punktach zawierała się w klasach II-V w roku 2016 i I-IV w roku 2019. Zdecydowanie przeważały wody dobrej jakości II klasy. Najgorszy stan chemiczny stwierdzono na punktach nr 59 i 1513 w gminie Wołyń. Pomiędzy rokiem 2016, a 2019 w punktach nr: 59, 1513, 1574, 2065 nastąpiła poprawa jakości wód o klasę wyżej. Tylko na punkcie 2062 zaobserwowano pogorszenie się jakości wód o jedną klasę niżej. Ogólny stan chemiczny wód podziemnych JCWPd nr 75 zarówno w roku 2016 jak i 2019 został oceniony jako dobry.

2.7.5. Obszary zanieczyszczeń wód powierzchniowych

Na terenie gminy Czemierniki zlokalizowanych jest 7 rzecznych jednolitych części wód powierzchniowych (dalej: JCWP) oraz 5 zlewni JCWP, które płyną poza granicami gminy. Na obszarze gminy Czemierniki nie występują jeziorne JCWP.

Pośród JCWP zlokalizowanych na tym obszarze, monitoringiem objęto 5. Stan czterech części oceniono jako zły, natomiast dla jednej nie dokonano oceny. Zła ocena stanu wód wynika przede wszystkim z ich złego stanu chemicznego. Stan ekologiczny został oceniony różnie, przeważnie niekorzystnie.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Nazwa JCW	Kod JCW	Badane elementy (klasa wód)				Stan/ Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu
		Biologiczne	Hydro- morfologiczne	Fizyko- chemiczne				
				gr. 3.1-3.5	gr. 3.6			
Dopływ spod Wierzchowin Nowych	RW200017248349	-	-	-	-	-	-	
Stara Piwonia	RW20001724849	2	>1	>2	-	umiarkowany	zły	
Dopływ ze stawu pod Brzezunami	RW200017248514	-	-	-	-	-	-	
Dopływ spod Kol. Czemierniki Płd.	RW200017248549	5	>1	>2	2	zły	PSD	
Dopływ spod Tarkawicy	RW200017248749	2	-	1	-	dobry	-	
Tyśmienica od Piwonii do Bystrzycy	RW20002424859	4	1	>2	2	słaby	PSD	
Tyśmienica od Bystrzycy do ujścia	RW2000242489	4	1	>2	2	słaby	PSD	

Tabela Nr 2 - Jednolite części wód powierzchniowych oraz ocena stanu ich wód w latach 2014-2019

*Objaśnienia do tabeli: PSD – stan poniżej dobrego

Na obszarze objętym projektem planu zlokalizowanych jest dwie JCWP: nr RW200017248514 Dopływ ze stawu pod Brzezunami i nr RW20002424859 Tyśmienica od Piwonii do Bystrzycy.

Pierwsza z powyższych jest to część wód o typie Potok nizinny piaszczysty (17) o charakterze naturalnym.

W związku z lokalizacją tej części wód na terenie dorzecza Wisły zastosowanie ma zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 18 października 2016r. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (poz. 1911).

W powyższym planie ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych określono jako zagrożona. Z uwagi na brak możliwości technicznych i dysproporcjonalne koszty zastosowano derogację polegającą na przedłużeniu terminu osiągnięcia dobrego stanu tej części wód. W uzasadnieniu do odstępstwa wskazano na fakt, iż z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.

JCWP nr RW20002424859 Tyśmienica od Piwonii do Bystrzycy to część wód o typie Małe i średnie rzeki na obszarach będących pod wpływem procesów torfotwórczych (24) o charakterze naturalnym.

Dokonana w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych określona została jako zagrożona. W przypadku tej JCWP również zastosowano derogację z uwagi na brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych.

2.7.6. Obszary degradacji lasów

Degradacja lasów wynika z wielu czynników, które można podzielić na kilka grup:

- abiotyczne (atmosferyczne, właściwości gleby, fizjograficzne),
- biotyczne (uwarunkowania siedliskowe, występowanie szkodników, grzybów, nadmierna ilość ssaków roślinożernych),
- antropogeniczne (zanieczyszczenia powietrza, wód, gleb, przekształcenia powierzchni, pożary, zniszczenia powodowane np. bezprawną wycinką drzewostanu).

Na obszarze objętym projektem planu, tereny leśne nie występują.

Na terenie całej gminy Czemierniki tereny leśne nie stanowią znaczącej powierzchni, nie występują tu lasy trwale uszkodzone przez przemysł w rozumieniu zapisów Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. z 1992 r. poz. 337).

2.7.7. Obszary degradacji powierzchni ziemi i gleb

Gleby orne w Polsce objęte są monitoringiem chemizmu od 1995 r. Próby glebowe są pobierane w cyklach pięcioletnich. Monitoringiem objętych jest 216 punktów stałych pomiarowo-kontrolnych wyznaczonych na gruntach ornym charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju.

Na terenie objętym projektem planu nie wyznaczono żadnego z takich punktów.

Najbliżej terenu opracowania zlokalizowany jest punkt pomiarowo-kontrolny w m. Białka, gm. Radzyń Podlaski.

Dane z tego punktu mogą pośrednio świadczyć o chemizmie gleb ornym w gminie Czemierniki. Punkt 289 charakteryzuje się 4 kompleksem przydatności rolniczej (żytni bardzo dobry) oraz IIIb klasą bonitacyjną. Gatunek gleby to piasek gliniasty lekki pylasty (pglp) w typie gleb brunatnych wyługowanych (Bw). Wyniki monitoringu wskazują, że gleba na badanym punkcie nie należy do nadmiernie zanieczyszczonych i skażonych.

Ogólnopolskim problemem jest nadmierna kwasowość gleb ornym. Do głównych przyczyn zakwaszania należy zaliczyć stosowanie nawozów „fizjologicznie kwaśnych” (np. siarczan amonu, sole potasowe) oraz kwasotwórcze zanieczyszczenia powietrza.

2.7.8. Obszary degradacji środowiska związane ze składowiskami odpadów

Na obszarze całej gminy Czemierniki, w tym także na terenie objętym projektem planu tzw. „dzikie składowiska” występują w lasach, piaskowniach, przydrożnych rowach, na miedzach, torfiankach i naturalnych zagłębieniach bezodpływowych. Szczególnie zaśmiecanie bywają lasy prywatne, głównie dlatego, że tam właśnie znajdują się wyrobiska poeksploatacyjne, które niejako skłaniają do nielegalnego gromadzenia w nich odpadów.

Przeciwdziałanie zagrożeniom powinno być ukierunkowane na likwidację skutków degradacji powierzchni ziemi odpadami. Likwidacja skutków zaśmiecania gminy jest możliwa w wyniku zintensyfikowania oczyszczania miejsc składowania odpadów. Posprzątane wyrobiska zaleca się zasypać lub poddać rekultywacji np. w kierunku leśnym. Wszystkie oczyszczone miejsca zaleca się opatrzyć tablicą informacyjną o zakazie wyrzucania śmieci.

2.7.9. Obszary zdegradowane przez przemysł

Na terenie objętym projektem planu nie występują obszary zdegradowane przez przemysł.

2.7.10. Obszary nienadające się do dalszego rolniczego wykorzystania

Za tego rodzaju obszary uznaje się m.in. tereny po wyrobiskach poeksploatacyjnych. Podlegają one samoistnej lub celowej renaturyzacji poprzez zadarnienie, zakrzewienie i zalesienie lub zostają naturalnie przekształcone w zbiorniki wodne.

Obszary nienadające się do dalszego rolniczego wykorzystania stanowią tereny wyrobisk – powstałe po wydobywaniu torfu. Zlokalizowane są w miejscowości Stoczek. W przeszłości rolnicze użytkowanie tych terenów polegało na gospodarce łąkowo-pastwiskowej. Aktualnie wyrobiska, na których zakończono eksploatację rekultywowane są zgodnie z warunkami koncesji w kierunku zbiorników wodnych czemu sprzyjają miejscowe uwarunkowania hydrologiczne.

Tego rodzaju obszarami są także grunty rolne niskich klas bonitacyjnej V, VI i VIz. Tereny te, jeśli nie koliduje to z przepisami odrębnymi np. dotyczącymi ochrony przyrody, powinny zostać przeznaczone pod zalesienie. W gminie Czemierniki grunty R, Ł i Ps słabej bonitacji (V, VI i VIz) stanowią razem 24% powierzchni użytków rolnych.

2.7.11. Obszary zagrożone poważnymi awariami, w tym awariami przemysłowymi

Na terenie objętym projektem planu nie występują zakłady zaliczane do zakładów o zwiększonym (ZZR) lub dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, zgodnie z kryteriami ilościowo-jakościowymi określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących i zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. 2016r., poz. 138).

Ustalono na podstawie wykazów ZZR i ZDR udostępnionych na stronach internetowych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

2.8. Wskazanie i charakterystyka obszarów przestrzeni chronionej

2.8.1. Udokumentowane złoża kopalin

Zgodnie z danymi udostępnianymi przez Centralną Bazę Danych Geologicznych (CBDG) Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego PIG-PIB, w granicach opracowania znajduje się drzy udokumentowane złoża kopalin – torfu. Dwa z obszarów położonych jest w obrębie ewidencyjnym Stoczek, trzeci zaś w obrębie Skruda. Złoże w obrębie Stoczek jest obecnie eksploatowane.

Lp.	ID złoża	Nazwa złoża	Kopalina	Stan zagospod.	Geologiczne bilansowanie	Przemysłowe	Wydobycie (tys. t.)	Nr dok.	Pow. (m ²)	Obwód
1	19106	Skruda	torfy	R	736,11	-	-	3171/2018	495130	5323
2	9420	Stoczek	torfy	E	1174,58	1024,65	132,58	3237/2002	1214269	7143
3	19041	Stoczek I	torfy	R	609,63	-	-	2567/2018	351719	3676

Tabela Nr 3 - Udokumentowane złoża kopalin

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

* objaśnienia do tabeli: E – złoża eksploatowane, R – złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo

2.8.2. Obszary i tereny górnicze

Zgodnie z danymi udostępnianymi przez system MIDAS pobranymi z Centralnej Bazy Danych Geologicznych (CBDG) Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego PIG-PIB w granicach obszaru objętego projektem planu zlokalizowany jest jeden obszar górniczy oraz jeden teren górniczy.

Nazwa terenu/obszaru górniczego		Stoczek
Teren górniczy	Id	5324
	Powierzchnia (m ²)	1317800
Obszar górniczy	Id	4611
	Powierzchnia (m ²)	1249300
Nr w rejestrze		10-3/3/196
Decyzja wyznaczenia		ŚiR/BP.7412-9/03
Data wyznaczenia		06.10.2003
Data ważności		27.10.2038
ID złoża		9420
Nazwa złoża		Stoczek
Kopalina		torfy

Tabela Nr 4 - Obszary i tereny górnicze na obszarze objętym projektem planu

2.8.3. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i Mapach ryzyka powodziowego (MRP) zostały sporządzone dla rzeki Tyśmienica, która przepływa przez obszar gminy Czemierniki.

Dla Tyśmienicy sporządzono Mapy Zagrożenia Powodziowego, w których określono zasięgi obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz jest wysokie i wynosi 10%. Obszary te należy rozumieć jako obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Wystąpienie wód powodziowych jest możliwe m. in. obrębach ewidencyjnych Skruda i Stoczek.

W obrębie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią występują fragmenty terenów zabudowy zagrodowej w obrębie Skruda, na południe od mostu na Tyśmienicy, zlokalizowane poza obszarem projektu planu.

W zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią znajdują się tereny wydobywania torfu w obrębie Stoczek.

2.8.4. Strefy ochronne ujęć wód podziemnych

Na obszarze objętym projektem planu nie występują gminne ujęcia wód podziemnych i nie są zlokalizowane strefy ochronne takich ujęć.

Z map hydrogeologicznych udostępnianych przez Państwową Służbę Hydrologiczną wynika obecność jednego otworu porowo-szczelinowego, zlokalizowanego w odległości ok 1,7 km na zachód od terenu występowania złóż torfu w obrębie Stoczek.

Studnia zlokalizowana jest na terenie użytkowanym przez prywatnego właściciela na terenie po szkole podstawowej. Z informacji przekazanych przez Urząd Gminy wynika,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

że dla otworu nie została wyznaczona strefa ochrony pośredniej. Obecnie ujęcie nie jest eksploatowane, a zabezpieczenie w wodę zostało zrealizowane z wodociągu gminnego.

2.8.5. Obszar ochronny GZWP nr 407

Zgodnie z brzmieniem ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, obszary ochronne wód to obszary, na których obowiązują zakazy oraz ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wód, w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją (art. 139), ustanawiane przez wojewodę na wniosek Wód Polskich w drodze aktu prawa miejscowego (art. 141) wraz ze wskazaniem:

- ograniczeń lub zakazów dotyczących użytkowania gruntów oraz korzystania z wód na terenie obszaru ochronnego,
- granic tego obszaru.

Dla Głównego zbiornika wód podziemnych nr 407, w obrębie które znajduje się obszar objęty projektem planu, w 2016 r. został sporządzony Dodatek do „Dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia stref ochronnych GZWP nr 407 (Chełm – Zamość) w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 407 Niecka lubelska (Chełm – Zamość), w którym opracowany został projekt obszaru ochronnego tego zbiornika. Został on określony jako Podobszar A – tereny bardzo podatne na zanieczyszczenie, na których czas przepływu wody z powierzchni terenu do poziomu wodonośnego wynosi poniżej 5 lat. Obejmuje on tereny płytkiego występowania utworów zeszcelinowanych, gdzie zbiornik wód podziemnych jest praktycznie pozbawiony izolacji od powierzchni terenu.

Z uwagi na bardzo krótki czas potencjalnej migracji zanieczyszczeń, istnieje realne zagrożenie pogorszenia jakości wód podziemnych. Działania prowadzone w tych obszarach mogą bezpośrednio rzutować na zanieczyszczenie gruntów lub wód. Obszary bardzo podatne na zanieczyszczenie występują na przeważającej części GZWP 407 (5501,1 km²), stanowiąc 60,8 % całkowitej jego powierzchni. Na terenie gminy Czemierniki obszar ochronny ma łączną powierzchnię ok. 28,8 km² (2880 ha), co stanowi 30,8% zbiornika w gminie oraz 26,8% powierzchni gminy.

W wyżej przytoczonej dokumentacji dla Podobszaru A zaproponowano następujące zakazy i nakazy:

- zakaz lokalizowania składowisk odpadów niebezpiecznych z wyjątkiem odpadów nie podlegających procesom chemicznym i ługowania (np. azbest.),
- zakaz lokalizowania nowych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne z wyjątkiem Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK),
- nakaz wykonania RIPOK w sposób zapewniający pełne zabezpieczenie podłoża instalacji przed migracją zanieczyszczeń i prowadzenie monitoringu pierwszego i użytkowego poziomów wodonośnych,
- dla istniejących składowisk odpadów nakaz opracowania dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z zamierzonym składowaniem odpadów na powierzchni lub aktualizacja dokumentacji istniejącej oraz nakaz wykonania wielopunktowej sieci monitoringu środowiska i przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko istniejącego składowiska,
- zakaz lokalizowania podziemnych składowisk dwutlenku węgla,
- zakaz lokalizowania podziemnych składowisk odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne i obojętne,
- zakaz składowania lub przechowywania odpadów promieniotwórczych,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

- nakaz wyposażenia stacji, magazynów i baz paliw płynnych w instalacje i urządzenia zabezpieczające przed przenikaniem produktów naftowych do gruntu, wód powierzchniowych i gruntowych,
- nakaz stosowania urządzeń ochronnych wód podziemnych przy projektowaniu i wykonywaniu dróg,
- dla nowobudowanych i przebudowywanych autostrad, dróg ekspresowych i dróg krajowych zakaz stosowania infiltracyjnych systemów odprowadzania wód opadowych i roztopowych,
- zakaz stosowania w okresie roku dawki nawozu naturalnego zawierającego więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych,
- ograniczenie ilości stosowanych nawozów do dawek zalecanych w opracowanych przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - PIB w Puławach Materiałach Szkoleniowych nr 95 (2010 rok) „Zaleceniach nawozowych dla roślin uprawy polowej i trwałych użytków zielonych” (instrukcja nr 151 z 2008 r.) lub dawek zalecanych przez Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze,
- nakaz wykonania planów nawożenia przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 Ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu,
- nakaz przechowywania gnojówki i gnojowicy wyłącznie w szczelnych zbiornikach o pojemności umożliwiającej gromadzenie co najmniej 4-miesięcznej produkcji tego nawozu,
- nakaz przechowywania przez wszystkie podmioty, nie tylko te o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu, nawozów naturalnych, innych niż gnojówka i gnojowica (zwłaszcza obornika), na nieprzepuszczalnych płytach, zabezpieczonych w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu,
- nakaz uzgadniania z właściwym dyrektorem RZGW miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i planów przestrzennego zagospodarowania województwa w zakresie zagospodarowania obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych,
- nakaz uzgodnienia z właściwym dyrektorem RZGW lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz warunków zabudowy i zagospodarowania terenu w rozumieniu Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- zakaz wykorzystania komunalnych osadów ściekowych,
- zakaz rolniczego wykorzystania ścieków,
- zakaz stosowania nawozów naturalnych organicznych w postaci płynnej,
- zakaz lokalizowania inwestycji zaliczonych do przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839), za wyjątkiem inwestycji, dla których opracowana ocena oddziaływania na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na wody podziemne, nie wykazała możliwości zanieczyszczenia wód podziemnych zaliczonych do zbiornika lub ograniczenia ich zasobów,
- zakaz wprowadzania ścieków do ziemi (w tym za pomocą urządzeń chłonnych – otworów, stawów, drenów) za wyjątkiem oczyszczonych ścieków ze stacji uzdatniania wody oraz oczyszczonych wód opadowych i roztopowych z zanieczyszczonych powierzchni szczelnych. Dopuszcza się także wprowadzanie ścieków z istniejących przydomowych oczyszczalni,
- zakaz wprowadzania do ziemi wód opadowych i roztopowych, ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne, pochodzące z zanieczyszczonej powierzchni szczelnej:
 - z terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, lotnisk, miast, dróg zaliczanych do kategorii dróg krajowych, wojewódzkich lub powiatowych (klasy G), a także parkingów o powierzchni powyżej 0,1 ha – w ilości jaka powstaje z opadów o natężeniu co najmniej 15 l/s na 1 ha,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

- z obiektów magazynowania i dystrybucji paliw w ilości, jaka powstaje z opadów o częstotliwości występowania 1 raz w roku i czasie trwania 15 minut, lecz w ilości nie mniejszej niż powstająca z opadów o natężeniu 77 l na sekundę na 1 ha,
- zakaz lokalizowania nowych przydomowych oczyszczalni ścieków, odprowadzających ścieki do ziemi w obszarach aglomeracji (w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji oraz terenów objętych siecią kanalizacji zbiorczej,
- w obszarach aglomeracji nakaz podłączenia do kanalizacji zbiorczej (jeśli istnieje możliwość techniczna) posesji wyposażonych w zbiorniki szczelne (szamba),
- zakaz zbiorowego grzebania zwłok zwierząt.

2.8.7. Obszary i obiekty objęte ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

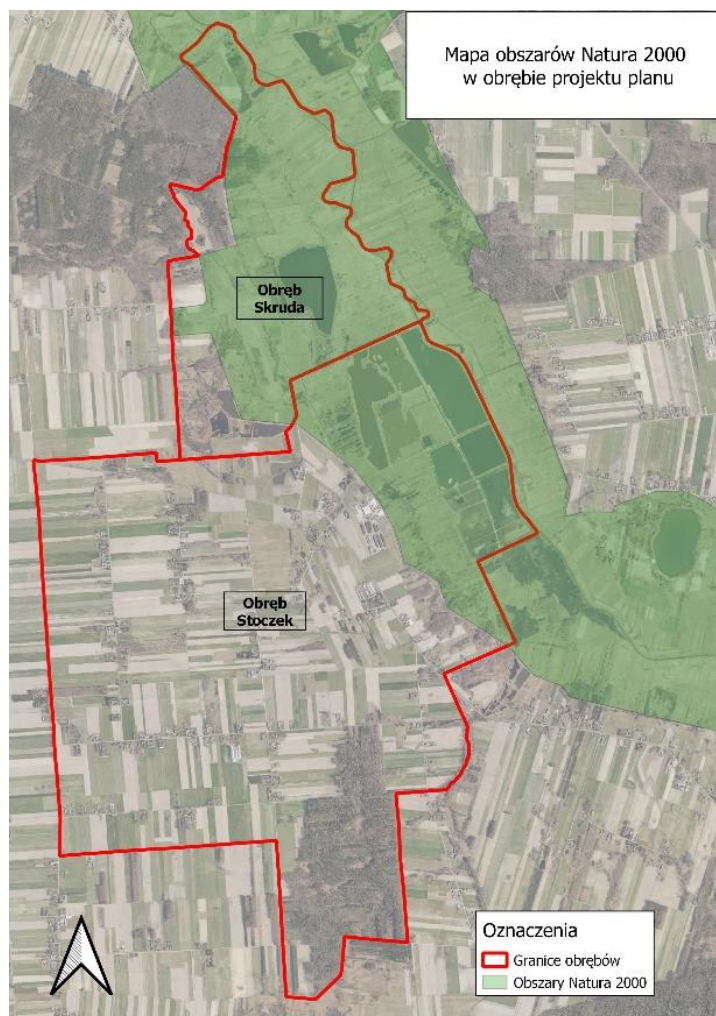
W prawodawstwie polskim formy ochrony przyrody określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Katalog form ochrony przyrody wskazuje art. 6 ust. 1 ww. ustawy, wśród których są parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, a także ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

W granicach obszaru objętego projektem planu położone są następujące obszary i obiekty chronione:

- Obszar Natura 2000 Dolina Tyśmienicy PLB060004 - Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek



Mapa Nr 4 - Lokalizacja obszaru chronionego w obrębie projektu planu

Obszar został wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 Nr 25, poz. 133 z późn. zm.). Powierzchnia obszaru wynosi 7363,7 z czego 2262,5 ha (30,7 %) znajduje się w gminie Czemierniki.

Posiada on obowiązujący plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Tyśmienicy PLB060004 (Dz. Urz. Woj. Maz. Z 2014 r. poz. 4685).

Obszar obejmuje dolny odcinek doliny Tyśmienicy, od stawu Siemień do ujścia rzeki do Wieprza. Dolina jest zmeliorowana, zajmują ją wilgotne łąki z fragmentami turzycowisk, miejscami występują zarośla wierzbowe i olszyny. Znajduje się tu kilka niewielkich kompleksów stawów, liczne torfianki i starorzecza oraz kompleks stawów w Siemieniu (790 ha), który składa się z 2 dużych i 12 małych stawów. W tym kompleksie 20% powierzchni dużych stawów i 40-50% powierzchni wielu stawów małych zajęte jest przez szuwały trzcinowe i pałkowe. Otoczenie obszaru stanowią tereny rolnicze. Obszar obejmuje również krasowe zapadlisko wypełnione torfem, zajęte przez torfowisko przejściowe porośnięte łożą z osiką i brzozą oraz otaczający je Las Wólczyński i skrawki pól uprawnych, a także doły potorfowe, zajęte obecnie przez kilkadziesiąt torfianek.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 64. Występuje co najmniej 23 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 11 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: batalion (PCK), bączek (PCK), bąk (PCK), bielik (PCK), błotniak łąkowy, błotniak stawowy, mewa czarnogłowa, mewa mała (PCK), podróżniczek (PCK), puchacz (PCK), rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, sowa błotna (PCK), zielonka (PCK), cyranka, gęgawa, krakwa, krwawodziób, kulik wielki (PCK), perkoz rdzawoszyi, pustułka, rybitwa białoskrzydła (PCK), rycyk; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje bocian biały, dubelt (PCK), derkacz i rybitwa białowąsa (PCK). W okresie wędrowek stosunkowo duże koncentracje osiąga bielik (C7); stawy w Siemieniu są pierzowiskiem dla ok. 250-550 osobników łabędzia niemeo. Ważna ostoja wydry Lutra lutra i kilku zagrożonych gatunków ryb.

Gatunki			Populacja na obszarze					Ocena obszaru					
Kod	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D				
				min	maks				C R V P			Populacja	Stan zachowania
A229	Alcedo atthis	Zimorodek	r	10	15	i		M	D				
A054	Anas acuta	Rożeniec	c	6500	7000	i		M	C	C	C	C	C
A056	Anas clypeata	Płaskonos	r	7	7	i		M	D				
A050	Anas penelope	Świstun	r	1	1	i		M	C	C	C	C	C
A050	Anas penelope	Świstun	c	8000	10000	I		M	C	C	C	C	C
A055	Anas querquedula	Cyranka	r	44	44	i		M	C	B	C	C	C
A051	Anas strepera	Krakwa	r	30	45	i		M	C	C	C	C	C
A043	Anser anser	Gęgawa	r	20	30	i		M	C	C	C	C	C
A222	Asio flameus	Uszatka błotna	r	1	2	i		M	C	C	B	C	C
A060	Aythya nyroca	Podgorzałka	r	3	6	i		M	B	C	C	C	C
A021	Botaurus stellaris	Bąk	r	15	20	i		M	D				
A215	Bubo bubo	Puchacz	p	2	3	i		M	C	B	C	C	C
A067	Bucephala clangula	Gągoł	r		1	i		M	D				
A196	Chlidonias hybridus	białowąsa	r		30	i		M	D				
A198	leucopterus	białoskrzydła	r		25	i		M	C	C	C	C	C
A197	Chlidonias niger	Rybitwa czarna	r	60	100	i		M	C	B	C	C	B
A031	Ciconia ciconia	Bocian biały	r	45	50	i		M	D				
A030	Ciconia nigra	Bocian czarny	r	10	10	i		M	C	C	C	C	C
A081	Circus aeruginosus	stawowy	r	37	45	i		M	C	B	C	C	C
A084	Circus pygargus	Błotniak łąkowy	r	2	4	i		M	B	B	C	C	B
A122	Crex crex	Derkacz	r	200	300	i		M	C	C	C	C	C
A379	Emberiza hortulana	Ortolan	r			i		M	D				
A154	Gallinago media	Dubelt	r		1	i		M	D				
A075	Haliaeetus albicilla	Bielik	w	25	25	i		M	D				
A075	Haliaeetus albicilla	Bielik	c	50	50	i		M	D				
A022	Ixobrychus minutus	Bączek	r	10	15	i		M	B	B	C	C	B
A338	Lanius collurio	Gąsiorek	r			i		M	D				
A184	Larus argentatus	Mewa srebrzysta	r	3	3	i		M	D				
A176	Larus melanocephalus	czarnogłowa	r		1	i		M	D				
A177	Larus minutus	Mewa mała	r		10	i		M	B	B	C	C	B
A156	Limosa limosa	Rycyk	r	50	668	i		M	B	B	C	C	B
A272	Luscinia svecica	Podróżniczek	r	5	10	i		M	C	B	C	C	C
A160	Numenius arquata	Kulik wielki	r	17	20	i		M	B	B	C	C	B
A323	Panarus biamicus	Wąsatka	r	20	50	i		M	C	C	C	C	C
A151	Philomachus pugnax	Batalion	r	1	1	i		M	D				
A006	Podiceps grisegena	rdzawoszyi	r	40	40	i		M	C	C	C	C	C
A120	Porzana parva	Zielonka	r	30	50	i		M	B	C	C	C	B
A119	Porzana porzana	Kropiatka	r	11	20	i		M	D				
A193	Sterna hirundo	Rybitwa rzeczna	r	20	150	i		M	C	C	C	C	C
A162	Tringa totanus	Krwawodziób	r	35	40	i		M	C	C	C	C	C

Tabela Nr 5 - Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/IWE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/143/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Objaśnienia do tabeli:

- Typ: p - osiadłe, r - wydające potomstwo, c - przelotne, w - zimujące
- Jednostka: i - osobniki pojedyncze, p - pary, cmales - nawołujące samce, bfemales - samice
- Kategorie liczebności (kategoria): C - powszechne, R- rzadkie, V - bardzo rzadkie, p - obecne
- Jakość danych: G - wysoka, M - przeciętna, P - niska, DD - brak danych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presja (kod)	Zagrożenia i presja (nazwa)	Pochodzenie
L	E03.01	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych	i
L	C01.03.01	ręczne wycinanie torfu	i
M	X	brak zagrożeń i nacisków	b
L	E01.02	nieciągła miejska zabudowa	i
L	J01	pożary i gaszenie pożarów	i
L	G01	sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	i
L	F02.03	wędkarstwo	i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Zagrożenia i presja (kod)	Zagrożenia i presja (nazwa)	Pochodzenie
M	F01	akwakultura morska i słodkowodna	i
L	F02.03	wędkarstwo	i
L	E01.02	nieciągła miejska zabudowa	i
M	A03	rolnictwo – koszenie / ścinanie trawy	i
M	A01	rolnictwo – uprawa	i
M	A04	rolnictwo – wypas	i
L	G01	sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	i
M	X	brak zagrożeń i nacisków	b

Tabela Nr 6 - Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Objaśnienia do tabeli:

- Poziom: H – wysoki, M – średni, L – niski
- Pochodzenie: i – wewnętrzne, o – zewnętrzne, b – jednoczesne

2.8.8. Lasy ochronne

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. z 1992 r. poz. 337) oraz na podstawie art. 15 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1275 z późn. zm.) za ochronne uznaje się lasy, które:

- a) chronią glebę przed zmywaniem lub wyjąłowieniem, powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin,
- b) chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów,
- c) ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków,
- d) są trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu,
- e) stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt i stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej,
- f) mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa,
- g) są położone:
 - w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

- w strefach ochronnych uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1301),
- w strefie górnej granicy lasów.

Na obszarze całej gminy Czemierniki występują 2 rodzaje lasów ochronnych:

- 1) lasy wodochronne,
- 2) lasy stanowiące ostoje zwierząt.

Na terenie objętym projektem planu, tego rodzaju lasy nie występują.

Tereny ochronne zlokalizowane są w obrębie ewidencyjnym Skruda poza obszarem objętym prognozą.

Powierzchnia lasów ochronnych na obszarze całej gminy nie jest duża i wynosi 56,24 ha, co stanowi tylko 3,2% powierzchni lasów publicznych Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych i 2,1% wszystkich lasów w gminie.

2.8.9. Użytki rolne klas I-III

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1326 z późn. zm.) jako najcenniejsze zdefiniowane zostały użytki rolne klas I-III. Przeznaczenia takich gruntów na cele nierolnicze wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. Zgoda taka nie jest wymagana, jeśli takie grunty spełniają łącznie następujące warunki:

- co najmniej połowa powierzchni każdej zwartej części gruntu zawiera się w obszarze zwartej zabudowy,
- położone są w odległości nie większej niż 50 m od granicy najbliższej działki budowlanej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1899 z późn. zm.),
- położone są w odległości nie większej niż 50 metrów od drogi publicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1376 z późn. zm.),
- ich powierzchnia nie przekracza 0,5 ha, bez względu na to, czy stanowią jedną całość, czy stanowią kilka odrębnych części.

Biorąc pod uwagę cały obszar gminy Czemierniki należy zauważyć, że na jej terenie nie występują użytki rolne klasy I. Występują natomiast grunty orne klasy RII, RIIIa i RIIIb oraz użytki zielone (łąki trwałe i pastwiska trwałe) klas ŁII, ŁIII, PsII i PsIII. Grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych stanowią 18,82% wszystkich użytków rolnych w całej gminie oraz 13,18% powierzchni gminy. Najwięcej żyznych użytków występuje w północnej części gminy w obrębach Lichty i Niewęglosz oraz w centralnej części gminy w obrębach Bełcząc, Czemierniki I, Czemierniki II, Czemierniki III, Wygnanów i Stoczek.

Na obszarze objętym projektem planu w obrębie Skruda użytki rolne klas I-III nie występują. Natomiast w obrębie ewidencyjnym Stoczek użytki rolne zakwalifikowane w tych klasach bonitacyjnych występują, a zmiana ich przeznaczenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele związane z eksploatacją torfu wymaga zmiany przeznaczenia gruntów na podstawie przepisów odrębnych.

III. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAPISÓW PROJEKTU PLANU

W przypadku braku realizacji zapisów projektu planu, zmiany zachodzące w obrębie analizowanego terenu będą prawdopodobnie niewielkie. Tereny obecnie użytkowane głównie rolniczo nie zmienią dotychczasowego krajobrazu. Jednak brak realizacji zmiany skutkowałby brakiem możliwości realizacji planów inwestycyjnych przedsiębiorstw zainteresowanych wydobywaniem kopaliny. Z punktu widzenia ekonomicznego i społecznego, eksploatacja złóż znajdujących się w granicach projektu planu jest korzystna ze względu na możliwość tworzenia nowych miejsc pracy i kierunek rekultywacji tych terenów. Zgodnie z brzmieniem projektem planu dla tych terenów, założono kierunek rolny ze zbiornikami wodnymi co będzie mieć wpływ na zabezpieczenie przed wystąpieniem ewentualnych stanów podwyższonej wody.

Podkreślić należy, że dotychczasowe zagospodarowanie okolicy, w tym eksploatacja torfu wpłynęło na przekształcenie walorów i zasobów przyrodniczych w sposób umiarkowany i nie wyrządziło znaczących szkód.

Na terenach objętych planem określono następujące zasady gospodarowania terenem:

- 1) określono podstawowe przeznaczenie terenu – eksploatacja torfu,
- 2) określono dopuszczalne przeznaczenie terenu – drogi wewnętrzne technologiczne, miejsca postojowe, place,
- 3) wprowadzono zakaz gromadzenia odpadów, które ze względu na pochodzenie, skład chemiczny, biologiczny i inne właściwości mogą stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub dla środowiska,
- 4) zakazano lokalizowania zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
- 5) wprowadzono nakaz organizacji miejsc postojowych dla pojazdów na obszarze objętym planem w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie gleb i wód substancjami ropopochodnymi,
- 6) wprowadzono zakaz zabudowy na terenach oznaczonych symbolem 1 PG i 2 PG.

W przypadku braku realizacji zapisów projektu planu stan środowiska w gminie w znacznej mierze będzie wynikał z realizacji zapisów aktualnie obowiązującego planu oraz wydawanych decyzji administracyjnych.

IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŹNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Problematyka ochrony środowiska uwarunkowana jest przez stan aktualny środowiska na obszarze opracowania, który z kolei kształtowany jest przez oddziaływania wewnętrzne i zewnętrzne.

Na ogólny stan środowiska składają się głównie: stan zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, stan czystości wód podziemnych i powierzchniowych, stopień zanieczyszczenia gleb. Stan środowiska w rejonie opracowania ocenia się jako przeciętny.

Analizowany obszar zaliczyć należy do pośrednio obciążonego emisjami zanieczyszczeń, mimo że w rejonie opracowania nie występują zakłady przemysłowe zakwalifikowane do szczególnie szkodliwych dla środowiska, to jednak źródła emisji stanowią istniejący system komunikacji oraz tereny eksploatacji złóż.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

W świetle zapisów projektu planu zostały zaktualizowane i wyznaczone nowe obszary powierzchniowej eksploatacji (PG) torfu.

Na terenie gminy Czemierniki nigdy nie była prowadzona wielkopowierzchniowa i zorganizowana działalność górnicza. W przeszłości, miejscowo, na małych powierzchniach przez okolicznych mieszkańców w celach opałowych wydobywany był torf. Pozostałością po tej działalności człowieka są małe zbiorniki wodne tzw. torfianki. Skala tego zjawiska była na tyle mała, że nie przyczyniła się do powstania znaczących zmian w środowisku doliny Tyśmienicy. Torfianki które na przestrzeni lat podlegały sukcesji biocenotycznej, obecnie są urozmaiceniem środowiskowym w dolinie Tyśmienicy i stanowią siedlisko występowania cennych gatunków zwierząt np. strzebli błotnej.

Działalność wydobywcza (wielkopowierzchniowa eksploatacja torfu) na terenie objętym projektem planu spowoduje przekształcenie części kompleksów łąkowych w wyrobiska poeksploatacyjne, które zostaną zrehabilitowane w kierunku zbiorników wodnych. Przyczyni się to do zmniejszenia powierzchni dobrze zachowanych siedlisk przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 związanych z wilgotnymi i podmokłymi łąkami np. derkacz, rycyk. Zmiany mogą wiązać się z wystąpieniem negatywnego oddziaływania na obszar Natura Dolina Tyśmienicy PLB060004 oraz na krajową populację wodniczki.

Wyznaczenie terenów powierzchniowej eksploatacji w dokumentach planistycznych na poziomie gminy nie przesądza o tym, że taka działalność rozpocznie się kiedykolwiek w omawianym miejscu. Zmiana miejscowego planu, która określa tereny PE – powierzchniowej eksploatacji zlokalizowane w miejscowości Bełcząc została uchwalona w roku 2003. Natomiast do dnia dzisiejszego nie została sporządzona dokumentacja złóż torfu w tym miejscu (stwierdzenie na podstawie danych dotyczących udokumentowanych złóż surowców z serwisu MIDAS). Wyznaczenie tego typu terenów w dokumentach planistycznych jest natomiast „krokiem proceduralnym” w kierunku potencjalnego rozpoczęcia działalności wydobywczej.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

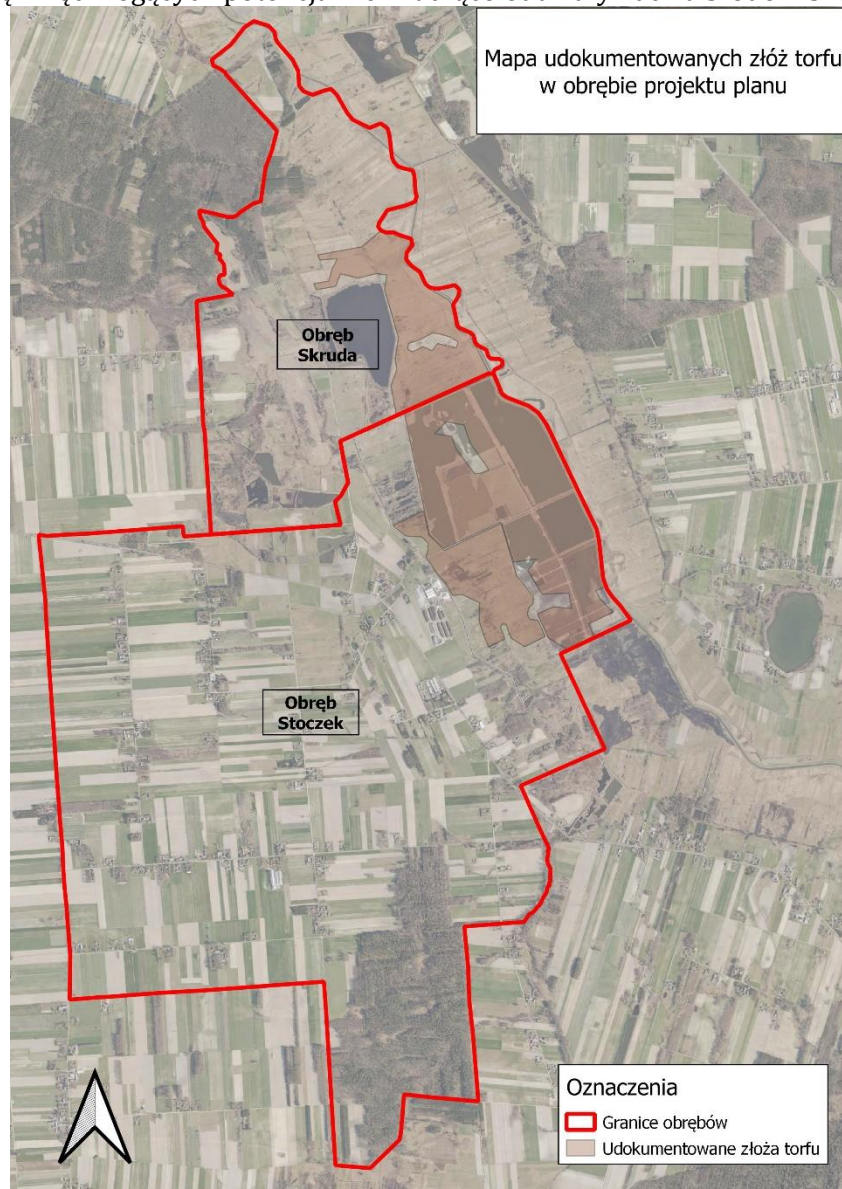
- wydobywanie kopalin metodą odkrywkową na powierzchni obszaru górniczego nie mniejszej niż 25 ha zaliczane jest do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- jeśli powierzchnia obszaru górniczego jest mniejsza to w przypadku wydobywania powierzchniowego torfu oraz bez względu na powierzchnię obszaru górniczego przedsięwzięcie zaliczane jest do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Do tej grupy przedsięwzięć zaliczane są również złoża zlokalizowane na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz na obszarach objętych formami ochrony przyrody.

W związku z powyższym zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko potencjalnie wydobywanie torfu w dolinie Tyśmienicy o powierzchni obszaru górniczego nie mniejszej niż 25 ha będzie obligatoryjnie związane z koniecznością sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i przeprowadzeniem oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

W przypadku gdy powierzchnia obszaru górniczego będzie mniejsza od 25 ha zaistnienie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko będzie bardzo wysokie, ponieważ wydobywanie będzie dotyczyło złóż torfu zlokalizowanych w obszarze

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Natura 2000 na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i będzie zaliczać się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.



Mapa Nr 5 - Lokalizacja udokumentowanych złóż torfu w obrębie projektu planu

V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU ORAZ SPOSOBY W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Przy formułowaniu ustaleń analizowanego projektu planu miały zastosowanie cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Cele szczebla międzynarodowego.

Opracowując prognozę dla ustaleń projektu planu badano spójność jego zapisów z zapisami następujących umów międzynarodowych przyjętych przez stronę polską:

- Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzonej w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. (Dz. U. 2003 Nr 78, poz. 706),
- Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzonej w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. (Dz. U. z 2003 Nr 2, poz. 17),
- Konwencji o ochronie różnorodności biologicznej, sporządzonej w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. z 2002 Nr 184, poz. 1532),
- Konwencji o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzonej w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. (Dz. U. z 1978 r. Nr 7, poz. 24),
- Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r. (Dz. U. z 1996 Nr 53, poz. 238),
- Protokołu z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzonego w Kioto dnia 11 grudnia 1997 r. (Dz. U. z 2005 Nr 203, poz. 1684),
- Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, sporządzonej w Genewie dnia 13 listopada 1979 r. (Dz. U. z 1985 Nr 60, poz. 311 z późn. zm.),
- Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. z 1999 Nr 96, poz. 1110),
- Konwencji Wiedeńskiej o ochronie warstwy ozonowej, sporządzonej w Wiedniu dnia 22 marca 1985 r. (Dz. U. z 1992 Nr 98, poz. 488),
- Protokołu Montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzonego w Montrealu dnia 16 września 1987 r. (Dz. U. z 1992 Nr 98, poz. 490 z późn. zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego sporządzana jest w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Procedura ta uwzględnia cele Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzonej w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r., bowiem zgodnie z jej zapisami, przy uwzględnieniu, że każdy ma prawo do życia w środowisku zapewniającym mu dobrą jakość życia, konwencja gwarantuje uprawnienia obywateli do dostępu informacji o środowisku i wymiaru sprawiedliwości, a także do uczestnictwa w decydowaniu w sprawach dotyczących środowiska.

Cele wyżej wymienionych dokumentów zostały również uwzględnione w następujących ustaleniach projektu planu:

- a) wyznaczono tereny wyłączone z zabudowy: wody płynące, obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tereny występowania złóż surowców mineralnych,
- b) wprowadzono zapisy dotyczące rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych, ze wskazaniem rekultywacji w kierunku rolnym ze zbiornikami wodnymi.

Wskazując konieczność dostosowania zapisów projektu planu do Konwencji o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe należy zwrócić uwagę, że teren nim objęty położony jest poza obszarami „Ramsar”.

Ponadto, na obszarze objętym projektem planu nie przewiduje się:

- a) lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

- b) hodowli dla chowu trzody chlewnej i ferm drobiu o wielkości powyżej do 40 DJP.

Cele szczebla wspólnotowego.

Regulacje prawne na gruncie szczebla wspólnotowego, związane z celami ochrony środowiska zostały zawarte w niżej wymienionych przepisach:

- Dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. Dyrektywa Siedliskowa (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992 r., str. 7-50, Polskie wydanie specjalne: Rozdział 15 Tom 02 str.102 - 145, z późn. zm.),
- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, tzw. Dyrektywa Ptasia (Dz. Urz. WE L 20 z 26.01.2010 r., str. 7-25, z późn. zm.),
- Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji ratyfikowanej przez Polskę 27 września 2004 r.,
- Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. L 327 z 22.12.2000, str. 1-73, Polskie wydanie specjalne: Rozdział 15 Tom 005 P. str. 275 - 346),
- Dyrektywie Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991 r., str. 40-52, Polskie wydanie specjalne: Rozdział 15 Tom 002 str. 26-38, z późn. zm.),
- Dyrektywie Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. U. L 182 z 16.7.1999, str. 1-19),
- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. Urz. WE L 189 z 18.07.2002 r., str. 12-25, Polskie wydanie specjalne: Rozdział 15 Tom 007, str. 101-115, z późn. zm.),
- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (Dz. Urz. WE L 152 z 11.06.2008 r., str. 1-44, z późn. zm.),
- Dyrektywie 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30—37, Polskie wydanie specjalne: Rozdział 15 Tom 006 P. str. 157 - 164, z późn. zm.).

Cele ochrony środowiska ustanowione na gruncie zasad wyżej wskazanych zapisów o randze wspólnotowej powinny zostać uwzględnione w następujących ustaleniach planu:

- a) wyznaczono obszary wyłączone spod zabudowy, które dotyczą wód płynących i obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (w przeważającej części pokrywają się z obszarem Natura 2000),
- b) określono zasady i kierunki eksploatacji oraz rekultywacji złóż torfu zlokalizowanych w dolinie Tyśmienicy w obszarze Natura 2000 korzystnych dla gatunków ptaków związanych ze zbiornikami wodnymi będącymi przedmiotami ochrony obszaru,
- c) ustalono konieczność rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych polegającą na przywróceniu wartości użytkowych i funkcji środowiskotwórczych terenu,
- d) wyznaczono pas ochronny cieku (o szerokości 20m dla rzeki Tyśmienica),
- e) wprowadzono obowiązek ochrony systemów melioracyjnych z dopuszczeniem możliwości likwidacji lub przebudowy tych elementów, które służą nawodnieniom (rurociągów drenarskich), z zastrzeżeniem konieczności zachowania ich dotychczasowych funkcji,
- f) wprowadzono obowiązek ochrony dolin rzecznych poprzez zakaz takiego ich zagospodarowania, które mogłoby osłabić ich zdolności retencyjne,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

- g) wprowadzono obowiązek ochrony wszystkich mokradeł, w tym zwłaszcza torfowisk, ze względu na ich wyjątkowe znaczenie w stabilizowaniu równowagi hydrogeologicznej,
- h) wprowadzono zakaz gromadzenia odpadów, które ze względu na pochodzenie, skład chemiczny, biologiczny i inne właściwości mogą stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska,
- i) wprowadzono nakaz stosowania zasad gospodarki odpadami określonych w przepisach odrębnych,
- j) wprowadzono zakaz lokalizowania urządzeń infrastruktury technicznej służących gromadzeniu ścieków, odpadów i innych substancji mogących zanieczyścić wodę w przypadku zalania,
- k) wprowadzono nakaz gromadzenia ścieków socjalno-bytowych w przenośnych toaletach, z zastrzeżeniem ich wywożenia przez wyspecjalizowane podmioty,
- l) wprowadzono nakaz dostarczania wody dla celów bytowych w pojemnikach.

Wskazując konieczność dostosowania zapisów projektu planu do Dyrektywy siedliskowej należy zwrócić uwagę, że teren nim objęty położony jest poza obszarami ochrony siedlisk.

Ponadto, na obszarze objętym projektem planu nie przewiduje się:

- lokalizacji instalacji zastępczych ani innych obiektów związanych z gospodarką odpadami,
- lokalizacji instalacji mogących powodować znaczne emisje hałasu lub emisje substancji do powietrza mogące stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub środowiska,
- lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej,
- hodowli dla chowu trzody chlewnej i ferm drobiu o wielkości powyżej do 40 DJP.

Należy również zwrócić uwagę, że Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko ma na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie. Cel ten jest realizowany poprzez zapewnienie wykonywania oceny wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany planów zagospodarowania przestrzennego sporządzana jest w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o której mówi Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W wyniku tej procedury projekt planu ulega ocenie wpływu realizacji jego ustaleń na środowisko. Tym samym uwzględnione są cele tej dyrektywy.

Cele szczebla krajowego.

Wyżej wskazane cele określone na gruncie międzynarodowym i wspólnotowym zostały zaimplementowane na szczebel przepisów prawa krajowego.

Główną grupę przepisów stanowią obowiązujące na czas opracowywania dokumentu ustawy, spośród których najważniejsze są:

- 1) ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2233 z późn.zm.),
- 2) ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 779 z późn.zm.),
- 3) ustawa z dnia z 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1420 z późn. zm.),
- 4) ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.),

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

- 5) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1098 z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1326 z późn. zm.),
- 8) ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1275 z późn. zm.).

Obok powyższych przepisów, cele ochrony środowiska określa dokument strategiczny Polityka ekologiczna państwa 2030. Celem głównym PEP 2030 jest rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców (SOR), zaś cele szczegółowe zostały sformułowane zostały następująco:

- Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska,
- Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych.

W dokumencie wyznaczone są również cele horyzontalne:

- Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw),
- Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

Oprócz wyżej wymienionej polityki cele środowiskowe określają inne dokumenty strategiczne:

- Strategia rozwoju kraju 2020,
- Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030,
Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010 – 2020: regiony, miasta, obszary wiejskie,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Biorąc pod uwagę przeznaczenie terenów objętych projektem planu, istniejący stan środowiska oraz ustalenia planu, można stwierdzić, że ogólnie projekt planu, nakazujący ochronę elementów środowiska przyrodniczego w tym Obszaru Natura 2000 oraz zasobów wodnych, wpływa na ograniczenie zagrożeń dla osiągnięcia celów środowiskowych dla nich wyznaczonych.

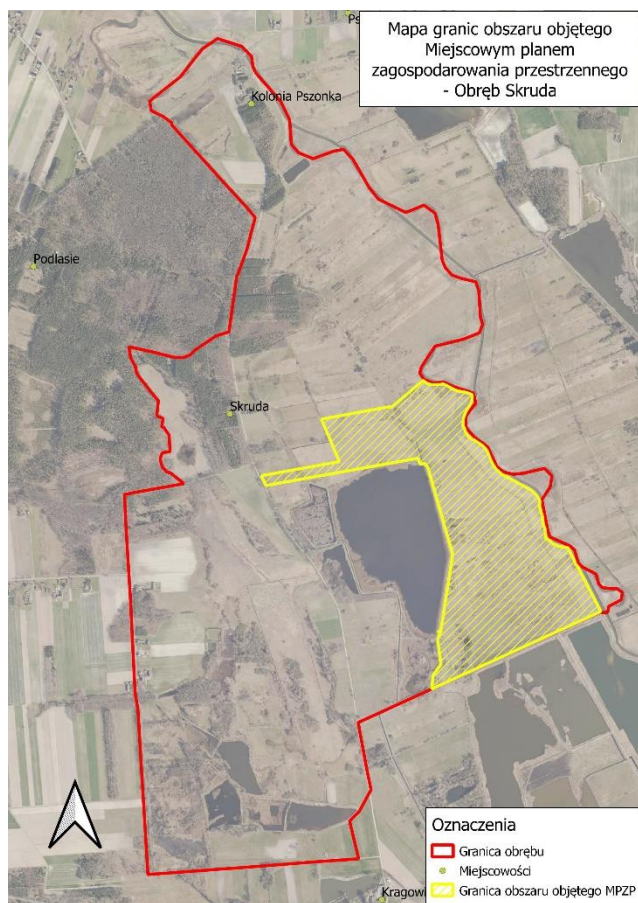
VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

Miejscowy Plan Zagospodarowania przestrzennego jest aktem prawa miejscowego przyjmowanym przez Radę Gminy w drodze uchwały. Przy wprowadzaniu kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego należy obligatoryjnie uwzględnić zapisy obowiązującego SUIKZP.

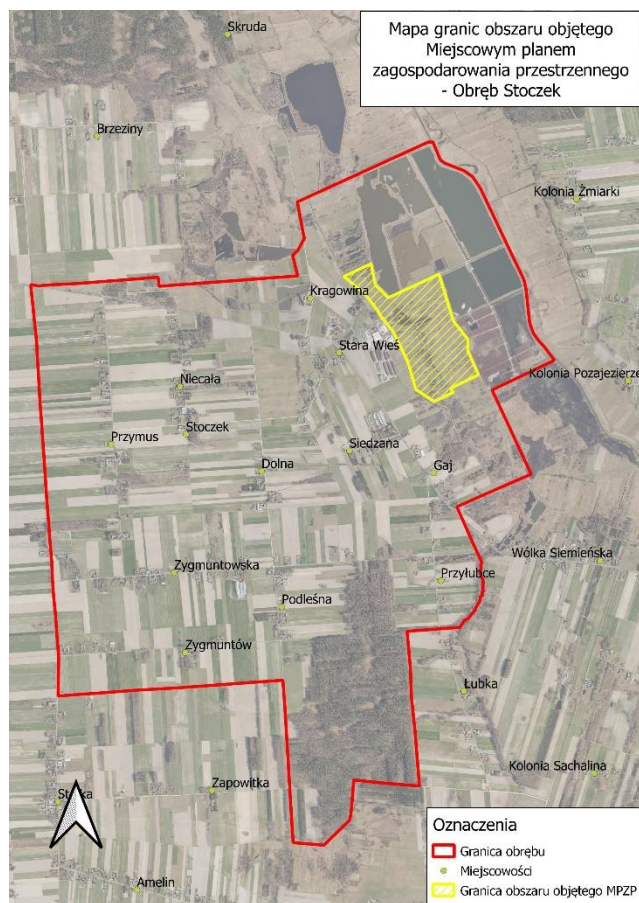
Przeprowadzenie prognozy oddziaływania projektu planu na środowisko jest obligatoryjne i zawsze powinno zostać zrealizowane przy założeniu, że wyznaczone w planie tereny zostaną wykorzystane w sposób w nim określonym.

Projekt planu swoim zasięgiem obejmuje część dwóch obrębów ewidencyjnych: Skruda i Stoczek w zakresie określenia terenów wydobywania torfu.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek



Mapa Nr 6 – Granice objęte projektem planu w obrębie ewid. Skruda



Mapa Nr 7 - Granice objęte projektem planu w obrębie ewid. Stoczek

Z uwagi na powyższe przeprowadzono prognozę oddziaływań w wyniku realizacji przeznaczenia terenów oznaczonych symbolem PG – obszary i tereny górnicze z podstawowym przeznaczeniem określonym jako eksploatacja torfu.

Kryteriami wykorzystanymi do identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko były:

- cechy projektowanych w dokumencie funkcji terenu i potencjalnego ich oddziaływania (rozmiar, zakres, intensywność, kumulacja z innymi przedsięwzięciami, potencjalne korzystanie z zasobów naturalnych, wprowadzania zanieczyszczeń i powodowanie zagrożeń, czas trwania, częstotliwość i odwracalność oddziaływania),
- lokalizacja terenów wyznaczonych pod pełnienie poszczególnych funkcji (dotychczasowe przeznaczenie gruntów, obfitość, jakość i zdolność do odtwarzania zasobów naturalnych na danym obszarze, absorpcja cennego środowiska).

Realizacja zapisów i ustaleń projektu planu może wiązać się z wystąpieniem oddziaływań na następujące komponenty środowiska: powierzchnię ziemi, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze, klimat akustyczny, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, obszary i obiekty chronione, korytarze ekologiczne, krajobraz, zasoby naturalne, ludzi, dobra materialne i zabytki.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Wystąpienie oddziaływań będzie związane przede wszystkim z przeznaczenia terenów pod planowane rodzaje zagospodarowania. Do zapisów i ustaleń projektu planu, których realizacja może oddziaływać na wyżej wymienione komponenty środowiska należą:

- 1) prowadzenie odkrywkowej działalności górniczej oraz rekultywacja wyrobisk na obszarach eksploatacji surowców – PG,
- 2) zapisy dotyczące zasad i kierunków rekultywacji złóż torfu w obszarze Natura 2000 Dolina Tyśmienicy.

Poszczególne ustalenia projektu planu będą odznaczać się różnymi oddziaływaniami na środowisko. Te same ustalenia mogą oddziaływać w inny sposób na różne komponenty środowiska.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji ustaleń projektu planu można scharakteryzować ze względu na:

- 1) powiązanie z realizacją ustaleń projektu:
 - a) oddziaływania bezpośrednie – wynikają z istnienia przedsięwzięcia zrealizowanego w wyniku ustaleń projektu planu np. zajęcie terenu pod przedsięwzięcie,
 - b) oddziaływania pośrednie – nie są powiązane jednoznacznie z ustaleniami projektu planu, mogą wystąpić z opóźnieniem lub w oddaleniu od źródła,
 - c) oddziaływania skumulowane – wynikają z połączenia szeregu oddziaływań pochodzących z różnych przedsięwzięć,
 - d) oddziaływania wtórne – trudne do określenia oddziaływania, które mogą wystąpić po znacznym upływie czasu lub po zarzuceniu użytkowania,
- 2) czas trwania:
 - oddziaływania krótkoterminowe – przede wszystkim związane z realizacją przedsięwzięcia,
 - oddziaływania średnioterminowe – związane z zarówno z realizacją przedsięwzięć jak i z eksploatacją,
 - oddziaływania długoterminowe – przede wszystkim związane z eksploatacją przedsięwzięcia na ogół wieloletnią,
- 3) trwałości:
 - oddziaływania stałe – występują cały czas, najczęściej związane z emisją stale pracującej instalacji,
 - oddziaływania chwilowe – trwają krótki okres czasu mogą być niespodziewane np. chwilowa głośniejsza praca maszyn w wyniku awarii, nagłe zapotrzebowanie na większą ilość wody w wyniku pożaru lub przewidywalne,
- 4) konsekwencje dla elementu środowiska:
 - oddziaływania pozytywne – powodują poprawę stanu elementu środowiska,
 - oddziaływania obojętne – nie mają wpływu na element środowiska,
 - oddziaływania negatywne – powodują pogorszenie stanu elementu ochrony środowiska.

6.1. Oddziaływania na powierzchnię ziemi.

Eksploatacja surowców (torfu) oznaczona na rysunku planu symbolem PG, prowadzona będzie metodą odkrywkową.

W fazie przygotowania terenu pod eksploatację z powierzchni terenu zostanie usunięta roślinność oraz zdjęta warstwa glebowa. W jej trakcie dojdzie do powstania wyrobisk i zwałowisk. Pierwotna rzeźba terenu ulegnie całkowitemu przeobrażeniu. W krajobrazie powstaną wyraźne antropogeniczne formy ukształtowania terenu. Ważną rolę po zakończeniu wydobywania, będzie miała rekultywacja wyrobisk. W dolinie Tyśmienicy, ze względu na wysoki poziom wód podziemnych należy spodziewać się powstania zbiorników wodnych. Dlatego też zaplanowano kierunek rekultywacji rolnej ze zbiornikami wodnymi.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Na zrehabilitowanych wyrobiskach wystąpią oddziaływania wtórne i będą zależą od dalszego sposobu zagospodarowania i użytkowania. Do oddziaływań wtórnych można zaliczyć spontaniczne odtwarzanie się szaty roślinnej, powstawanie warstwy glebowej na powierzchni, odkładanie się osadów dennych w zbiornikach wodnych itp. Oddziaływania wtórne będą wynikały z procesów środowiskotwórczych.

Powyższe oddziaływania będą miały charakter: bezpośredni, długoterminowy, stały i negatywny. Powiększanie powierzchni terenów użytkowanych górniczo będzie prowadzić do kumulowania się wyżej opisanych oddziaływań.

6.2. Oddziaływania na wody.

Tego rodzaju oddziaływania mogą wystąpić w zależności od głębokości eksploatacji surowca oraz sposobu jego wydobywania, bowiem istnieje możliwość zakłócenia układu funkcjonowania wód podziemnych i powierzchniowych. Lokalnie mogą nastąpić zmiany położenia zwierciadeł wód gruntowych, szczególnie w miejscach, gdzie eksploatacja będzie odbywać się poniżej poziomu lustra wody gruntowej. Na terenach eksploatacji w dolinie Tyśmienicy dojdzie do zmiany sposobu retencjonowania zasobów wodnych z retencji w podłożu torfowym na retencje w zbiorniku/zbiornikach wodnych. Przewiduje się, że po zakończeniu prac wydobywczych, na terenach zrehabilitowanych, następować będzie odbudowa warunków hydrogeologicznych i likwidacja leja depresyjnego.

Oddziaływania będą miały charakter: bezpośredni, długoterminowy, stały i negatywny. Powiększanie powierzchni terenów użytkowanych górniczo będzie prowadzić do kumulowania się wyżej opisanych oddziaływań.

Zagrożenie dla środowiska wodnego może nastąpić na etapie prowadzenia działalności górniczej na obszarach związanych z eksploatacją torfu.

Powyższe zagrożenie wiąże się z możliwością wystąpienia awarii maszyn, wycieku paliw, olejów i innych płynów technicznych i skutkować ich przedostaniem do środowiska wodnego. Funkcjonowanie zakładów wydobywczych wiąże się z emisją do otoczenia różnego rodzaju związków. Poszczególne maszyny i urządzenia pracujące przy wydobywaniu są potencjalnymi emitarami zanieczyszczeń (olej napędowy – paliwa, smary). Zagrożenie jest szczególnie istotne dla Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 407, na którego części poziomy wodonośny posiadają słabą izolację.

Powyższe oddziaływania będą miały charakter: pośredni, krótko lub średnioterminowy, chwilowy i negatywny.

Na obszarze objęty projektem planu oraz w jego najbliższej okolicy nie występują ujęcia wód podziemnych lub ich strefy ochrony bezpośredniej bądź pośredniej.

6.3. Oddziaływania na powietrze.

Oddziaływania wynikające z realizacji działalności określonej w zapisach planu dotyczących eksploatacji torfu (na obszarach oznaczonych symbolem PG) związane będą z pracą maszyn i urządzeń budowlanych oraz górniczych, a także z poruszaniem się pojazdów spalinowych. Emisja niezorganizowana może pochodzić z: nowo powstającego wyrobiska, dróg i placów technologicznych, placów składowania itp. Z obiektów tych emitowane będą głównie zanieczyszczenia pyłowe. Pewien udział w zanieczyszczeniu powietrza mogą mieć również pojazdy i pomocniczy sprzęt technologiczny z silnikami spalinowymi, wykorzystywane w eksploatacji złoża.

Zanieczyszczenia emitowane w sposób niezorganizowany będą miały charakter lokalny, przy czym ich zasięg musi zamykać się w granicy wyznaczonego w koncesji, terenu górniczego.

Powstająca emisja spalin będzie miała charakter zarówno punktowy jak i liniowy. Ilość wytwarzanych przez silniki spalin będzie zależna od natężenia procesów inwestycyjnych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

i górniczych. Oddziaływanie w zależności od rodzaju zagospodarowania obszaru zaniknie w momencie zakończenia budowy lub zakończenia eksploatacji odkrywki. Powyższe oddziaływania będą miały charakter: bezpośredni, krótkoterminowy i długoterminowy (dla PE), chwilowy i stały i negatywny.

Realizacja działalności górniczej będzie skutkować niewielkim zwiększeniem zapylenia powietrza. Oddziaływanie będzie dotyczyć w mniejszym stopniu terenów eksploatacji torfu niż innych kopalni z uwagi na jego uwodnienie. Zapylenie będzie powstawać w wyniku prac górniczych, załadunku i rozładunku urobku oraz w trakcie jego transportu. Największe pylenie będzie występować w obrębie odkrywki, a jego rozprzestrzenienie będzie zależne od wielu czynników m. in.: rodzaju szaty roślinnej w sąsiedztwie, warunków atmosferycznych, topografii terenu. Można założyć, że na terenach pozbawianych zwartej roślinności, a w szczególności drzew i krzewów pylenie będzie największe. Natężenie pylenia będzie wzrastać w gorące i suche dni. Oddziaływanie zaniknie w momencie zakończenia eksploatacji odkrywki. Powyższe oddziaływania będą miały charakter: bezpośredni, średnioterminowy, chwilowy i negatywny.

6.4. Oddziaływania na klimat.

Eksploatacja kopalni będzie powodować oddziaływania na klimat, głównie w zakresie emisji gazów cieplarnianych.

Emisja zanieczyszczeń do powietrza, w szczególności dwutlenku węgla będącego produktem spalania paliw w różnego rodzaju procesach, będzie powodowana głównie przez ruch środków transportowych i maszyn górniczych.

Skutki prowadzenia działalności w ramach terenów eksploatacji powierzchniowej na zmiany klimatu będą odczuwalne w ich najbliższym otoczeniu. W obrębie wyrobiska obserwować będziemy inwersję temperatury (uzależnioną od głębokości wykopu) – w dzień temperatura wewnątrz wyrobiska będzie nieznacznie wyższa niż w jego otoczeniu, natomiast w nocy temperatura w wyrobisku będzie nieznacznie niższa niż na zewnątrz. Po zakończeniu funkcjonowania zakładu górniczego i w przypadku jego rekultywacji na tereny wód powierzchniowych, wpływ tego rodzaju inwestycji powinien być bardziej widoczny, analogicznie do wpływu zbiorników retencyjnych.

Ponownie jednak zasięg wskazanego oddziaływania będzie miał charakter lokalny i będzie się ograniczał do najbliższego sąsiedztwa zrehabilitowanego wyrobiska.

Powyższe oddziaływania będą miały charakter: bezpośredni, długoterminowy, stały i negatywny.

6.5. Oddziaływania na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i faunę.

Obszary objęte eksploatacją surowców wyznaczone w projekcie planu to tereny eksploatacji torfu w dolinie Tyśmienicy. Eksploatacja tych kopalni będzie odbywać się metodą odkrywkową. Wydobywanie torfu obejmuje głównie trwałe użytki zielone. Działalność górnicza będzie prowadzić do powstania znaczących i istotnych zmian w środowisku przyrodniczym. W uproszczeniu można założyć, że im większa powierzchnia wyrobisk tym większe oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta. Znaczenie ma również lokalizacja. Eksploatacja w miejscach dotychczas nieeksploatowanych może prowadzić do powstania większych strat przyrodniczych niż powiększenie powierzchni eksploatacji w sąsiedztwie istniejących kopalni.

Przed rozpoczęciem eksploatacji kopaliny, w celu przygotowania terenu zostanie usunięta roślinność oraz zdjęta warstwa glebowa. Dojdzie do zniszczenia siedlisk roślin i zwierząt, które do tej pory występowały na terenach objętych wydobywaniem. W czasie trwania eksploatacji będzie dochodzić do dynamicznych zmian na terenie kopalni. Zdejmowane będą kolejne warstwy złóż. Wydobyty urobek będzie przemieszczany (składowanie, załadunek, rozładunek). Po obszarach kopalni będą poruszać się maszyny oraz pojazdy. W miejscach aktywności górniczej możliwość wkraczania gatunków roślin i zwierząt będzie mocno

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

ograniczona w wyniku czego dojdzie do spadku różnorodności biologicznej. W miejscach, gdzie dojdzie do zaburzenia środowiska, ale działalność górnicza tymczasowo nie będzie prowadzona może dojść do pojawienia się na powierzchni ziemi roślin oraz zasiedlenia przez zwierzęta. Klasycznym przykładem jest zasiedlenie skarpy wyrobisk przez brzegówki Riparia riparia lub pojawienie się lęgowych siewczek rzecznych Charadrius dubius na żwirowni w miejscu ze stagnującą wodą. Stabilizacja środowiska przyrodniczego będzie mogła rozpocząć się po zakończeniu eksploatacji w momencie rozpoczęcia rekultywacji wyrobisk.

Po zakończonej eksploatacji nastąpi rekultywacja wyrobisk. Kierunek rekultywacji wynika przede wszystkim z uwarunkowań środowiskowych i będzie przebiegał w kierunku zbiorników wodnych w miejscu kopalni torfu. Rekultywacja będzie minimalizować oddziaływania wyrobisk na świat przyrody ożywionej. Jej przebieg w znacznej mierze będzie przebiegał pod wpływem celowej i zaplanowanej działalności człowieka, ale duże znaczenie będą miały również naturalne procesy przyrodnicze np. spontaniczna sukcesja roślinna, które rozpoczną się wraz z zakończeniem prowadzenia działalności górniczej. W celu przyspieszenia procesu rekultywacji można prowadzić w trakcie eksploatacji w miejscach, gdzie złożo zostało całkowicie pozyskane.

Zgodnie z zapisami SUIKZP rekultywacja wyrobisk powinna uwzględniać podnoszenie walorów przyrodniczych terenów przekształconych górniczo – wyjściowo ubogich przyrodniczo, ale które posiadają predyspozycje do kształtowania i zwiększania różnorodności biologicznej. Rekultywacja wyrobisk po zakończeniu eksploatacji torfu oraz ich dalsze użytkowanie powinny odbywać się w sposób ułatwiający zasiedlaniu ich przez florę i faunę i sprzyjający zachowaniu różnorodności biologicznej, a przede wszystkim w sposób korzystny dla przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 Dolina Tyśmienicy. SUIKZP zaleca, aby kierunek, sposób i proces rekultywacji został opracowany przy współpracy z ekspertami przyrodnikami, w szczególności z ornitologami, gdyż złoża torfu w dolinie Tyśmienicy znajdują się na obszarze Natura 2000, którego celem jest ochrona wybranych gatunków ptaków i ich siedlisk.

Przewiduje się wystąpienie oddziaływań na etapie eksploatacji o charakterze: bezpośrednim, średnioterminowym / długoterminowym, stałym i negatywnym. Oddziaływania złóż eksploatowanych równocześnie mogą kumulować się ze sobą.

Oddziaływania związane z procesem rekultywacji będą miały charakter: pośredni, długoterminowy, stały i pozytywny. Będą to oddziaływania wtórne, które wystąpią po oddziaływaniach pierwotnych związanych z eksploatacją złóż.

W trakcie prowadzenia działalności górniczej na terenach związanych z eksploatacją złóż torfu może również wystąpić zagrożenie dla różnorodności biologicznej, flory i fauny.

Zagrożenie wiąże się z przypadkową możliwością przedostania się zanieczyszczeń do środowiska w wyniku awarii maszyn, wycieku paliw, olejów i innych płynów technicznych.

Powyższe oddziaływania będą miały charakter: pośredni, krótko lub średnioterminowy, chwilowy i negatywny.

6.6. Oddziaływania na obszary i obiekty chronione.

SUIKZP uwzględnia utworzenie Tyśmienickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, który projektowany jest w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego. Utworzenie tego typu obszaru na terenie gminy realnie wzmocni poziom ochrony przyrody i krajobrazu. Dla obszarów chronionego krajobrazu przez sejmik województwa uchwalane są przepisy prawne ustalające zasady ochrony przyrody oraz wprowadzające konkretne zakazy ograniczające negatywną działalność człowieka na przyrodę i krajobraz.

Oddziaływania będą miały charakter: pośredni, długoterminowy, stały i pozytywny.

Na terenie objętym projektem planu nie są zlokalizowane inne obiekty lub obszary ochrony przyrody.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Do zapisów projektu planu, których realizacja może oddziaływać na obszar Natura 2000 Dolina Tyśmienicy należy przede wszystkim wyznaczenie w jego granicach obszarów terenów górniczych związanych z eksploatacją surowców (torfu) – PG. Lokalizacja tego typu obszarów: w sąsiedztwie istniejącej kopalni torfu należącej do spółki Wokas i obejmuje grunty w miejscowościach Skruda oraz Stoczek.

Nowe obszary powierzchniowej eksploatacji są planowanym poszerzeniem istniejącej kopalni torfu. W projekcie dokumentu zostały wyznaczone na podstawie złożonego do SUIKZP wniosku. Obejmują one udokumentowane złoża torfu o nazwie „Stoczek I” i Skruda”.

Działalność górnicza będzie oddziaływać na obszar Natura 2000 przede wszystkim w związku z zajęciem terenu i przekształceniem charakteru siedlisk gatunków ptaków, które są przedmiotami ochrony tego obszaru. W początkowej fazie z powierzchni terenu zostanie usunięta roślinność oraz zdjęta warstwa glebowa. W trakcie eksploatacji dojdzie do powstania wyrobisk i zwałowisk. Pierwotna rzeźba terenu ulegnie całkowitemu przeobrażeniu. Dojdzie do zmniejszenia powierzchni trwałych użytków zielonych, głównie kompleksów łąkowo-szuwarowych (turzycowych), które są lub mogą być siedliskami lęgowymi lub siedliskami potencjalnymi następujących przedmiotów ochrony: A122 derkacza *Crex crex*, A222 uszatki błotnej *Asio falmmeus*, A156 rycyka *Limosa limosa*, A160 kulik wielkiego *Numenius arquata* i A162 krwawodzioba *Tringa totanus*. Przez pojęcie siedlisk potencjalnych rozumie się, siedliska lęgowe, które na skutek niewłaściwego użytkowania lub zaprzestania użytkowania tymczasowo utraciły znaczenie dla przedmiotów ochrony (np. zarosły szuwarem trzcinowym, krzewami), natomiast istnieje stosunkowo prosta możliwość ich odtworzenia/przywrócenia poprzez odpowiednie zabiegi np. odkrzaczanie, przywrócenie użytkowania kośnego itp. Ze względu na wysoki poziom wód podziemnych w dolinie Tyśmienicy należy spodziewać się, że wyrobiska zostaną zalane wodą, dlatego przekształcenie siedlisk łąkowych będzie trwałe i nieodwracalne. Przynajmniej w perspektywie wielu lat. Utrata powierzchni siedlisk lęgowych może prowadzić do zmniejszenia liczebności populacji przedmiotów ochrony w obszarze. W uproszczeniu można założyć, że siła oddziaływania będzie zależna od powierzchni przeznaczonych pod wydobywanie tj. im większą powierzchnię siedlisk przedmiotów ochrony obejmie eksploatacja tym większa siła oddziaływania.

Oddziaływanie będzie miało również związek z lokalizacją terenu objętego eksploatacją. Nowe obszary PG w Stoczku obejmują fragment doliny pomiędzy istniejącą kopalnią, a krawędzią doliny (pow. ok. 73 ha), a w Skrudzie fragment pomiędzy istniejącą kopalnią, stawami i korytem Tyśmienicy (pow. ok. 56 ha). Obecnie tereny te przylegają do istniejącej kopalni i przynajmniej częściowo znajdują się w zasięgu jej oddziaływań pośrednich (ruch pojazdów i maszyn, emisja hałasu i spalin, wpływ na warunki wodne). Siedliska łąkowe na tych terenach uległy częściowej fragmentaryzacji.

Oddziaływania będą miały charakter: bezpośredni, długoterminowy, stały i negatywny. Powiększanie powierzchni terenów użytkowanych górniczo będzie prowadzić do kumulowania się wyżej opisanych oddziaływań.

Należy jednak zauważyć, że rozległość doliny Tyśmienicy oraz zbliżony charakter środowisk sąsiadujących z miejscami wydobywania kopalni, zapewnia gatunkom tracącym siedliska możliwość znalezienia innych dogodnych miejsc do rozrodu. Fakt utraty siedlisk najprawdopodobniej nie spowoduje znaczących zmian w liczebności związanych z nimi ptaków.

Analizując oddziaływania pośrednie mogące wpłynąć na siedliska przedmiotów ochrony w sąsiedztwie obszarów górniczych trzeba mieć na uwadze, że wyrobiska mogą odwadniać przylegające tereny i prowadzić do zmiany warunków wodnych. Normalizacja i odbudowa stosunków wodnych będzie następować po zakończeniu eksploatacji (w czasie rekultywacji). Praca maszyn oraz ruch pojazdów będą generować hałas oraz emitować zanieczyszczenia

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

powietrza w postaci spalin. Ustąpienie oddziaływań pośrednich nastąpi w momencie zakończenia działalności górniczej.

Oddziaływania będą miały charakter: pośredni, długoterminowy, stały i negatywny.

Obszar objęty eksploatacją, po zakończeniu wydobywania torfu zostanie zrehabilitowany w kierunku zbiorników wodnych. Zgodnie z zapisami dokumentu rekultywacja wyrobisk powinna uwzględniać podnoszenie walorów przyrodniczych terenów przekształconych górniczo – wyjściowo ubogich przyrodniczo, ale które posiadają predyspozycje do kształtowania i zwiększania różnorodności biologicznej. Rekultywacja wyrobisk po zakończeniu eksploatacji torfu oraz ich dalsze użytkowanie powinny odbywać się w sposób ułatwiający zasiedlaniu ich przez florę i faunę i sprzyjający zachowaniu różnorodności biologicznej, a przede wszystkim w sposób korzystny dla przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 Dolina Tyśmienicy. Projekt planu powinien zawierać zapisy z zakresu zasad i kierunków eksploatacji oraz rekultywacji złoża torfu w obszarze Natura 2000 Dolina Tyśmienicy. SUIKZP zaleca, aby kierunek, sposób i proces rekultywacji został opracowany przy współpracy z ekspertami przyrodnikami, w szczególności z ornitologami, gdyż złoża torfu w dolinie Tyśmienicy znajdują się na obszarze Natura 2000, którego celem jest ochrona wybranych gatunków ptaków i ich siedlisk.

Rekultywacja wyrobisk w kierunku zbiorników wodnych z zachowaniem rozwiązań i zaleceń zaproponowanych w projekcie może być korzystna dla następujących przedmiotów ochrony, których siedliskami są zbiorniki wodne: A022 bączek *Ixobrychus minutus*, A060 podgorzałka *Aythya nyroca*, A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, A120 zielonka *Porzana parva*, A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, A006 perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, A043 gęgawa *Anser anser*, A050 świstun *Anas penelope*, A051 krakwa *Anas strepera*, A054 rożeniec *Anas acuta*, A055 cyranka *Anas querquedula*, A323 wąsatka *Panurus biarmicus*. Zastosowanie zaproponowanych rozwiązań „proprzyrodniczych” ma za zadanie odpowiednio „zaaranżować” zbiorniki do wymogów siedliskowych wyżej wymienionych gatunków i skrócić czas ich zasiedlenia. Niezastosowanie odpowiednich rozwiązań w trakcie rekultywacji wyrobisk może skutkować tym, że zbiorniki nie będą atrakcyjne dla przedmiotów ochrony przez długi czas. Odpowiednie siedliska związane ze zbiornikami wodnymi mogą utworzyć się w wyniku naturalnej sukcesji biocenotycznej, ale będzie to proces powolny.

Oddziaływania będą miały charakter: pośredni, długoterminowy, stały i pozytywny. Oddziaływania związane z rekultywacją wyrobisk będą miały charakter wtórny.

6.7. Oddziaływania na krajobraz

Każda działalność górnicza wprowadza znaczące zmiany w krajobrazie, których oddziaływanie w uproszczeniu jest powiązane z powierzchnią wyrobisk tj. im większa powierzchnia tym większe zmiany w krajobrazie. Znaczenie ma również lokalizacja. Powiększenie obszaru eksploatacji w sąsiedztwie istniejących kopalni może być mniej znaczące w odbiorze wizualnym oraz wpływać słabiej na warunki przyrodniczo-krajobrazowe niż wprowadzanie tego rodzaju działalności na zupełnie nowych obszarach. Działalność górnicza skutkuje trwałymi zmianami ukształtowania powierzchni co przekłada się również na zmiany w krajobrazie. W początkowej fazie z powierzchni terenu zostanie usunięta roślinność oraz zdjęta warstwa glebowa. W krajobrazie powstaną wyraźne antropogeniczne formy ukształtowania terenu tj. wyrobiska, zwałowiska, nasypy itp. Pierwotna rzeźba terenu oraz wyjściowa szata roślinna ulegnie całkowitemu przeobrażeniu. Zmiany będą najbardziej widoczne w okresie eksploatacji.

Powyższe oddziaływania eksploatacji będą miały charakter: bezpośredni, średnioterminowy / długoterminowy, stały i negatywny. Oddziaływania złóż eksploatowanych równocześnie mogą kumulować się ze sobą.

Po zakończeniu eksploatacji kopalni nastąpi etap rekultywacji wyrobisk, który będzie prowadzony w kierunku zbiorników wodnych. Rekultywacja będzie minimalizować

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

oddziaływania wyrobisk na krajobraz. W celu przyspieszenia procesu rekultywacji można prowadzić w trakcie eksploatacji w miejscach, gdzie złoż zostało całkowicie pozyskane. Powyższe oddziaływania rekultywacji będą miały charakter: pośredni, długoterminowy, stały i pozytywny. Będą to oddziaływania wtórne, które wystąpią po oddziaływaniach pierwotnych związanych z eksploatacją złóż.

6.8. Oddziaływania a zasoby naturalne

Na obszarze całej gminy Czemierniki zlokalizowanych jest 9 udokumentowanych złóż kopalin o łącznej powierzchni prawie 226 ha. Aktualnie eksploatacja prowadzona jest w obrębie 2 obszarów górniczych.

Projekt planu wyznacza obszary i tereny górnicze – PG, które obejmują swym zasięgiem udokumentowane złoża kopalin torfu oraz tereny z nimi sąsiadujące w obrębie ewidencyjnym Skruda i Stoczek. W celu zabezpieczenia terenów występowania złóż surowców mineralnych przed zainwestowaniem obszary te w projekcie planu zakwalifikowano do obszarów wyłączonych spod zabudowy. Ten zapis sprawia, że rozwój inwestycyjny w gminie związany z budownictwem nie będzie wpływał negatywnie na możliwość eksploatacji złóż surowców. Oddziaływania będą miały charakter: pośredni, długoterminowy, stały i pozytywny.

6.9. Oddziaływania na ludzi

Oddziaływania na ludzi związane są przede wszystkim z elementami środowiska, które w największym stopniu wpływają na zdrowie oraz jakość życia ludzi. Należą do nich: jakość powietrza oraz jego stan aerosanitarny oraz klimat akustyczny. Oddziaływanie na ludzi następuje głównie w sytuacji, gdy przekraczane są dopuszczalne normy zanieczyszczeń określone w przepisach o ochronie środowiska.

Zabudowania zlokalizowane w pobliżu obszarów eksploatacji surowców PG będą okresowo narażone na wzmożone pylenie i hałas spowodowane pracami górniczymi, załadunkiem i rozładunkiem urobku oraz transportem urobku. Oddziaływanie w zakresie emisji pyłów będzie znacząco mniejsze niż przy eksploatacji innych kopalin (np. piachu i żwiru), z uwagi na uwodnienie urobku. Natężenie pylenia będzie wzrastać w okresie suszy. Oddziaływanie zaniknie w momencie zakończenia eksploatacji odkrywki. Oddziaływanie w zakresie hałasu będzie miało charakter zarówno punktowy jak i liniowy. Ilość generowanego hałasu będzie zależała od natężenia procesów inwestycyjnych i górniczych. Oddziaływanie w zależności od rodzaju zagospodarowania obszaru zaniknie w momencie zakończenia budowy lub zakończenia eksploatacji odkrywki.

Oddziaływania będą miały charakter: bezpośredni, krótkoterminowy i długoterminowy, stały, chwilowy i negatywny.

6.10. Oddziaływania na zabytki i dobra materialne

Wyznaczenie obszarów eksploatacji surowców przyczyni się do zaspokojenia zapotrzebowania na torfy. Prowadzenie działalności gospodarczej z tego tytułu będzie skutkowało odprowadzaniem podatków do budżetu gminy, które mogą służyć finansowaniu potrzeb społeczności gminnej. Oddziaływania będą miały charakter: pośredni, długoterminowy, stały i pozytywny.

Obszar objęty projektem planu nie będzie oddziaływać na istniejące obiekty objęte ochroną wojewódzkiego konserwatora zabytków lub wpisanych do gminnego rejestru zabytków, w tym krajobrazy kulturowe lub dobra kultury współczesnej.

VII. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Projekt planu nie zawiera ustaleń, których realizacja mogłaby bezpośrednio wiązać się wystąpieniem oddziaływań o zasięgu transgranicznym. W związku z tym nie prognozuje się wystąpienia oddziaływań o charakterze transgranicznym w rozumieniu Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. oraz Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

VIII. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

W niniejszej prognozie omówione zostały przewidywane oddziaływania na środowisko jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń projektu planu. Oprócz oddziaływań pozytywnych i obojętnych prognozuje się wystąpienie tych negatywnych. W niniejszym rozdziale przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie oddziaływań negatywnych.

Zapobieganie i ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i warunki życia ludzi powinno dotyczyć zarówno etapu budowy, jak i eksploatacji poszczególnych inwestycji. Projekt planu zawiera ogólne i precyzyjne ustalenia, których celem jest zapobieganie oraz ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji jego zapisów. Oprócz nich w niniejszej prognozie proponuje się dodatkowe rozwiązania, które przedstawiono dla poszczególnych komponentów środowiska.

Oddziaływania na powierzchnię ziemi.

Zapisy i ustalenia znajdujące się w projekcie planu:

- wyznaczenie obszarów pasów ochronnych,
- zakaz wydobywania torfu w obrębie wyznaczonych pasów ochronnych,
- nakaz wykonania wewnętrznych dróg technologicznych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią w sposób wykluczający występowanie utrudnień w przepływie wód powodziowych,
- zakaz lokalizowania urządzeń infrastruktury technicznej służących gromadzeniu ścieków, odpadów i innych substancji mogących zanieczyścić wodę w przypadku zalania,
- wyznaczenie obszarów wyłączonych spod zabudowy obejmujących obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz tereny występowania złóż surowców mineralnych,
- wyznaczenie obszarów wyłączonych z lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
- nakaz wyznaczenia wewnętrznych dróg technologicznych w obrębie obszaru górniczego,
- nakaz zorganizowania czasowych miejsc postojowych dla pojazdów w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie gleby substancjami ropopochodnymi,
- zakaz gromadzenia odpadów mogących stanowić zagrożenie dla ludzi lub dla środowiska,
- nakaz wykonania rekultywacji wyrobisk po zakończeniu eksploatacji ze wskazaniem kierunku rolnego ze zbiornikami wodnymi,
- obowiązek ochrony dolin rzecznych poprzez zakaz takiego ich zagospodarowania, które mogłoby osłabić ich zdolności retencyjne.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Działania proponowane w prognozie:

- w fazie przygotowywania i realizacji inwestycji stosowanie zasad obowiązującego Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Czemierniki oraz przepisów odrębnych w zakresie gospodarowania odpadami,
- w miejscach inwestycji podjęcie wszelkich działań zabezpieczających grunt przed możliwością przedostania się do niego ścieków socjalno-bytowych oraz substancji mogących zanieczyścić glebę,
- wykluczenie w systemie przyrodniczym gminy (PSG) lokalizacji wszelkich inwestycji mogących destabilizować równowagę ekologiczną i dysharmonizować krajobraz, a w szczególności zakładów przemysłowych i ferm, a także magazynów, składów i baz w postaci zwartych i monolitycznych form zabudowy kubaturowej, składowanie odpadów (bytowych, przemysłowych), a także lokalizację wylewisk i grzebowisk zwierząt, odprowadzanie ścieków do wód i gruntu.

Oddziaływania na wody.

Zapisy i ustalenia znajdujące się projekcie planu:

- wyznaczenie pasa ochronnego cieków (o szerokości 20 m dla rzeki Tyśmienicy),
- nakaz ochrony istniejących obiektów melioracyjnych z dopuszczeniem możliwości odbudowy sieci drenarskich,
- zakaz gromadzenia odpadów mogących stanowić zagrożenie dla wód,
- zakaz lokalizowania urządzeń infrastruktury technicznej służących gromadzeniu ścieków, odpadów i innych substancji mogących zanieczyścić wodę w przypadku zalania,
- wyznaczenie obszarów wyłączonych spod zabudowy obejmujących obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tereny występowania złóż surowców mineralnych,
- nakaz zorganizowania czasowych miejsc postojowych dla pojazdów w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie wody substancjami ropopochodnymi,
- nakaz wykonania wewnętrznych dróg technologicznych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią w sposób wykluczający występowanie utrudnień w przepływie wód powodziowych,
- nakaz wykonania rekultywacji wyrobisk po zakończeniu eksploatacji ze wskazaniem kierunku rolnego ze zbiornikami wodnymi,
- dopuszczenie budowy urządzeń melioracyjnych z nakazem ich utrzymania i prawidłowego funkcjonowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
- dopuszczenie lokalizacji urządzeń i budowli hydrotechnicznych i służących ochronie przeciwpowodziowej i ochronie przyrody na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
- obowiązek ochrony dolin rzecznych poprzez zakaz takiego ich zagospodarowania, które mogłyby osłabić ich zdolności retencyjne.

Działania proponowane w prognozie:

- w miejscach inwestycji podjęcie wszelkich działań zabezpieczających grunt przed możliwością przedostania się do niego substancji mogących zanieczyścić glebę lub wody,
- w obrębie Podobszaru A Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 407 z uwagi na płytkie występowanie utworów zeszcelinowanych i bardzo krótki czas potencjalnej migracji zanieczyszczeń, poniżej 5 lat z powierzchni terenu do poziomu wodonośnego, należy wszelką działalność inwestycyjną i wydobywczą prowadzić z uwzględnieniem zagrożenia zanieczyszczenia wód podziemnych. Należy stosować wszelkie warianty i rozwiązania technologiczne, które będą chronić wody podziemne przed możliwością ich zanieczyszczenia,
- wykluczenie w systemie przyrodniczym gminy (PSG) lokalizacji wszelkich inwestycji mogących destabilizować równowagę ekologiczną i dysharmonizować krajobraz, a w szczególności zakładów przemysłowych i ferm, a także magazynów, składów i baz

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

w postaci zwartych i monolitycznych form zabudowy kubaturowej, składowanie odpadów (bytowych, przemysłowych), a także lokalizację wylewisk i grzebowisk zwierząt, odprowadzanie ścieków do wód i gruntu.

Oddziaływania na powietrze.

Zapisy i ustalenia znajdujące się projekcie planu:

- wyznaczenie obszarów wyłączonych spod zabudowy obejmujących obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tereny występowania złóż surowców mineralnych,
- nakaz wyznaczenia wewnętrznych dróg technologicznych w obrębie obszaru górniczego.

Działania proponowane w prognozie:

- w sąsiedztwie terenów związanych ze stałym przebywaniem ludzi podczas okresów suchych polewanie terenów dróg w obrębie powierzchniowej eksploatacji torfu w celu zmniejszenia pylenia,
- wykluczenie w systemie przyrodniczym gminy (PSG) lokalizacji wszelkich inwestycji mogących destabilizować równowagę ekologiczną i dysharmonizować krajobraz, a w szczególności zakładów przemysłowych i ferm, a także magazynów, składów i baz w postaci zwartych i monolitycznych form zabudowy kubaturowej, składowanie odpadów (bytowych, przemysłowych), a także lokalizację wylewisk i grzebowisk zwierząt, odprowadzanie ścieków do wód i gruntu.

Oddziaływania na klimat.

Zapisy i ustalenia znajdujące się projekcie planu:

- wyznaczenie obszarów wyłączonych spod zabudowy obejmujących obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tereny występowania złóż surowców mineralnych,
- wyznaczenie pasa ochronnego cieków (o szerokości 20 m dla rzeki Tyśmienica).
- obowiązek ochrony dolin rzecznych poprzez zakaz takiego ich zagospodarowania, które mogłoby osłabić ich zdolności retencyjne.
- nakaz ochrony istniejących obiektów melioracyjnych z dopuszczeniem możliwości odbudowy sieci drenarskich.

Działania proponowane w prognozie:

- projektowanie terenów zieleni urządzonej i zieleni izolacyjnej w sposób ograniczający wpływ zanieczyszczeń powietrza na tereny sąsiednie,
- wykluczenie w systemie przyrodniczym gminy (PSG) lokalizacji wszelkich inwestycji mogących destabilizować równowagę ekologiczną i dysharmonizować krajobraz, a w szczególności zakładów przemysłowych i ferm, a także magazynów, składów i baz w postaci zwartych i monolitycznych form zabudowy kubaturowej, składowanie odpadów (bytowych, przemysłowych), a także lokalizację wylewisk i grzebowisk zwierząt, odprowadzanie ścieków do wód i gruntu.

Oddziaływania na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta.

Zapisy i ustalenia znajdujące się projekcie planu:

- wyznaczenie obszarów wyłączonych spod zabudowy obejmujących obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tereny występowania złóż surowców mineralnych,
- ustalenie zasad i kierunków eksploatacji oraz rekultywacji złożów torfów w obszarze Natura 2000 Dolina Tyśmienicy,
- wyznaczenie pasa ochronnego cieków (o szerokości 20 m dla rzeki Tyśmienica).
- obowiązek ochrony dolin rzecznych poprzez zakaz takiego ich zagospodarowania, które mogłoby osłabić ich zdolności retencyjne,
- nakaz wykonania rekultywacji wyrobisk po zakończeniu eksploatacji. Prawidłowo przeprowadzona rekultywacja, polega na przywróceniu wartości użytkowych i funkcji środowiskotwórczych terenu. Tereny poeksploatacyjne należy rekultywować

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

zgodnie z kierunkiem i w terminie określonym w decyzjach administracyjnych. Rekultywacja wyrobisk powinna uwzględniać podnoszenie walorów przyrodniczych terenów przekształconych górniczo – wyjściowo ubogich przyrodniczo, ale które posiadają predyspozycje do kształtowania i zwiększania różnorodności biologicznej.

Działania proponowane w prognozie:

- ograniczenie powierzchni miejsc składowania materiałów budowlanych i parkingów maszyn i pojazdów budowlanych do niezbędnego minimum,
- na obszarze górniczym podjęcie wszelkich działań zabezpieczających grunt przed możliwością przedostania się do niego substancji mogących zanieczyścić glebę lub wody,
- zalecenie, aby kierunek, sposób i proces rekultywacji został opracowany przy współpracy z ekspertami przyrodnikami, w szczególności z ornitologami, gdyż złoża torfów w dolinie Tyśmienicy znajdują się na obszarze Natura 2000, którego celem jest ochrona wybranych gatunków ptaków i ich siedlisk,
- wykluczenie w systemie przyrodniczym gminy (PSG) lokalizacji wszelkich inwestycji mogących destabilizować równowagę ekologiczną i dysharmonizować krajobraz, a w szczególności zakładów przemysłowych i ferm, a także magazynów, składów i baz w postaci zwartych i monolitycznych form zabudowy kubaturowej, składowanie odpadów (bytowych, przemysłowych), a także lokalizację wylewisk i grzebowisk zwierząt, odprowadzanie ścieków do wód i gruntu.

Oddziaływania na obszary i obiekty podlegające ochronie.

Zapisy i ustalenia znajdujące się projekcie planu:

- wyznaczenie obszarów wyłączonych spod zabudowy obejmujących obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tereny występowania złóż surowców mineralnych,
- ustalenie zasad i kierunków eksploatacji oraz rekultywacji złoża torfu w obszarze Natura 2000 Dolina Tyśmienicy:
 - 1) wydobywanie torfów nie powinno w sposób znacząco negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000,
 - 2) przygotowanie złoża do wydobywania tj. usunięcie roślinności należy prowadzić poza okresem lęgowym ptaków,
 - 3) w trakcie wydobywania torfów należy stosować rozwiązania minimalizujące potencjalnie negatywne oddziaływania na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000,
 - 4) po zakończeniu eksploatacji rekultywację należy przeprowadzić z uwzględnieniem zastosowania rozwiązań korzystnych dla gatunków ptaków, które są przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000:
 - a) rekultywacja wyrobisk w kierunku zbiorników wodnych,
 - b) formowanie łagodnych brzegów wyrobiska i pozostawienie płycizn przybrzeżnych w celu przyspieszenia procesu tworzenia się zbiorowisk szuwarowych, które są siedliskiem wielu gatunków zwierząt w tym ptaków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000,
 - c) formowanie niewyrównanego dna (pozostawienie małych wzniesień i zagłębień) w celu urozmaicenia tworzenia się mikrosiedlisk zarówno na dnie zbiorników jak i na płyciznach,
 - d) tworzenie wysp na zbiornikach i utrzymywanie na nich roślinności zielonej (koszenie, odkrzaczenie) jako potencjalnych miejsc rozrodu ptaków wodno-błotnych,
 - e) prowadzenie ekstensywnego użytkowania rybackiego zbiorników, w tym zakaz zarybiania gatunkami ryb, które uznane są za inwazyjne,
 - f) ograniczenie użytkowania zbiorników poeksploatacyjnych, które mogłyby negatywnie wpływać na różnorodność biologiczną:
 - w celu zachowania sprzyjającego klimatu akustycznego zakaz poruszania się po zbiornikach jednostkami pływającymi wyposażonymi w silniki

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

- spalinowe, z wyłączeniem czynności służących: utrzymaniu zbiorników, ochronie przeciwpowodziowej, ochronie zdrowia i życia ludzi, ochronie przyrody,
- zakaz prowadzenia innych form użytkowania, które mogłyby wpływać negatywnie na różnorodność biologiczną,
- g) dopuszczenie nieuciążliwych form rekreacji, wypoczynku i turystyki:
- ekstensywne wędkarstwo brzegowe lub z jednostek pływających niewyposażonych w silniki spalinowe i inne urządzenia generujące hałas i emitujące zanieczyszczenia,
 - wycieczki piesze, rowerowe, konne na wyznaczonych szlakach pomiędzy zbiornikami,
 - inne formy rekreacji, wypoczynku i turystyki, które nie będą wpływać negatywnie na różnorodność biologiczną np. obserwacje przyrodnicze (birdwatching itp.),
- h) nakaz wykonania rekultywacji wyrobisk po zakończeniu eksploatacji. Prawidłowo przeprowadzona rekultywacja, polega na przywróceniu wartości użytkowych i funkcji środowiskotwórczych terenu. Tereny poeksploatacyjne należy rekultywować zgodnie z kierunkiem i w terminie określonym w decyzjach administracyjnych. Rekultywacja wyrobisk powinna uwzględniać podnoszenie walorów przyrodniczych terenów przekształconych górniczo – wyjściowo ubogich przyrodniczo, ale które posiadają predyspozycje do kształtowania i zwiększania różnorodności biologicznej.

Działania proponowane w prognozie:

- wyznaczenie wewnętrznych dróg technologicznych z uwzględnieniem optymalnego czasu przejazdu maszyn i środków transportu,
- wykluczenie w systemie przyrodniczym gminy (PSG) lokalizacji wszelkich inwestycji mogących destabilizować równowagę ekologiczną i dysharmonizować krajobraz, a w szczególności zakładów przemysłowych i ferm, a także magazynów, składów i baz w postaci zwartych i monolitycznych form zabudowy kubaturowej, składowanie odpadów (bytowych, przemysłowych), a także lokalizację wylewisk i grzebowisk zwierząt, odprowadzanie ścieków do wód i gruntu,
- zalecenie, aby kierunek, sposób i proces rekultywacji został opracowany przy współpracy z ekspertami przyrodnikami, w szczególności z ornitologami, gdyż złoża torfów w dolinie Tyśmienicy znajdują się na obszarze Natura 2000, którego celem jest ochrona wybranych gatunków ptaków i ich siedlisk.

Oddziaływania na krajobraz.

Zapisy i ustalenia znajdujące się w projekcie planu:

- wyznaczenie obszarów pasów ochronnych,
- zakaz wydobywania torfu w obrębie wyznaczonych pasów ochronnych,
- nakaz wykonania wewnętrznych dróg technologicznych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią w sposób wykluczający występowanie utrudnień w przepływie wód powodziowych,
- zakaz lokalizowania urządzeń infrastruktury technicznej służących gromadzeniu ścieków, odpadów i innych substancji mogących zanieczyścić wodę w przypadku zalania,
- wyznaczenie obszarów wyłączonych spod zabudowy obejmujących obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz tereny występowania złóż surowców mineralnych,
- nakaz wyznaczenia wewnętrznych dróg technologicznych w obrębie obszaru górniczego,
- nakaz zorganizowania czasowych miejsc postojowych dla pojazdów w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie gleby substancjami ropopochodnymi,
- zakaz gromadzenia odpadów mogących stanowić zagrożenie dla ludzi lub dla środowiska.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Działania proponowane w prognozie:

- prowadzenie działań inwestycyjnych i zagospodarowania terenu w sposób minimalizujący wycinkę drzew i krzewów,
- w fazie przygotowywania i realizacji inwestycji stosowanie zasad obowiązującego Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Czemierniki oraz przepisów odrębnych w zakresie gospodarowania odpadami,
- wykluczenie w systemie przyrodniczym gminy (PSG) lokalizacji wszelkich inwestycji mogących destabilizować równowagę ekologiczną i dysharmonizować krajobraz, a w szczególności zakładów przemysłowych i ferm, a także magazynów, składów i baz w postaci zwartych i monolitycznych form zabudowy kubaturowej, składowanie odpadów (bytowych, przemysłowych), a także lokalizację wylewisk i grzebowisk zwierząt, odprowadzanie ścieków do wód i gruntu.

Oddziaływanie na zasoby naturalne.

Zapisy i ustalenia znajdujące się w projekcie planu:

- obowiązek ochrony dolin rzecznych poprzez zakaz takiego ich zagospodarowania, które mogłoby osłabić ich zdolności retencyjne,
- zakaz gromadzenia odpadów mogących stanowić zagrożenie dla ludzi lub dla środowiska,
- zakaz lokalizowania urządzeń infrastruktury technicznej służących gromadzeniu ścieków, odpadów i innych substancji mogących zanieczyścić wodę w przypadku zalania.

Działania proponowane w prognozie:

- w fazie przygotowywania i realizacji inwestycji stosowanie zasad obowiązującego Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Czemierniki oraz przepisów odrębnych w zakresie gospodarowania odpadami,
- w miejscach inwestycji podjęcie wszelkich działań zabezpieczających grunt przed możliwością przedostania się do niego ścieków socjalno-bytowych oraz substancji mogących zanieczyścić glebę.

Oddziaływanie na ludzi.

Zapisy i ustalenia znajdujące się w projekcie planu:

- wyznaczenie obszarów wyłączonych spod zabudowy obejmujących obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tereny występowania złóż surowców mineralnych.

Działania proponowane w prognozie:

- ograniczenie powierzchni miejsc składowania materiałów budowlanych i parkingów maszyn i pojazdów budowlanych do niezbędnego minimum,
- na obszarze górniczym podjęcie wszelkich działań zabezpieczających grunt przed możliwością przedostania się do niego substancji mogących zanieczyścić glebę lub wody,
- w sąsiedztwie terenów związanych ze stałym przebywaniem ludzi podczas okresów suchych polewanie dróg w obrębie obszaru eksploatacji w celu zmniejszenia pylenia.

IX. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówi, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie studium w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000.

W przypadku omawianego projektu planu obszary przeznaczone do pełnienia poszczególnych funkcji zostały ustalone na podstawie istniejącego zagospodarowania lub na zasadzie kontynuacji funkcji wyznaczonej w obowiązujących na terenie gminy SUIKZP. Lokalizacja części obszarów wynika z konkretnych sugestii samorządu lokalnego oraz wniosków inwestorów i właścicieli

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

poszczególnych nieruchomości. Determinantami rozmieszczenia poszczególnych funkcji są istniejące już obszary zainwestowania urbanistycznego oraz uwarunkowania ekofizjograficzne.

Uwarunkowania geologiczne predysponują obszar doliny Tyśmienicy do wydobywania złóż torfów niskich. Ich miąższość jest wystarczająca, aby eksploatacja w dolinie była ekonomicznie opłacalna. Ze względu na utworzenie obszaru Natura 2000 Dolina Tyśmienicy w obecnych czasach działalność górnicza w omawianym miejscu może być problemowa z punktu widzenia ochrony przyrody.

Jak ustalono w rozdziale Oddziaływanie na obszary i obiekty chronione wpływ działalności górniczej – wydobywania torfów może wiązać się wystąpieniem negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 Dolina Tyśmienicy PLB060004. Oddziaływanie polegać będzie przede wszystkim na zajęciu trwałych użytków zielonych, które są siedliskami lęgowymi kilku gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony obszaru (derkacz, uszatka błotna, rycyk, kulik wielki i krwawodziób). Utrata powierzchni siedlisk lęgowych może prowadzić do zmniejszania liczebności populacji wymienionych przedmiotów ochrony w obszarze. Dodatkowo działalność górnicza w pośredni sposób niekorzystnie oddziałuje na stan siedlisk łąkowych w sąsiedztwie kopalni (warunki wodne, hałas, antropopresja). W uproszczeniu można założyć, że siła oddziaływania będzie zależna od powierzchni przeznaczonych pod wydobywanie tj. im większa powierzchnia eksploatacji obejmująca siedliska przedmiotów ochrony tym większe siła oddziaływania. Znaczenie będzie miało również miejsce eksploatacji. Dla obszaru Natura 2000 mniej korzystne będzie rozpoczęcie wydobywania w miejscach z dobrze zachowanymi siedliskami ptaków, gdzie tego typu działalność nie jest prowadzona i nie występują oddziaływania związane z działalnością górniczną. Z powyższych powodów propozycja rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie dotyczy ilości oraz lokalizacji miejsc eksploatacji torfów w dolinie Tyśmienicy w gminie Czemierniki.

W projekcie planu wyznaczono lokalizację rozwoju obszarów i terenów górniczych – PG w dolinie Tyśmienicy - w miejscowościach Skruda i Stoczek, które przylegają do istniejącej kopalni w Stoczku i przynajmniej częściowo znajdują się w zasięgu jej oddziaływań pośrednich (ruch pojazdów i maszyn, emisja hałasu i spalin, wpływ na warunki wodne). Działalność górnicza w tym miejscu prowadzona jest przez spółkę Wokas. Plany poszerzenia kopalni wynikają z kończących się zasobów torfów w aktualnie eksploatowanym złożu.

W związku z tym, że filia spółki Wokas jest największym pracodawcą sektora prywatnego w gminie jej utrzymanie jest racjonalne z ekonomicznego i społecznego punktu widzenia.

X. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOŚĆ JEJ PRZEPROWADZENIA

W świetle zapisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 741 z późn.zm.), (art. 32) Wójt Gminy Czemierniki zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji rady gminy na przeprowadzenie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. Wójt przekazuje radzie wyniki tych analiz, po uzyskaniu opinii właściwej komisji urbanistyczno-architektonicznej.

Natomiast zgodnie z brzmieniem art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.), organ opracowujący projekt, w omawianym przypadku Wójt gminy Czemierniki, jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

w zakresie oddziaływania na środowisko, zgodnie z częstotliwością i metodami o których mowa w ust. 3 pkt 5 ww. ustawy.

Propozycje monitoringów elementów środowiska analizujące skutki realizacji postanowień projektu studium przedstawiono w tabeli poniżej.

Lp.	Element środowiska	Propozycja monitoringu
1.	Powierzchnia ziemi	Lokalizację, ilość oraz stan niekoncesjonowanych wyrobisk eksploatacyjnych na podstawie danych własnych gminy. Eksploatacja koncesjonowanych złóż kopalin na podstawie corocznego Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce opracowywanego przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy Stan chemiczny gleb na podstawie danych z Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski realizowanego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.
2.	Wody powierzchniowe	Wykorzystanie wyników monitoringu jakości wód powierzchniowych wykonywanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ). Na terenie objętym projektem planu monitorowana jest 1 rzeczna Jednolita Część Wód Powierzchniowych: - Tyśmienica od Piwonii do Bystrzycy RW20002424859
3.	Wody podziemne	Wykorzystanie wyników monitoringu jakości wód podziemnych wykonywanego przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska Obszar objęty projektem planu zlokalizowany jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych nr 75 PLGW200075.
4.	Powietrze atmosferyczne – jakość	Wykorzystanie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie lubelskim wykonywanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ).
5.	Klimat akustyczny	Wykorzystanie Rocznej oceny stanu akustycznego środowiska na terenie województwa lubelskiego wykonywanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ).
6.	Pola elektroenergetyczne	Wykorzystanie corocznej Oceny poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku wykonywanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ).
7.	Przyroda ożywiona flora i fauna	Wykorzystanie wyników Państwowego Monitoringu Przyrody prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ). W gminie Czemierniki znajdują się powierzchnie monitoringowe następujących programów dotyczących ptaków: - Monitoring Łabędzia Krzykliwego kwadrat CC86 - Monitoring Podgorzałki kwadrat AN42
8.	Obszar Natura 2000 Dolina Tyśmienicy	Wykorzystanie wyników monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji działań ochronnych dla przedmiotów wykonywanego przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie na podstawie obowiązującego od grudnia 2014 r. Planu Zadań Ochronnych.

Tabela Nr 7 - Propozycje monitoringów środowiska

XI. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Sporządzenie niniejszego dokumentu jest bezpośrednio związane z przeprowadzeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o której mowa w obecnie obowiązującej ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejszy dokument identyfikuje potencjalne zagrożenia na środowisko, a także określa działania mające na celu ograniczenie negatywnych skutków środowiskowych.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

Zakres prognozy i stopień szczegółowości są zgodne z wyżej wymienioną ustawą i został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Radzynie Podlaskim.

Podstawowymi celami prognozy są:

- określenie dotychczasowego stanu, jakości oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego w granicach gminy Czemierniki,
- identyfikacja, charakterystyka oraz ocena potencjalnych oddziaływań na elementy środowiska, wynikających z realizacji ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- zaproponowanie rozwiązań mających na celu zapobieganie oraz ograniczenie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogą być rezultatem realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego projektu studium.

Przy sporządzaniu prognozy zastosowano metody opisowe, polegające na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi opisanymi w dokumentach charakteryzujących strukturę przyrodniczą Gminy Czemierniki. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w kontekście stopnia szczegółowości ustaleń projektu planu.

Należy zaznaczyć, że w projekcie planu znalazły się szczegółowe zapisy dbające o interesy środowiska, które ewentualny niekorzystny wpływ na środowisko będą minimalizowały.

W projekcie planu wyznaczone są tereny związane z innym typem zagospodarowania:

1) w obrębie Skruda:

- obszary i tereny górnicze o przeznaczeniu podstawowym: eksploatacja torfu, przeznaczeniu dopuszczalnym: drogi wewnętrzne technologiczne, miejsca postojowe, place – oznaczone na rysunku planu symbolami 1PG i 2 PG,
- teren o przeznaczeniu podstawowym: tereny komunikacji samochodowej, rowerowej i pieszej – oznaczony na rysunku planu symbolem 1KDW.

2) w obrębie Stoczek:

- obszary i tereny górnicze o przeznaczeniu podstawowym: eksploatacja torfu, przeznaczeniu dopuszczalnym: drogi wewnętrzne technologiczne, miejsca postojowe, place – oznaczone na rysunku planu symbolem 1PG.

W prognozie ustalono, że wystąpienie oddziaływań będzie związane przede wszystkim z przeznaczeniem terenów pod planowany rodzaj zagospodarowania jakim jest prowadzenie odkrywkowej działalności górniczej oraz rekultywacja wyrobisk na obszarach eksploatacji surowców, w tym zapisy dotyczące zasad i kierunków rekultywacji złóż torfów w obszarze Natura 2000 Dolina Tyśmienicy.

Do zapisów i ustaleń projektu planu, których realizacja może oddziaływać na komponenty środowiska należą także zapisy związane z ochroną nowych obiektów i obszarów, tj. utworzenie projektowanego Tyśmienickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Prognozuje się, że realizacja zapisów i ustaleń projektu zmiany planu może wiązać się z wystąpieniem oddziaływań na następujące komponenty środowiska: powierzchnię ziemi, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze, klimat akustyczny, różnorodność biologiczną,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

rośliny, zwierzęta, obszary i obiekty chronione, korytarze ekologiczne, krajobraz, zasoby naturalne, ludzi, dobra materialne i zabytki.

Od najbliższej granicy międzynarodowej z Ukrainą gmina Czemierniki położona jest w odległości ok. 56 km. Projekt planu nie zawiera ustaleń, których realizacja mogłaby bezpośrednio wiązać się wystąpieniem oddziaływań o zasięgu transgranicznym.

Propozycje monitoringów elementów środowiska analizujące skutki realizacji postanowień projektu planu obejmują: powierzchnię ziemi, wody powierzchniowe, wody podziemne, powietrze atmosferyczne – jakość, klimat akustyczny, pola elektroenergetyczne, przyrodę ożywioną – flora i fauna, obszar natura 2000 Dolina Tyśmienicy.

XII. ZAŁĄCZNIKI

1. Oświadczenie kierującego zespołem autorów.

XIII. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

USTAWY I ROZPORZĄDZENIA:

2. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 741 z późn.zm.)
4. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. – o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1098 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2233 z późn.zm.)
6. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1275 z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1326 z późn. zm.)
8. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 779 z późn.zm.)
9. Ustawa z dnia z 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1420 z późn. zm.)
10. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 z późn.zm.)
11. Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1301)
12. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1899 z późn zm.)
13. Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1376 z późn. zm.)
14. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.)
15. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448)
16. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących i zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 138)
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409)
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408)

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

19. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym (Dz. U. z 2011 r. poz. 1260)
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1713)
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112)
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. z 2005 r. poz. 433 z późn. zm.)
23. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183 z późn. zm.)
24. Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. z 1992 r. poz. 337)
25. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839)
26. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 Nr 25, poz. 133 z późn. zm.)

POZOSTAŁE ŹRÓDŁA:

1. Ekofizjografia gminy Czemierniki (opracowanie podstawowe) z grudnia 2009 r.
2. Prognoza skutków finansowych uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów wydobywania torfu we wsi Skruda i Stoczek ze stycznia 2022 r.
3. Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Czemierniki na lata 2017-2023 przyjęty uchwałą Nr XXIV/145/2017 Rady Gminy Czemierniki z dnia 27 czerwca 2017 r.
4. Mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP). 2016-2021 – II cykl planistyczny.
5. Monitoring jakości wód podziemnych w województwie Polsce w 2016 roku. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.
6. Monitoring jakości wód podziemnych w województwie Polsce w 2019 roku. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.
7. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czemierniki z lutego 2021 r.
8. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Czemierniki na lata 2016-2023 przyjęty uchwałą Nr XIV/75/2016 Rady Gminy Czemierniki z dnia 30 marca 2016 r.
9. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjęty Uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.
10. Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022 – Lublin 2016 r.
11. Program Ochrony Środowiska dla gminy Czemierniki na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku przyjęty uchwałą Nr XXIX/171/2017 Rady Gminy Czemierniki z dnia 28 grudnia 2017 r.
12. Program ochrony środowiska dla województwa lubelskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027 przyjęty uchwałą Nr XII/201/2019 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 3 grudnia 2019 r.
13. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czemierniki z 2022 r; przyjęte uchwałą Nr XXXIX/212/2022 z dnia 14.02.2022r.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenów wydobywania torfu we wsiach Skruda i Stoczek

14. Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa lubelskiego w roku 2018. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie.
15. Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa lubelskiego na podstawie monitoringowych pomiarów hałasu wykonanych w roku 2019. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie.
16. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego (2015).
17. Raport z III etapu realizacji zamówienia „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2015-2017”. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy w Puławach. 2017. Puławy.
18. Raport z wykonania ekspertyzy przyrodniczej na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony na obszarze Natura 2000 Dolina Tyśmienicy PLB060004 (wąsatka, perkoz rdzawoszyi, gęgawa, świstun, krakwa, cyranka). 2018. Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne. Lublin.
19. Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelski. Raport za rok 2018. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie.
20. Standardowy Formularz Danych (SDF) dla obszaru N2000 Dolina Tyśmienicy PLB060004 (2021.01).
21. Stan środowiska w województwie lubelskim raport 2020. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie.
22. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czemierniki przyjęte Uchwałą Nr XXVI/146/2013 Rady Gminy Czemierniki z dnia 17 maja 2013 roku.
23. Syntetyczny raport z klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych wykonanej za 2019 rok na podstawie danych z lat 2014-2019. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie.